

ความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ
กรณีศึกษากลุ่มผู้ขั้บรณสหรณณ์แท็กซีในเขตกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

พฤษภาคม 2554

ความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ
กรณีศึกษากลุ่มผู้ขั้บรณสหรณณ์แท็กซีในเขตกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของ
แรงงานนอกระบบ กรณีศึกษากลุ่มผู้ชั้บรณสหรณธ์แท้กซึ่ในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ปิยะนุช บุญแท้
ฉบับนี้แล้่ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณติต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตรการพัฒนามนุษย์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.อ้อทิพย์ ราษฎร์นิยม)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

คณะกรรมการสอบ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.อ้อทิพย์ ราษฎร์นิยม)

ประธาน

.....
(อาจารย์ ดร.รัชพันธุ์ เขยจิตร)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รวิพรรณ สาลีผล)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณติต สาขาวิชาเศรษฐศาสตรการพัฒนามนุษย์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. เรณู สุขารมณ์)

คณบดีสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์

และนโยบายสาธารณะ

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยคามกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถิพย์ ราษฎร์นิยม ประธานที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์ ดร.รัชพันธุ์ เชนจิตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพรรณ สาดีผล กรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาเสียสละเวลาแนะนำ และให้คำปรึกษามาตลอดจนสารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ รวมถึงคณาจารย์สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้า และเหล่าบรรดานิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ทุกคน จึงขอกราบขอบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอบพระคุณพ่อปวน บุญแท้ คุณแม่ส้มลิ้ม บุญแท้ บิดา มารดา พี่ และผู้เป็นที่รักยิ่งที่คอยเป็นกำลังใจ เสียสละ และให้ความช่วยเหลือตลอดจนส่งเสริมด้านการศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ขอบพระคุณ นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ รหัส 51 หัวหน้างาน และผู้ร่วมงานทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ และเป็นแรงผลักดันตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและตลอดการจัดทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้ และขอบคุณอย่างยิ่งสำหรับผู้ให้ข้อมูลต่างๆจากหน่วยงานต่างๆ รวมถึงผู้ خبرสภกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานครทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนครบถ้วนสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ ขอบพระคุณทุกท่านที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จด้วยดี และหากในการศึกษาสารนิพนธ์ครั้งนี้ขาดตกบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

ปิยะนุช บุญแท้

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ประโยชน์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	5
ตัวแปรที่ศึกษา	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
สมมติฐานในการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	11
ปัจจัยที่กำหนดการบริโภคและการออม	11
ทฤษฎีการบริโภคในวงจรชีวิต	12
ทฤษฎีการบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้สมบูรณ์	16
แนวความคิดตามหลักความเต็มใจที่จะจ่าย	19
ข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์แท็กซี่	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในทฤษฎีความเต็มใจจ่าย	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในทฤษฎีเกี่ยวกับการออมของแรงงานนอกระบบ	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
การกำหนดประชากร และการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	42
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	42
ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	45
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)	
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ขับรถแท็กซี่	51
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพฤติกรรมการออมเพื่อการชราภาพ และลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบ	55
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเต็มใจจ่าย	58
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	68
ประโยชน์ของการวิจัย	68
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	68
การกำหนดประชากร และการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	68
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	70
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผล.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	74
ข้อเสนอแนะทั่วไป	74
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	75
บรรณานุกรม.....	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	81
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	90

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เปรียบเทียบบ้านาญระหว่างออมอัตราขั้นต่ำ และออมอัตราที่แนะนำ	4
2 บัญชีจำนวนรถแท็กซี่มีเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2553.....	6
3 จำนวนสหกรณ์รถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2553.....	43
4 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ขับรถสหกรณ์แท็กซี่ในเขต กรุงเทพมหานคร.....	52
5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเพื่อการชราภาพและ ลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบของผู้ขับรถสหกรณ์แท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร	55
6 ผลการสำรวจจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 100 ตัวอย่าง จากแบบสอบถามชนิดปลายเปิด	58
7 จำนวนตัวอย่างที่สำรวจได้จำแนกตามราคาเสนอเริ่มต้นและ ประเภทของความเต็มใจจ่าย	59
8 ค่าขอบเขตบนและขอบเขตล่างที่ใช้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์.....	61
9 ค่าสถิติ Likelihood ของแบบจำลองที่ใช้ศึกษาค่าเฉลี่ย ของค่าความเต็มใจจ่ายโดยแยกตามประเภทฟังก์ชันการกระจายสะสม	64
10 ค่าสถิติ log likelihood ของแบบจำลองที่ใช้ค่าเฉลี่ยของความเต็มใจจ่าย ค่าประมาณเฉลี่ยของ WTP และค่ามัธยฐานของ WTP ในแบบจำลอง ประมาณค่าความเต็มใจจ่ายที่มีการแจกแจงแบบ Lognormal	65
11 ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายเงินเข้ากองทุน การออมเพื่อการชราภาพ (กอช.)	66

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
2 การกระจายรายได้และปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในวัฏจักรชีวิต	14
3 แนวคิดในการวิเคราะห์ต้นทุนต่อประสิทธิภาพการฝึกอบรม.....	16
4 เส้นการบริโภคระยะยาวและระยะสั้น	17
5 เส้นการบริโภคระยะยาวและระยะสั้น	19
6 ค่าความน่าจะเป็นที่ผู้สัมภาษณ์จะสนองตอบค่า bid ที่เสนอในกรณีคำถาม ที่ปลายปิดขึ้นเดียว	23
7 ผลที่เป็นไปได้ทั้ง 4 แบบจาก Double Bounded Referendum Format	24
8 ค่าความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะสนองตอบต่อค่าเงินเริ่มต้นที่ เสนอในกรณีคำถามปลายปิดสองชั้น	25
9 ฟังก์ชันความน่าจะเป็นสะสมที่อธิบาย Bid Curve ของราคาเสนอ A บาท และค่ามัธยฐานของ WTP ตลอดจนค่าเฉลี่ยของ WTP	26

ความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ
กรณีศึกษากลุ่มผู้ขั้บรณสหรณณ์แท็กซีในเขตกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

พฤษภาคม 2554

ปิยะนุช บุญแท้. (2554). *ความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ กรณีศึกษากลุ่มผู้ชั้บรณสหรณณ์แท้กช้ในเขตกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตรัการพัฒนารณุสยั). กรุงเทพฯ: บัณศติตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรึนครินทรวโรฒ. อาจารย์ที่ปรึการสารนิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร.อ้อทิพย์ ราชวรึนิยม.

การศึการร็อง ความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่การชราภาพของแรงงานนอกระบบ กรณีศึการกลุ่มผู้ชั้บรณสหรณณ์แท้กช้ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจุดมุ่งหมายเพื่ศึการถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเลือกที่จะออมเพื่การเกศึยณอายุของผู้ชั้บรณสหรณณ์แท้กช้ในเขตกรุงเทพมหานคร กับกองทุนการออมเพื่การชราภาพ และประเมินค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่การชราภาพ (กอช.) อันเป็นการอมภาศสมัครใจ ของผู้ชั้บรณสหรณณ์แท้กช้ในเขตกรุงเทพมหานครสมทบ โดยใช่วิธัสมมุติเหตุการณั้ให้ประเมินค่า (Contingent Valuation Method, CVM) ทำโดยใช่วิธัการประเมินมูลค่าด้วยการสอบถามประชาชนโดยตรง และใช่วิธัการตั้งคำถามแบบเสนอราคาแบบปัดสองคร้ง ในการออกแบบสอบถามโดยกำหนดค่าจำนวนเงินร็เริ่มต้น 4 ค่าศึ 50, 100, 150 และ 200 บาทต่อเดือน เพื่ใช่วัดค่าความเต็มใจจ่ายของกลุ่มผู้ชั้บรณสหรณณ์แท้กช้ในเขตกรุงเทพมหานคร สำหรับในการวิเคราะห์หามูลค่าความเต็มใจจ่าย ทำโดยใช่วิธัการวิเคราะห์ถดถอย Censored Logistic Regression ด้วยวิธั Maximum Likelihood Estimation (MLE) จากข้อมูลของผู้ชั้บรณสหรณณ์แท้กช้ในกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 100 ด้วอย่าง

จากผลการศึการ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่การชราภาพ (กอช.) ของแรงงานนอกระบบ กรณีกลุ่มผู้ชั้บรณสหรณณ์แท้กช้ในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญ ที่ได้จากการประมวณผล ศึ ราคาสเสนอร็เริ่มต้น (Bid) โดยที่ค่าความยินดีจะจ่ายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ตามที่ได้มีการเสนอราคาเพิ่มขึ้น แต่โอกาสของความน่าจะเป็นในการที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะตอบว่ายินดีที่จะจ่ายทั้งสองคร้งนั้นค่อนข้างน้อย และลักษณะของการแจกแจงความน่าจะเป็นของความเต็มใจจ่าย (WTP) ที่เหมาะสมที่สุด ในการศึการคร้งนี้ ศึ แบบ Lognormal โดยใช่วัดค่าความเต็มใจจ่ายสูงสุด (Max WTP) แทนค่าขอบบน และใช้ ศูนย์ (0) แทนค่าขอบล่าง ส่วนค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของความเต็มใจจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่การชราภาพ (กอช.) ของผู้ชั้บรณสหรณณ์แท้กช้ในเขตกรุงเทพมหานคร จะเท่ากับ 217 บาทและ 179 บาทต่อเดือน

WILLINGNESS TO PAY FOR SAVING FOR OLD AGE AMONG THE INFORMAL
LABORS : A CASE STUDY OF COOPERATIVES TAXI DRIVERS IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT
BY
PIYANUT BOONTAE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Economics Degree in Human Development Economic
at Srinakharinwirot University

May 2011

Piyanut Boontae. (2011). *Willingness To Pay for Saving for Old Age Among the Informal Labors : A Case Study of Cooperatives Taxi Drivers in Bangkok Metropolis*. Master's Project, M.Econ. (Economic of Human Development). Bangkok: Graduate School. Srinakharinwirot University. Project Advisors: Assoc. Prof. Dr. Aotip Ratniyom.

Valuation of willingness to pay for the savings fund for old age of labors. A Case Study of driving a taxi cooperatives in Bangkok Metropolis. The purpose is to study the various factors. Influencing the selection is saving for retirement, driver of the taxi cooperatives in Bangkok. Fund saving for old age. And assess the willingness to pay to the fund saving for old age , which is voluntary savings. Of cooperative driving a taxi in Bangkok contributed. Using hypothetical event to assess the value (Contingent Valuation Method, CVM) by means of valuation by asking people directly with double bound close-ended dichotomous choice was used to assess the amount which cooperative driving a taxi in Bangkok willing to pay .The bid price involved four different prices (Baht per month); 50,100,150 and 200. For the analysis of willingness to pay for value. By means of regression analysis by Censored Logistic Regression Maximum Likelihood Estimation (MLE) from the data of the cooperative driving a taxi in Bangkok, all 100 samples.

The results showed that the factors that affect willingness to pay for funds and saving for old age of the labors. If the driver of a taxi in Bangkok Cooperative significantly. From the bid process is started (Bid) by the value are willing to pay increases. As the bids increased. But the chances of the probability of respondents to answer that are willing to pay two times the relatively low and the nature of the distribution, the probability of willingness to pay (WTP) at best. In this study, the lognormal model using Maximum willingness to pay (Max WTP) represent the top and zero (0) instead of the bottom edge. The mean and median willingness to pay money into a savings fund for old age of the cooperative driving a taxi in Bangkok is equal to 217 baht and 179 baht per month.

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โครงสร้างประชากรของไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากจากที่เคยมีประชากรวัยเด็กมากกว่าร้อยละ 20 และมีประชากรวัยสูงอายุน้อยกว่าร้อยละ 10 แต่ปัจจุบันประชากรวัยเด็กลดลงและมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 24.7 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 22.4 ในปี 2550 ขณะที่ประชากรสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องจากร้อยละ 9.4 ในปี 2543 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10.7 ในปี 2550 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ.2553)

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้ปัจจุบันประเทศไทยก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” (อายุ 60 ปี และมากกว่า) เนื่องจากอัตราการเกิดลดลง จากในอดีตครอบครัวไทยนิยมมีลูกหลายคน แต่ในปัจจุบันครอบครัวหนึ่งมีลูกเพียง 1-2 คน อัตราการเจริญพันธุ์รวมมีแนวโน้มลดลง โดยผู้หญิงมีแนวโน้มเป็นโสดสูงขึ้นจากร้อยละ 12 ในปี 2503 เป็นร้อยละ 33 ในปี 2543 ซึ่งนอกจากจะมีสาเหตุจากการศึกษาสูงขึ้น มีการทำงานนอกภาคเกษตรมากขึ้นแล้ว ยังมีสาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมการทำงานที่ผู้หญิงแสวงหาความก้าวหน้าในอาชีพการงานและความทัดเทียมทางสังคมมากขึ้นทำให้แต่งงานช้าลง นอกจากนี้ คนยังมีอายุยืนมากขึ้นจากการแพทย์ที่ก้าวหน้าขึ้น สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลทำให้มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นมาก และการที่โครงสร้างของครอบครัวไทยกำลังเปลี่ยนแปลงจากครอบครัวแบบขยายที่มีพ่อแม่ลูกหลานหลายคนอาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกัน กลายเป็นครอบครัวเดี่ยวที่ลูกหลานย้ายออกไปสร้างครอบครัวเดี่ยวของตนเอง ทำให้เครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุในอดีตถูกเปลี่ยนไปจากที่ลูกหลานเลี้ยงดูพ่อแม่ มาเป็นผู้สูงอายุต้องพึ่งพาและดูแลตนเองมากขึ้น

จากการที่กลุ่มผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มอย่างรวดเร็ว จึงมีความต้องการรายได้สำหรับใช้จ่ายหลังเกษียณสูงขึ้น และต้องพึ่งพาตนเองมากขึ้นทำให้ภาครัฐเห็นความจำเป็นจะต้องดำเนินมาตรการกระตุ้นการออมมากขึ้น หากพิจารณาระบบการออมของประเทศไทยในปัจจุบันจะพบว่า มีระบบกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (Pension System) หลายประเภท ทั้งการออมแบบบังคับ (Mandatory) ได้แก่ กองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ และกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และกองทุนภาคสมัครใจ (Voluntary) ได้แก่ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนรวมเพื่อการเกษียณอายุ (Retirement Mutual Fund:RMF)

แต่เนื่องจากกองทุนต่างๆยังให้ความคุ้มครองไม่ครอบคลุมแก่ประชาชนที่เป็นแรงงานนอกระบบ ซึ่งรัฐจำเป็นต้องให้ความสำคัญแก่กลุ่มประชาชนที่เป็นแรงงานนอกระบบ เพราะจากข้อมูล ปี 2552 พบว่าในเขตกรุงเทพมหานคร มีแรงงานที่อยู่นอกระบบ ประมาณ 1.3 ล้านคน ที่ยังไม่ได้รับความ

คุ้มครองดูแลยามแก่เฒ่า ปัจจุบันมีเพียงเบี้ยยังชีพให้คนชราเพียงเดือนละ 500 บาท ซึ่งรัฐเป็นผู้จ่ายทั้งหมด จึงกล่าวได้ว่า ในอนาคตรัฐบาลจะต้องเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลประชาชนผู้สูงอายุที่เป็นแรงงานนอกระบบ ดังนั้นเพื่อเป็นการลดภาระงบประมาณรายจ่ายของรัฐในอนาคต รัฐจึงต้องหาแนวทางเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการออมแบบผูกพันให้กับประชาชนที่อยู่ในกลุ่มแรงงานนอกระบบให้กลุ่มแรงงานนอกระบบมีการออมมากขึ้น

ความสำคัญของแรงงานนอกระบบ คือเป็นกลุ่มแรงงานจำนวนมากที่สุดของประเทศ จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่ามากกว่า 24 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 62 ของกำลังแรงงานทั้งประเทศ และพบว่าแรงงานเหล่านี้มักได้รับความคุ้มครองด้านสวัสดิการ รายได้ และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนไม่เท่าเทียมกับแรงงานในระบบ ซึ่งกรณีดังกล่าวได้ถูกบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ.2553)

ซึ่งแรงงานนอกระบบเป็นกลุ่มแรงงานที่ไม่มีนายจ้างชัดเจน รวมทั้งไม่มีค่าตอบแทนหรือรายได้ที่แน่นอน เนื่องจากรายได้ของแรงงานนอกระบบจะขึ้นอยู่กับผลงานหรือชิ้นงานเป็นหลักและจากคุณลักษณะดังกล่าวสามารถแยกแรงงานนอกระบบได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก เป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระทั่วไป อาทิ ผู้ขับรถแท็กซี่ แท็กซี่สามล้อ มอเตอร์ไซด์รับจ้าง กลุ่มหาบเร่แผงลอย ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมรองเท้า แรงงานภาคเกษตร หรือแม้แต่ทนายความ แพทย์ ที่มีกิจการเป็นของตนเอง และกลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มอาชีพรับจ้างต่างๆ อาทิ ผู้รับงานไปทำที่บ้าน รับจ้างทำของ รับจ้างตามฤดูกาล รับจ้างในกิจการประมงรวมไปถึงรับจ้างทำงานบ้าน และคนขับรถส่วนตัว

ในขณะที่อาชีพขับรถแท็กซี่ ซึ่งเป็นแรงงานนอกระบบประเภทผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่พบเห็นได้ตามเขตเมืองใหญ่ นอกจากมีความยากลำบากในการประกอบอาชีพ อันเนื่องมาจากการที่มีรายได้ที่ไม่แน่นอน ซึ่งบางครั้งหารายได้ไม่พอกับรายจ่าย และยังต้องเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางด้านการยนต์ รวมถึงโรคภัยต่างๆอันเกี่ยวเนื่องมาจากการประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ความปลอดภัยโดยเฉพาะขับรถตอนกลางคืนอาจถูกปล้นถูกจี้ได้ง่ายๆ จากพวกมิจฉาชีพ อีกทั้งเป็นกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมกรณีชราภาพเพื่อให้กลุ่มคนเหล่านี้มีรายได้ไว้ใช้ในยามเกษียณ โดยทั้งนี้สามารถจำแนกคนขับรถแท็กซี่ได้ 2 ประเภท ดังนี้ (ณัฐจรี สุวรรณภัก, 2546,186) ประเภทแรก คือ คนขับรถแท็กซี่ที่จดทะเบียนในรูปส่วนบุคคล ซึ่งตามกฎหมายกำหนดสิทธิของตัวถึงรถเป็นสี่ล้อและสี่ล้อ และติดป้ายชื่อว่า “รถแท็กซี่ส่วนบุคคล” คนขับรถแท็กซี่ดังกล่าวโดยส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าของรถเอง แต่บางครั้งอาจจะเป็นบุคคลอื่นมาเช่าขับแทน ซึ่งการเช่าดังกล่าวมักจะให้เช่ารถในระยะยาวเป็นรายเดือนหรือรายปี และขับรถได้ตลอดทั้งวัน ไม่ได้ทำงานเป็นกะและไม่ต้องนำรถไปคืนให้เจ้าของ สามารถเก็บรถไว้กับตนเอง และประเภทที่สองคือ คนขับรถแท็กซี่ที่จดทะเบียนในรูปนิติบุคคล ซึ่งมักจะเป็นรถที่อยู่ภายใต้การครอบครองของผู้ประกอบการให้เช่ารถแท็กซี่

รายวัน สีของตัวรถก็จะแตกต่างกันไป ลักษณะการเช่า จะให้เช่าขับเป็นรายวันทำงานเป็นกะ เมื่อถึงเวลาเข้ากะทำงาน คนขับรถแท็กซี่ก็จะมารับรถออกไป และเมื่อใกล้เวลาสิ้นสุดช่วงเวลาของกะนั้นก็ต้องเตรียมนำรถมาส่งคืนให้เจ้าของรถ พร้อมจ่ายค่าเช่ารถให้กับเจ้าของสถานประกอบการนั้น ซึ่งราคาจะแตกต่างกันออกไปตามสภาพของรถเก่า-ใหม่

ในการที่จะสร้างระบบการออมเพื่อการชราภาพเพิ่มเติมจากระบบที่มีอยู่ในปัจจุบันให้ครอบคลุมถึงคนไทยส่วนใหญ่ของประเทศ และเป็นการลดภาระการคลังของรัฐบาลในการดูแลผู้สูงอายุในอนาคตให้ลดลง ปัจจุบันได้มีการร่างพระราชบัญญัติกองทุนและการออมแห่งชาติ (กอช.) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหลักประกันด้านรายได้ในวัยสูงอายุให้แก่แรงงานนอกระบบ โดยเป็นการออมภาคสมัครใจ (Voluntary Saving) และมีการกำหนดอัตราการจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน (Defined Contribution) ซึ่งผู้ที่สมัครสมาชิกได้ต้องเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย อายุไม่เกิน 60 ปี และไม่เป็นผู้ที่ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมกรณีชราภาพตามกฎหมายอื่นที่มีการให้เงินสมทบจากรัฐหรือนายจ้าง เช่น กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) หรือประกันสังคม ซึ่งเป็นการช่วยแรงงานที่อยู่นอกระบบให้มีความมั่นคงเมื่อยามเกษียณ ซึ่งก็คือแรงงานที่ไม่มี กบข. หรือ ประกันสังคม โดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มหาบเร่แผงลอย ผู้ทำงานเกษตร กลุ่มผู้ขับแท็กซี่ ผู้ขับรถจักรยานยนต์รับจ้าง เป็นต้น

หลักเกณฑ์ของ กอช. จะมีการกำหนดให้จ่ายเงินเข้ากองทุนของทั้งสองฝ่ายคือ สมาชิก และรัฐ โดยสมาชิกจะต้องจ่ายสะสมเดือนละ 100 บาทขึ้นไปและรัฐจะจ่ายสะสมตามช่วงอายุแต่หากผู้ออมอายุต่ำกว่า 20 ปี รัฐจะไม่จ่ายสมทบให้ ผู้ออมอายุตั้งแต่ 20-30 ปี รัฐจ่ายสมทบเดือนละ 50 บาท ผู้ออมอายุมากกว่า 30-50 รัฐจ่ายสมทบเดือนละ 80 บาท ผู้ออมอายุมากกว่า 50-60 ปี รัฐจ่ายสมทบเดือนละ 100 บาท ในการจ่ายเงินสะสม สมาชิกสามารถจ่ายเป็นรายเดือนหรือรายงวดก็ได้และอัตราเงินสะสมและเงินสมทบจะมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ ดังตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบบำนาญระหว่างออมอัตราขั้นต่ำ และออมอัตราที่แนะนำ

ช่วงอายุ ผู้ออม (ปี)	ผู้ออมจ่ายสะสม (บาท)/เดือน		รัฐบาลสมทบ (บาท/เดือน)	บำนาญที่คาดว่าจะได้รับเมื่อออมถึงอายุ 60 ปี (บาท)			
	อัตรา ขั้นต่ำ	อัตราที่ แนะนำ		อัตรา ขั้นต่ำ	อัตราขั้นต่ำ + เบี้ยยังชีพ	อัตราที่ แนะนำ	อัตราที่ แนะนำ + เบี้ยยังชีพ
20-30	100	100	50	1,710	2,210	2,260	3,260
31-50	100	250	80	992	1,492	2,042	2,542
51-60	100	500	100	192	692	576	1,076

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2553). (ออนไลน์).

จากการที่รัฐพยายามที่จะวางมาตรการในการสร้างความมั่นคงทางด้านรายได้และหลักประกันให้กับแรงงานนอกระบบว่าจะมีรายได้เพื่อใช้สอยในยามเกษียณ โดยการร่างพระราชบัญญัติกองทุนและการออมแห่งชาติ (กอช.) อันเป็นการเตรียมพร้อมในการเข้าสู่ประเทศที่เป็นสังคมผู้สูงอายุแล้ว รวมทั้งยังช่วยลดภาระงบประมาณของรัฐและสามารถสร้างเสถียรสภาพทางเศรษฐกิจในอนาคตอีกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความเต็มใจจ่ายเงินสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบโดยเฉพาะของกลุ่มผู้ขับรถจักรยานยนต์แท็กซี่ ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ในการศึกษาแบบความเต็มใจที่จะจ่ายเงินกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ เมื่อรัฐจ่ายเงินสมทบให้ และได้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะจ่ายเงินเข้ากองทุนเนื่องจากกลุ่มผู้ขับรถจักรยานยนต์แท็กซี่ส่วนใหญ่เป็นประชาชนที่อพยพมาจากจังหวัดต่างๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ กรณีศึกษากลุ่มผู้ขั้บรตสหรณั้กั้ชั้ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) อันเป็นการออมภาคสมัครใจ ของผู้ขั้บรตสหรณั้กั้ชั้ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเลือกที่จะออมเพื่อการเกษียณอายุของผู้ขั้บรตสหรณั้กั้ชั้ในเขตกรุงเทพมหานคร กับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงจำนวนเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบกลุ่มผู้ขั้บรตสหรณั้กั้ชั้ในเขตกรุงเทพมหานคร เต็มใจจะจ่ายเงินกับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ อันเป็นการออมภาคสมัครใจ
2. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลในการเลือกที่จะออมเพื่อการเกษียณอายุของผู้ขั้บรตสหรณั้กั้ชั้ในเขตกรุงเทพมหานคร กับ กองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.)

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาถึงรูปแบบการออมกับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ ของผู้ขั้บรตสหรณั้กั้ชั้ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเลือกศึกษาจากสหรณั้กั้ชั้ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนรตสหรณั้กั้ชั้มากที่สุดจำนวน 5 แห่ง ได้แก่ สหรณั้ปทุมวันแท้กั้ชั้ จำกัด สหรณั้สหรณั้มิตรแท้กั้ชั้ จำกัด สหรณั้บวรแท้กั้ชั้ จำกัด สหรณั้แท้กั้ชั้ไทย จำกัด และสหรณั้แท้กั้ชั้สุวรรณภูมิ จำกัด

ประชากรเป้าหมาย

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม กลุ่มผู้ขั้บแท้กั้ชั้ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษากรลุ่มรตสหรณั้กั้ชั้ที่จดทะเบียนนิติบุคคล เฉพาะในรูปแบบสหรณั้ ที่มีจำนวนรตสหรณั้กั้ชั้มากที่สุดในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง จากทั้งหมด 44 แห่ง ดังนี้คือ

1. สหรณั้ปทุมวันแท้กั้ชั้ จำกัด	มีรตสหรณั้กั้ชั้จำนวน 9,525 คน
2. สหรณั้สหรณั้มิตรแท้กั้ชั้ จำกัด	มีรตสหรณั้กั้ชั้จำนวน 9,443 คน
3. สหรณั้บวรแท้กั้ชั้ จำกัด	มีรตสหรณั้กั้ชั้จำนวน 8,015 คน
4. สหรณั้แท้กั้ชั้ไทย จำกัด	มีรตสหรณั้กั้ชั้จำนวน 6,227 คน
5. สหรณั้แท้กั้ชั้สุวรรณภูมิ จำกัด	มีรตสหรณั้กั้ชั้จำนวน 2,877 คน

ปัจจุบันสถิติการจดทะเบียนแท็กซี่มีเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการจดทะเบียนรถแท็กซี่แบบบุคคลธรรมดาจำนวน 21,551 คัน และแบบรถนิติบุคคลมีจำนวน 68,805 คัน ซึ่งมียอดรวมแล้วเป็นจำนวน 90,356 คัน ดังตาราง 2

ตาราง 2 บัญชีจำนวนรถแท็กซี่มีเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2553

ประเภทผู้ประกอบการ	จำนวนรถ (คัน)
1.บุคคลธรรมดา	21,551
2.นิติบุคคล	68,805
2.1 สหกรณ์แท็กซี่	54,645
2.2 ห้างหุ้นส่วนจำกัด	128
2.3 บริษัทจำกัด	14,032

ที่มา: ส่วนการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถประจำทางโดยสาร.กรมการขนส่งทางบก. (2553)

ซึ่งขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามจำนวน 125 ชุด จากการนำไปแทนค่าในสูตรการสุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (Yamane.1969 :326) โดยทำการแจกจ่ายแบบสอบถามให้แก่ผู้ขับรถสหกรณ์แท็กซี่จากทั้ง 5 แห่ง ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

หมายเหตุ เหตุที่เลือกสหกรณ์แท็กซี่ 5 แห่งเนื่องจากสหกรณ์แท็กซี่แต่ละแห่งมีจำนวนประชากรรถแท็กซี่มากที่สุดในจำนวนสหกรณ์แท็กซี่ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร อีกทั้งอยู่ในพื้นที่เขตชุมชน จึงทำให้สะดวกต่อการรวบรวมข้อมูล

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 สถานภาพสมรส

1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

1.2.1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1.2.2 ราคาเสนอเริ่มต้น

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ อัตราการออมเงินเข้าสมทบกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) ของผู้ขับรถสาธารณะแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **แรงงานนอกระบบ** ในที่นี้หมายถึง แรงงานที่เป็นผู้ขับรถสาธารณะแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้ขับรถแท็กซี่มาแล้วอย่างน้อย เป็นเวลา 1 ปี

2. **การออม (Saving)** หมายถึง รายได้เมื่อหักรายจ่ายแล้วจะมีส่วนซึ่งเหลืออยู่ ส่วนของรายได้ที่เหลืออยู่ซึ่งไม่ได้ถูกใช้สอยออกไปนี้เรียกว่าเงินออม

3. **เงินสมทบ** หมายถึง จำนวนเงินที่แรงงานนอกระบบเต็มใจที่จะจ่ายเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ เพื่อที่จะได้รับประโยชน์จากรายได้ที่รัฐมอบให้

4. **ความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to pay)** หมายถึง ความยินยอมและความพร้อมที่จะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งอย่างเต็มใจสำหรับผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนจะจ่ายให้เป็นเงินสมทบเข้าสู่กองทุนการออมเพื่อการชราภาพเพื่อที่จะได้รับเงินสมทบจากรัฐบาล

5. **การออมภาคสมัครใจ** หมายถึง การสะสมรายได้จากส่วนที่เหลือจากการบริโภคและการออมอื่นๆ ด้วยความสมัครใจของตนเอง

6. **รถแท็กซี่** ในที่นี้หมายถึง สหกรณ์รถแท็กซี่ ที่เป็นรถยนต์รับจ้างประเภทรถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน และจดทะเบียนในรูปนิติบุคคล

7. **วัตถุประสงค์** หมายถึง จุดมุ่งหมายในการออมของกลุ่มคนขับรถแท็กซี่ ในกรณีการออมเพื่อการชราภาพ

8. **รายได้** หมายถึง รายได้ที่ผู้ขับรถสาธารณะแท็กซี่หามาได้เนื่องจากการขับรถแท็กซี่ ซึ่งรวมถึงรายได้จากแหล่งอื่นๆ ที่ไม่ได้มาจากการขับรถ

9. **รูปแบบการออม** หมายถึง แหล่งกองทุนกลุ่มผู้ชำรุดแท็กชีสหรณในเขตกรุงเทพมหานครตัดสินใจเลือกในการออมเงินเพื่อใช้ในยามชราภาพ ได้แก่ การออมกับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) การซื้อพันธบัตรรัฐบาล ฯลฯ

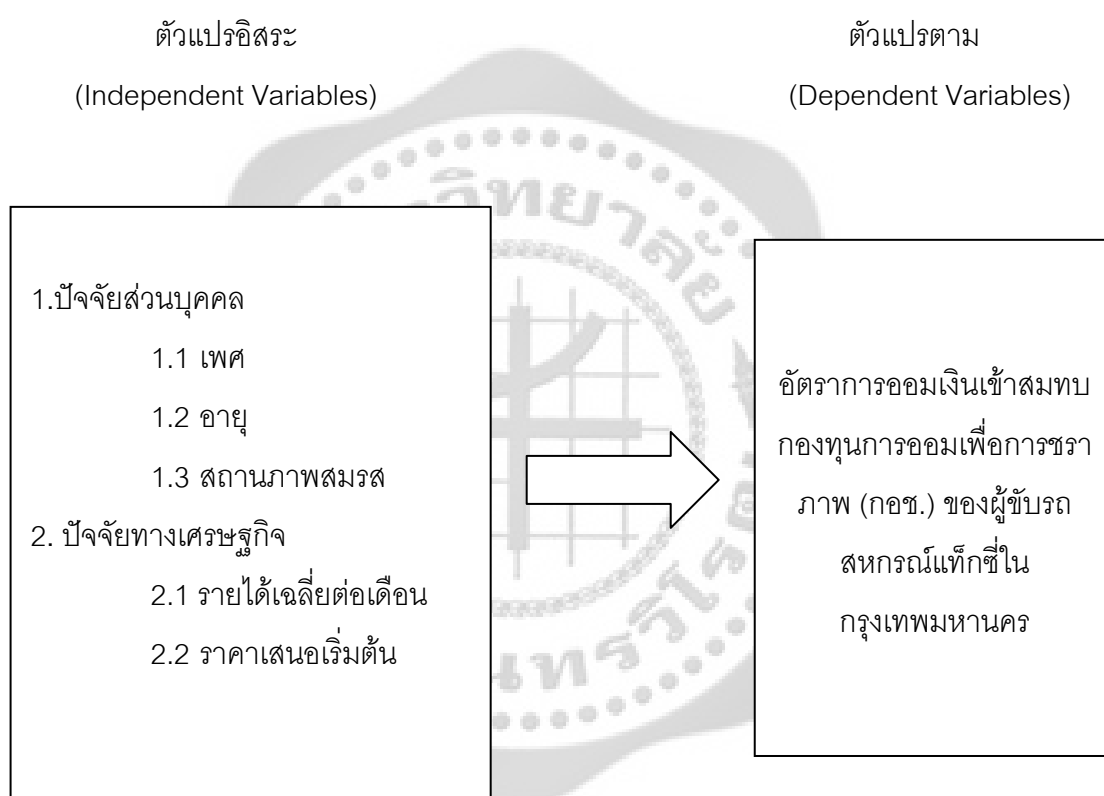
10. **ระดับการศึกษา** หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ชำรุดสหรณแท็กชี ในเขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยมีปัจจัยต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ราคาเสนอเริ่มต้น จะเป็นตัวกำหนดอัตราการออมเข้าสมทบ กองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) ของผู้ขับรถสาธารณะแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร (ดังภาพประกอบ 1)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. เพศชายจะมีความเต็มใจจ่ายมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากผู้ขับรถแท็กซี่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จึงทำให้เพศชายมีแนวโน้มที่จะมีความเต็มใจจ่ายเงินสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) มากกว่าเพศหญิง
2. ผู้ที่มีอายุมากกว่าย่อมมีความเต็มใจที่จะจ่ายมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า เนื่องจากผู้ที่มีอายุมากกว่าย่อมตระหนักถึงความมั่นคงของรายได้ในอนาคตมากกว่าจึงทำให้มีความเต็มใจจ่ายมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า
3. ผู้ที่สถานภาพสมรสแล้วย่อมมีความเต็มใจที่จะจ่ายมากกว่าผู้ที่เป็นโสด เนื่องจากผู้ที่สมรสแล้วย่อมคำนึงถึงความมั่นคงของรายได้ในอนาคตหากชราภาพ เพื่อไม่ให้เป็นการะให้แก่ครอบครัวในภายหลัง
4. ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่าย่อมมีความเต็มใจที่จะจ่ายมากกว่าผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า เนื่องจากผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงย่อมที่จะมีความสามารถที่จะจ่ายเงินมากกว่าในทางตรงกันข้ามผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าจะมีข้อจำกัดในเรื่องของค่าใช้จ่าย ทำให้ความสามารถในการจ่ายเงินเข้ากองทุนน้อยกว่า
5. ราคาเสนอเริ่มต้นมากขึ้นย่อมมีผลต่อค่าความเต็มใจจ่ายน้อยลง หรือราคาเสนอเริ่มต้นน้อยลงจะส่งผลต่อความเต็มใจจ่ายที่จะจ่ายมากขึ้น เนื่องจากราคาเสนอเริ่มต้นที่สูงขึ้นเมื่อทำเป็นคำถามปลายปิดสองราคา จะทำให้จำนวนเงินเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า ซึ่งจำนวนที่เพิ่มขึ้นนี้ จะส่งผลต่อค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตลดลง จึงมีผลในทิศทางตรงกันข้ามกับความเต็มใจจ่าย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ กรณีศึกษากลุ่มผู้ขับรถสภรณแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร โดยได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
  - ปัจจัยที่กำหนดการบริโภคและการออม
  - ทฤษฎีการบริโภคและการออม
  - หลักความเต็มใจจะจ่าย (Willingness to Pay Approach, WTP)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภรณแท็กซี่
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยที่กำหนดการบริโภคและการออม

ปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคและการออม มีดังนี้ (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน.2551:73 - 75)

1. รายได้พึงใช้จ่าย (Disposable Income)

รายได้พึงใช้จ่าย คือ รายได้ที่ภาคครัวเรือนได้รับหักด้วยภาษีเงินได้ส่วนบุคคล (personal income taxes) เป็นระดับรายได้ที่ประชาชนสามารถนำไปใช้จ่ายในการบริโภคและการออม การเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีจะส่งผลต่อการบริโภคและการออม กล่าวคือ หากเพิ่มการเก็บภาษีเงินได้ส่วนบุคคลรายได้พึงใช้จ่ายก็จะลดลง เป็นต้น

2. สินทรัพย์ของผู้บริโภค

สินทรัพย์ที่ครัวเรือนถือครองอยู่ที่มีสภาพคล่อง (liquidity) สูงหรือต่ำไม่เท่ากัน ทั้งนี้พิจารณาจากความยากง่ายและอัตราความเสี่ยงด้านมูลค่าในการเปลี่ยนเป็นเงินสดตามปกติสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่อง เช่น เงินสด ทองคำ หุ่น พันทับตร และที่ดิน เป็นต้น ถ้าผู้บริโภคถือสินทรัพย์สภาพคล่องสูงไว้มากผู้บริโภคจะรู้สึกว่ามีฐานะทางการเงินมั่นคง สามารถใช้จ่ายเพื่อการบริโภคได้มาก

3. สินค้าคงทนที่ผู้บริโภคมีอยู่

สินค้าที่ผู้บริโภคซื้อ 2 ชนิด คือสินค้าประเภทไม่คงทน (no durable goods) ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และของใช้สิ้นเปลือง รายจ่ายนี้มีระดับสม่ำเสมอและมีจำนวนค่อนข้างแน่นอน ส่วนสินค้า

ประเภทคงทน (durable goods) เช่น รถยนต์ โทรทัศน์ ตู้เย็น เป็นต้น รายจ่ายสินค้าประเภทนี้จะอยู่ในระดับต่ำ

4. การคาดการณ์ของผู้บริโภค

สิ่งที่ผู้บริโภคคาดการณ์และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อมีหลายอย่าง อาทิ รายได้ในอนาคต ราคาสินค้า ปริมาณสินค้า ฯลฯ ซึ่งมีผลต่อการบริโภคและการออมในปัจจุบัน เช่น หากผู้บริโภคคาดการณ์ว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้นในอนาคต เขาอาจจะลดการออมและเพิ่มการบริโภคในปัจจุบัน เป็นต้น

5. สินเชื่อเพื่อการบริโภคและอัตราดอกเบี้ย

ณ ระดับรายได้ที่ใช้จ่ายได้เท่ากัน ในระบบการให้สินเชื่อเพื่อการบริโภคในรูปแบบของการจ่ายเงินดาวน์ต่ำและดอกเบี้ยต่ำจะจูงใจให้มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคสูง แต่ในขณะเดียวกันจะทำให้ผู้บริโภคมีหนี้สินเพิ่มขึ้น และมีภาระการชำระหนี้ในภายหลังเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการออมในอนาคตลดลงนั่นเอง

6. ค่านิยมทางสังคม (Social value)

หากค่านิยมทางสังคมให้ความสำคัญยิ่งต่อวัตถุ จะทำให้ผู้บริโภคบางกลุ่มมุ่งการใช้จ่ายในสินค้าและบริการที่ฟุ่มเฟือยและมีราคาสูง ทำให้สังคมนั้นมีการบริโภคอยู่ในระดับสูงและการออมต่ำ ส่วนสังคมที่ยึดค่านิยมการประหยัดพอเหมาะ สังคมนั้นจะมีการบริโภคและการออมอยู่ในระดับที่เหมาะสมและมีผลดีทางเศรษฐกิจในระยะยาว

7. อัตราเพิ่มของประชากรและโครงสร้างอายุของประชากร

ถ้าอัตราการเพิ่มของประชากรอยู่ในระดับสูง รายจ่ายเพื่อการบริโภคจะเพิ่มอัตราสูง โครงสร้างอายุประชากรมีอิทธิพลต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคและการออม กล่าวคือ หากจำนวนประชากรวัยทำงานเทียบกับประชากรทั้งหมดมีสัดส่วนต่ำการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจะมีมาก เพราะประชากรที่ไม่อยู่ในวัยทำงานแม้จะไม่มีรายได้แต่ก็ยังต้องมีการบริโภค ส่วนในทางตรงกันข้าม การบริโภคจะน้อยและสามารถออมได้มาก

ทฤษฎีการบริโภคในวงจรชีวิต (Life cycle theory of Consumption)

ทฤษฎีการบริโภคในวงจรชีวิต (Life cycle theory of Consumption) เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดยนักเศรษฐศาสตร์หลายท่าน อาทิ ฟรังโก มอดดิเกลียนี (Franco Modigliani) อัลเบิร์ต แอนโด (Albert Ando) และริชาร์ด บรูมเบิร์ก (Richard Brumberg) ได้เสนอแนวคิดร่วมกัน โดยมอดดิเกลียนีเริ่มเสนอผลงานตั้งแต่ปี ค.ศ 1954 ซึ่งมีแนวคิดว่าการตัดสินใจของครัวเรือนระหว่างการบริโภคกับการออมในขณะใดขณะหนึ่ง สะท้อนถึงความพยายามที่จะให้บรรลุเป้าหมายของการกระจายการ

บริโภคตลอดวงจรชีวิตภายในข้อจำกัดของรายได้หรือทรัพยากรที่คาดว่าจะได้รับตลอดชั่วอายุขัย ซึ่งก็หมายความว่า ระดับการบริโภคของครัวเรือนมิได้ขึ้นอยู่กับระดับรายได้ในงวดเวลาปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับรายได้ที่เขาคาดว่าจะได้รับในอนาคตอีกด้วย

แบบจำลองวงจรชีวิต การบริโภค ณ ขณะใดขณะหนึ่งจะขึ้นอยู่กับรายได้ตลอดช่วงอายุขัย จากตัวอย่างที่ผ่านมาซึ่งกำหนดให้มีระยะเวลาสองช่วง การตัดสินใจของผู้บริโภคจะสอดคล้องกับสมการ

$$C_t + \frac{C_{t+1}}{(1+r)} = Q_1 + \frac{Q_2}{(1+r)}$$

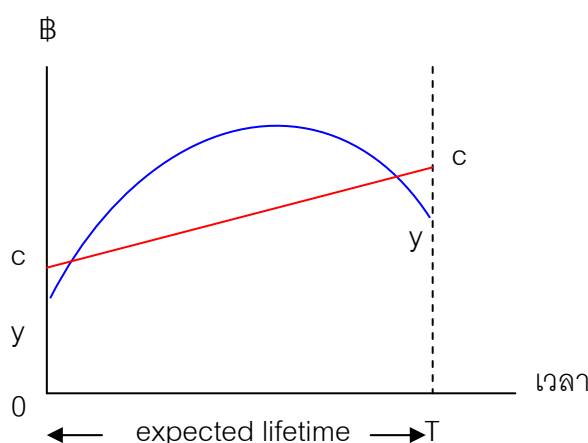
$$C_1 = \frac{1+r}{2+r} \left[Q_1 + \frac{Q_2}{1+r} \right]$$

หรือ $C_t = cWN_t$ (1)

โดย

WN คือ มูลค่าปัจจุบันของกระแสรายได้ หรือมูลค่าทรัพย์สินตลอดช่วงอายุ และ
c คือ ค่าสัมประสิทธิ์ ซึ่งแปรผันตามอัตราดอกเบี้ย เราอาจเรียกค่าสัมประสิทธิ์ c นี้
ว่าเป็นค่าความโน้มเอียงในการบริโภคจากมูลค่าทรัพย์สิน (marginal propensity to consume out of wealth)

ข้อสมมติข้างต้นที่แบ่งให้มีเพียง 2 ช่วงเวลาดูเหมือนจะยังอธิบายแนวคิดของสมมติฐานนี้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร สำหรับในกรณีที่มีหลายช่วงเวลา ตัวกำหนดการบริโภคย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ เช่น ช่วงอายุ(เฉลี่ย)ของผู้บริโภคด้วย ถ้าผู้บริโภคมียุขสูง ยกเว้นว่าผู้บริโภคมุ่งความเอาใจใส่ในการสะสมความมั่งคั่งเพื่อเป็นมรดก ซึ่งในแบบจำลองนี้ยังถือว่าประชาชนพยายามใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของตนให้หมดสิ้นถ้าหากทราบว่าจะสิ้นอายุขัยเมื่อใด โดยไม่ตัดสินใจออมเพื่อผู้อื่น

ภาพประกอบ 2 การกระจายรายได้และปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในวัฏจักรชีวิต

ที่มา: การบริโภคในวัฏจักรชีวิต. (2553) . (ออนไลน์).

จะเห็นว่าในช่วงชีวิตของบุคคลขณะที่มีอายุน้อย จะมีระดับรายได้อยู่ในระดับต่ำ และจะมีรายได้สูงขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น ต่อมาเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุก็จะกลับมามีรายได้ลดลงอีกครั้ง การกระจายรายได้ตลอดช่วงอายุขัยจึงมีลักษณะเป็นไปตามเส้น yy ส่วนปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของบุคคลจะสูงขึ้นเป็นลำดับตามอายุขัยโดยมีลักษณะของการกระจายปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคตามเส้น cc เมื่อทำการเปรียบเทียบกันระหว่างเส้น yy และ cc แล้ว จะพบว่าในช่วงต้นของชีวิต บุคคลจะมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการบริโภค ดังนั้นบุคคลจึงต้องประพาศิตนเป็นผู้ก่อหนี้ ต่อมาในช่วงกลางของชีวิตจึงจะเริ่มที่จะมีรายได้เหลือจ่ายจนสามารถชดใช้หนี้เดิมได้ และเก็บเงินสะสมไว้สำหรับช่วงปลายของชีวิต นั่นคือ ครั้วเรือนที่มีหัวหน้าครอบครัวเป็นบุคคลอายุน้อยหรืออยู่ในวัยสูงอายุจะมีค่า APC (average propensity to consume : ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค) สูง ในขณะที่ครั้วเรือนที่มีหัวหน้าครอบครัวเป็นบุคคลในวัยกลางคนจะมีค่า APC ต่ำ ถ้าหากพิจารณาในแง่ของการตัดสินใจเพื่อการบริโภคของครั้วเรือนแล้ว ทฤษฎีนี้เชื่อว่า ปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในงวดเวลาหนึ่งจะขึ้นอยู่กับมูลค่าปัจจุบันในงวดเวลานั้นของกระแสรายได้ตลอดช่วงชีวิตซึ่งเป็นค่าที่สะท้อนให้เห็นถึงระดับรายได้คาดคะเนตลอดช่วงอายุขัยทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของครั้วเรือน สามารถเขียนในรูปของสมการแสดงความสัมพันธ์ในการบริโภค ได้ดังนี้

$$C_t = a(PV_t) ; 0 < a < 1 \quad (2)$$

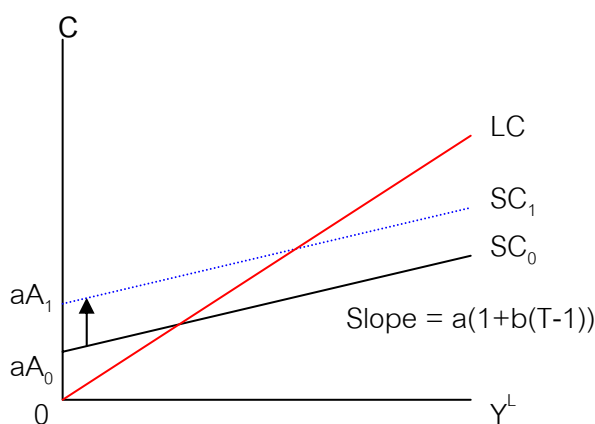
โดยที่

C_t คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในงวดเวลาที่ t
 PV_t คือ มูลค่าปัจจุบันในงวดเวลาที่ t ของกระแสรายได้ตลอดช่วงชีวิต
 a คือ ค่า coefficient ของสมการแสดงถึงสัดส่วนของมูลค่าปัจจุบันของกระแสรายได้ตลอดช่วงชีวิตที่ครัวเรือนนำมาใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

ฟรังโก มอดดิเกลียนี (Franco Modigliani) อัลเบิร์ต แอนโด (Albert Ando) และริชาร์ด บรูมเบิร์ก (Richard Brumberg) ได้ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต (ทำการคาดหวัง ณ งวดเวลาปัจจุบัน) กับรายได้ที่เกิดขึ้นในงวดเวลาปัจจุบัน พบว่าความสัมพันธ์ที่เหมาะสมจะอยู่ในรูปที่ว่ารายได้ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตมีค่าเป็นทวีคูณของรายได้ในงวดเวลาปัจจุบัน สามารถเขียนในรูปสมการได้ดังนี้

$$Y_0^e = bY_0^I ; b > 0 \quad (3)$$

จากสมการข้างต้นจะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในงวดเวลาใดเวลาหนึ่งจะขึ้นอยู่กับรายได้ที่เกิดจากการทำงานและมูลค่าของสินทรัพย์ในงวดเวลานั้น ในระยะสั้นมูลค่าของสินทรัพย์ค่อนข้างคงที่ ทำให้ค่า aA_t คงที่ เมื่อระดับรายได้ที่เกิดจากการทำงานเปลี่ยนแปลงไป ผู้บริโภคจะมีพฤติกรรมการบริโภคไปตามเส้นการบริโภคที่มีลักษณะตัดกับแกนค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ณ ระดับเท่ากับ aA_t โดยมีความลาดชัน (slope) ของเส้นเท่ากับ $a(1+b(T-1))$ บอกให้ทราบว่าในระยะสั้นความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและระดับรายได้เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ได้ สัดส่วนกัน (nonproportional relationship) ส่วนในระยะยาวครัวเรือนจะมีเงินออมเพิ่มขึ้นทำให้มูลค่าของสินทรัพย์มีเพิ่มขึ้นด้วย ค่า aA_t จึงเพิ่มขึ้น เส้นการบริโภคระยะสั้นจะเคลื่อนตัวสูงขึ้นจากตำแหน่งเดิมทั้งเส้น (shift) ทำให้ค่า APC ในระยะยาวไม่ลดลง ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและระดับรายได้ในระยะยาวจะเป็นความสัมพันธ์ที่ได้สัดส่วนกัน (proportional relationship) เส้นการบริโภคในระยะยาวจึงเป็นเส้นที่ลากออกจากจุดกำเนิด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Simon Kutznets เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นสามารถแสดงโดยรูปภาพได้ ดังนี้

LC คือ เส้นการบริโภคระยะยาว

SC คือ เส้นการบริโภคระยะสั้น

ภาพประกอบ 3 เส้นการบริโภคระยะยาวและระยะสั้น

ที่มา: การบริโภคในวัฏจักรชีวิต. (2553). (ออนไลน์).

ทฤษฎีการบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้สมบูรณ์ (Absolute Income Theory of Consumption)

ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีการบริโภคตามแนวคิดของ John Maynard Keynes ซึ่งเชื่อว่าในระบบเศรษฐกิจที่ผู้บริโภคมิเสรีภาพในการเลือกบริโภคสินค้าและบริการ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคที่ตั้งใจไว้ของครัวเรือนในงวดเวลาหนึ่งจะถูกกำหนดโดยระดับรายได้สมบูรณ์ในงวดเวลานั้น โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้รายได้ดังกล่าวควรเป็น รายได้ประชาชาติที่สุทธิหลังหักภาษีแล้ว (เป็นรายได้ที่สามารถนำไปจับจ่ายใช้สอยได้จริง) จึงอาจเขียนในรูปของสมการดังนี้

$$C = a + bY ; a > 0 ; 0 < b < 1 \quad (4)$$

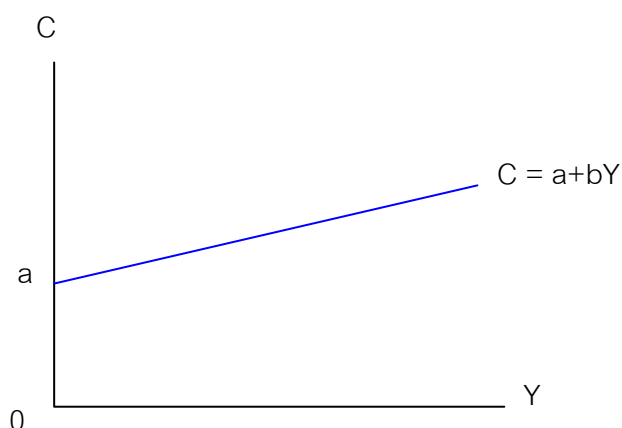
C คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

A คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในขณะที่ยังไม่มีรายได้ (autonomous consumption expenditure : แม้ว่าบุคคลจะยังไม่มีรายได้ ($Y=0$) แต่เพื่อความอยู่รอดก็ยังคงต้องกินต้องใช้)

B คือ ค่า coefficient ซึ่งแสดงถึงความลาด (slope) ของเส้นการบริโภค นั่นเอง

Y คือ ระดับรายได้ที่สามารถนำไปจับจ่ายใช้สอยได้จริง

สามารถนำสมการ (4) มาแสดงโดยรูปภาพได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 4 เส้นการบริโภคระยะยาวและระยะสั้น

ที่มา: การบริโภคในวัฏจักรชีวิต. (2553). (ออนไลน์).

จากสมการ (4) นำมาหารด้วย Y ตลอด จะได้ว่า

$$C/Y = a/Y + b \quad (5)$$

ในที่นี้ C/Y คือ ค่า APC (average propensity to consume : ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค) นั่นเอง บอกให้ทราบว่า รายได้ที่สามารถนำไปใช้จ่ายใช้สอยได้จริง 1 หน่วย จะถูกจัดสรรไปเพื่อการบริโภค เท่ากับ C/Y หน่วย

และจากสมการ (4) หากพิจารณาเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้น (change in = Δ) สามารถกล่าวได้ว่า ถ้าระดับรายได้ที่สามารถนำไปใช้จ่ายใช้สอยได้จริงเปลี่ยนแปลงไปเท่ากับ ΔY จะทำให้ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเปลี่ยนแปลงไปด้วยเท่ากับ ΔC ดังนั้น จะได้ว่า

$$\begin{aligned} \Delta C &= b\Delta Y \\ \Delta C / \Delta Y &= b \end{aligned} \quad (6)$$

ในที่นี้ $\Delta C / \Delta Y$ คือ ค่า MPC (marginal propensity to consume : ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค) เป็นค่าความลาดในสมการ (4) นั่นเอง ดังนั้น ค่าของ MPC จึงเท่ากับ $0 < MPC$ เป็นที่น่าสังเกตว่าความสัมพันธ์ระหว่าง C และ Y ตามแนวคิดนี้ เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ได้สัดส่วนกัน

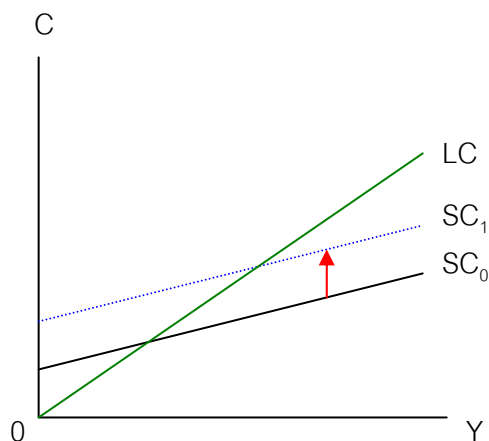
(nonproportional relationship) กล่าวคือ เมื่อระดับรายได้สูงขึ้น ค่า APC จะลดลง ในขณะที่ค่า APC จะมากกว่า MPC ด้วย พิจารณาจากการแทนที่สมการ (5) ในสมการที่ (6) จะได้ว่า

$$APC = a/Y + MPC \quad (7)$$

จากการที่ a และ MPC เป็นค่าคงที่ที่มากกว่า 0 เมื่อ Y เพิ่มขึ้น ค่า a/Y จะลดลง แต่จะไม่ลดลงน้อยกว่า 0 เป็นผลให้ APC ลดลง ในขณะที่ค่า APC จะมากกว่า MPC

ทฤษฎีการบริโภคตามแนวคิดของ Keynes ได้รับการยอมรับจากนักเศรษฐศาสตร์มหภาคในสมัยนั้นอย่างมาก อย่างไรก็ตามมันยังคงถูกใช้ในการศึกษา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (cross-section studies) เท่านั้น ต่อมา Simon Kuznets นักเศรษฐศาสตร์ชาวรัสเซีย แต่พำนักอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง C และ Y ของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้ช่วงเวลาของข้อมูลในการศึกษาที่ยาวนานขึ้น พบว่าในระยะยาวความสัมพันธ์ระหว่าง C และ Y เป็นความสัมพันธ์ที่ได้สัดส่วนกัน (proportional relationship) โดยค่า APC นั้นมีค่าคงที่ นอกจากนั้น ค่า APC ก็โน้มเอียงที่จะเท่ากับ MPC ด้วย

จากการที่ผลการศึกษาของ Kuznets ขัดแย้งกับแนวความคิดของ Keynes ทำให้นักเศรษฐศาสตร์คนอื่นๆ หันกลับไปพัฒนาทฤษฎีการบริโภคขึ้นใหม่ เพื่อให้สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง C และ Y ได้ดียิ่งขึ้น ในจำนวนนี้นักเศรษฐศาสตร์ที่นิยมตามแนวคิดของ Keynes ก็ได้พยายามหาเหตุผลมาสนับสนุนให้ทฤษฎีตามแนวคิดของ Keynes ยังคงสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Kuznets อยู่ โดยเห็นว่าเส้นการบริโภคของ Keynes เป็นเส้นการบริโภคระยะสั้น ในขณะที่การศึกษาของ Kuznets เป็นเส้นการบริโภคระยะยาวที่ลากออกจากจุดกำเนิด ซึ่งในระยะยาวนั้น เส้นการบริโภคระยะสั้นจะเคลื่อนตัวสูงขึ้นจากตำแหน่งเดิมทั้งเส้น (shift) ทั้งนี้อาจเนื่องจากสาเหตุอื่นๆ เช่น การขยายตัวของชุมชนเมือง การพัฒนาทางด้านการผลิตและการตลาดของสินค้าใหม่ๆ การสูงขึ้นของจำนวนและอายุของประชากร การเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศที่สูงขึ้น ฯลฯ การเลื่อนสูงขึ้นของเส้นการบริโภคระยะสั้นนี้เองที่ทำให้ค่า APC ไม่ลดลงแม้ว่าระดับรายได้จะสูงขึ้น ในขณะเดียวกันความสัมพันธ์ระหว่าง C และ Y ตามเส้นการบริโภคระยะยาวจะทำให้ค่า APC เท่ากับ MPC ด้วย เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นสามารถแสดงโดยรูปภาพได้ ดังนี้

LC คือ เส้นการบริโภคระยะยาว

SC คือ เส้นการบริโภคระยะสั้น

ภาพประกอบ 5 เส้นการบริโภคระยะยาวและระยะสั้น

ที่มา: การบริโภคในวัฏจักรชีวิต. (2553). (ออนไลน์).

แนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวความคิดตามหลักความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to Pay Approach: WTP) (ภราดร ปรีดาศักดิ์. 2549:75,432)

ความยินดีหรือความเต็มใจของผู้บริโภคที่พร้อมจะจ่ายค่าสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง การที่ผู้บริโภคจะยินดีจ่ายค่าสินค้านั้นในราคาเท่าใดย่อมขึ้นอยู่กับ การประเมินค่าสินค้าหรือบริการนั้น ของผู้บริโภค และขึ้นอยู่กับว่าผู้บริโภคมีความสามารถที่จ่ายได้มากน้อยเพียงใดด้วยความยินดีที่จะจ่ายนี้ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งอุปสงค์ที่ทรงประสิทธิภาพ โดยปัจจัยสำคัญที่มีผลให้อุปสงค์สำหรับสินค้าหรือบริการชนิดหนึ่งๆ เปลี่ยนแปลงได้แก่ ระดับรายได้ของผู้บริโภค ราคาสินค้าชนิดอื่นที่ใช้ประกอบกันหรือทดแทนกัน รสนิยมของผู้บริโภค จำนวนผู้บริโภคและการคาดคะเนเกี่ยวกับราคาในอนาคต

ทั้งนี้วิธีการวัดจำนวนเงินสะสมการยอมเพื่อชราภาพกับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) ที่แรงงานนอกระบบ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ชัชรดแท็กซีในเขตกรุงเทพมหานครมีความเต็มใจจะจ่าย อาศัยวิธีการประเมินค่าที่อาจเป็นไปได้หรือ การประเมินค่าเสมอเหมือน (Contingent Valuation Method:CVM) ในการประเมินความเต็มใจที่จะจ่าย โดยเป็นการพยายามที่จะทราบถึงการประเมินค่าของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าและบริการ ที่ไม่มีการขายในตลาด วิธีที่จะทราบได้ก็ด้วยการสมมติเหตุการณ์ที่เป็นทางเลือกขึ้นมา ซึ่งเหตุการณ์นั้นอาจจะทำให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์หรือเสียประโยชน์ก็ได้ แล้ว

ถามผู้บริโภตรงๆว่า ถ้าเขาต้องเผชิญกับเหตุการณ์ดังกล่าวแล้ว เขายินดีที่จะจ่าย (กรณีได้ประโยชน์) ในจำนวนเท่าใด (Willingness to Pay Approach : WTP) จะเห็นได้ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวยังไม่ได้เกิดขึ้นจริง แต่ให้ผู้ประเมินคิดเสมือนว่าได้เกิดเหตุการณ์นั้น การประเมินค่าแบบนี้อาจนำไปใช้ประโยชน์ในการคิดภาษีหรือให้เงินชดเชยกรณี que ผู้บริโภคได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์นั้นได้

ซึ่งการประเมินมูลค่าความเต็มใจจะจ่าย (Contingent Valuation Method: CVM) เป็นวิธีการประเมินมูลค่าโดยทางอ้อม ใช้พื้นฐานการวิจัยโดยการสอบถามผู้ขั้บรตแท็กซี ซึ่งเป็นแรงงานนอกระบบ ว่าเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to pay: WTP) หรือเต็มใจที่จะรับการชดเชย (Willingness to accept: WTA) ในการได้รับผลประโยชน์จากกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) วิธีนี้ใช้หลักการประเมินสถานการณ์ซึ่งสมมุติจำนวนเงินที่ผู้ขั้บรตแท็กซีเต็มใจจะจ่าย เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับในอนาคต ซึ่งการประเมินมูลค่านี้เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากในงานวิจัยที่มีการศึกษาเรื่องการประเมินมูลค่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสามารถนำมาดัดแปลงเพื่อให้วิธีการสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินค่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับเหตุการณ์ต่างๆ สามารถทำได้โดยการปรับลักษณะคำถามที่ใช้ในการสำรวจทัศนคติของประชาชนให้ตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (สุภามาศ โกมลสิงห์.2550:9; อ้างอิงจาก สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.2543:17)

1) แนวคิดของวิธีการสมมติเหตุการณ์การประเมินมูลค่าความเต็มใจจะจ่ายโดยใช้เทคนิค Contingent Valuation Method (CVM)

เทคนิค Contingent Valuation Method (CVM)

การประเมินมูลค่าตามแนวคิดเส้นอุปสงค์

สำหรับแนวคิดการประเมินมูลค่าตามแนวคิดเส้นอุปสงค์แบ่งออกเป็น 2 วิธี (ปิยะพงศ์ ภูมิประพัทธ์.2552:22-23) คือวิธีการประเมินมูลค่าทางตรงและวิธีการประเมินมูลค่าทางอ้อม ซึ่งวิธีการประเมินมูลค่าทางตรง (Direct Valuation Method หรือ Stated Preference Method) ได้แก่ วิธีสมมติให้ประเมินค่า Contingent Valuation Method (CVM) สำหรับวิธีการประเมินค่าทางอ้อม (Indirect Valuation Method หรือ Revealed Method) ได้แก่ Travel Cost Method (TCM) และ Hedonic Pricing Method (HPM) เป็นต้น จะทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงสวัสดิการของสังคมและการเปลี่ยนแปลงส่วนเกินของผู้บริโภค โดยแต่ละวิธีมีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการประเมินมูลค่าทางตรง (Direct Valuation Method หรือ Stated Preference Method)

วิธีการประเมินมูลค่าทางตรง (Direct Valuation Method) เป็นวิธีการที่มีความคล่องตัวสูง เนื่องจากสามารถนำไปใช้กับการประเมินค่าทางเศรษฐศาสตร์ได้ทุกประเภทไม่ว่าจะเป็น use

value, non-use value หรือ option โดยอาศัยการสมมติเหตุการณ์ในลักษณะต่างๆกันออกไปเพื่อทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน

2. วิธีการประเมินมูลค่าทางอ้อม (Indirect Valuation Method หรือ Revealed Preference Method) เป็นการประเมินมูลค่าสิ่งแวดลอมที่ไม่มีการซื้อขายโดยตรง ซึ่งวิธีที่นิยมได้แก่ Travel Cost Method (TCM) และ Hedonic Pricing Method (HPM)

- Travel Cost Method (TCM) เป็นวิธีที่นำไปประยุกต์ใช้ในการประเมินค่าจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการนันทนาการ ประเมินได้จากการใช้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและเสียโอกาสของเวลาของนักท่องเที่ยวทั้งหมด เช่น การประเมินมูลค่าสวนสาธารณะจากต้นทุนการเดินทางเป็นตัวแทนราคาจากสวนสาธารณะนั้น

- Hedonic Pricing Method (HPM) เป็นการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอสังหาริมทรัพย์หรือค่าจ้าง (hedonic pricing method) โดยเป็นการประมาณราคาแอบแฝง (implicit price) ของลักษณะต่างๆที่ประกอบกันเป็นราคารวมของสินค้าที่มีลักษณะแตกต่างกัน (Differentiated Product) ซึ่งจะประมาณค่าฟังก์ชันของราคาในแบบจำลอง และวัดมูลค่าสวัสดิการสังคมที่เปลี่ยนแปลง เช่น การประเมินมูลค่าคุณภาพอากาศผ่านราคาอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

2) การประเมินมูลค่าที่อาศัยแนวคิดที่ไม่ใช้เส้นอุปสงค์

เทคนิคการประเมินมูลค่าที่อาศัยแนวคิดที่ไม่ใช้เส้นอุปสงค์ (ประกาย ธีระวัฒนากุล.2550: 50) เป็นการประเมินมูลค่าที่ไม่ได้ชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงสวัสดิการของสังคมแต่เป็นการวิเคราะห์ประโยชน์ในเชิงนโยบายเท่านั้น โดยเทคนิคที่ใช้ประเมินมูลค่าตามแนวคิดดังกล่าว อาทิ วิธีผลตอบสนอง (dose-response) เช่น การประเมินมูลค่าของผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ โดยการประมาณค่าจากสมการตอบสนอง (dose-response function) โดยจะพยากรณ์จากระดับการเปลี่ยนแปลงในอัตราการเจ็บป่วยและอัตราการตาย แล้วนำมาแปลงค่าเป็นมูลค่าในรูปตัวเงิน ส่วนวิธีการประเมินมูลค่าจากต้นทุนการป้องกัน (averting cost) เป็นวิธีการประเมินโดยอาศัยจากค่าใช้จ่ายที่ประชาชนต้องการหลีกเลี่ยงหรือลดความเสี่ยงของการเจ็บป่วยหรือโรคภัยต่างๆ (averting expenditure) เช่น ค่าใช้จ่ายเพื่อติดตั้งเครื่องปรับอากาศภายในบ้าน เพื่อให้คุณภาพอากาศในบ้านดีขึ้นซึ่งเป็นการหลีกเลี่ยงความเจ็บป่วยของโรคทางเดินหายใจ

วิธีการ Contingent Valuation Method (CVM) เป็นวิธีการประเมินมูลค่าในทางตรงในการประเมินความเต็มใจจ่าย โดยอาศัยการสมมติเหตุการณ์ในลักษณะต่างๆกันออกไปเพื่อทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายในการยอมกับกองทุนเพื่อการชราภาพ (กอช.)

รูปแบบคำถามของ Contingent Valuation Method (CVM)

รูปแบบคำถามของ Contingent Valuation Method (CVM) มีหลายประเภท โดยรูปแบบคำถามที่นิยมใช้ทั่วไปมี 2 แบบ ดังนี้ (เรณู สุขารมณ.2541:98)

1. Open – ended (คำถามปลายเปิด)

เป็นวิธีการสอบถามผู้ตอบสัมภาษณ์ โดยจะถามผู้ถูกสัมภาษณ์ว่ามีความเต็มใจที่จะจ่ายมากที่สุดเป็นจำนวนเงินเท่าใด (Willingness to Pay) โดยผู้ให้สัมภาษณ์คิดจำนวนเงินที่จะจ่ายเอง

วิธีการนี้มีจุดอ่อนคือ ผู้บริโภคต้องใช้เวลาและคิดตัวเลขออกมาตอบค่อนข้างยาก จึงทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่สามารถที่จะหาค่าตัวเลขที่ตรงกับความเป็นจริง (Strategic bias) หรืออาจจะปฏิเสธในการให้ข้อมูล

2. Close-Ended (คำถามปลายปิด)

เป็นวิธีการสอบถามผู้ตอบสัมภาษณ์ โดยในแบบสอบถามจะระบุจำนวนเงินที่ผู้ถูกสัมภาษณ์เต็มใจจะจ่ายในสินค้าและบริการในแบบสอบถาม ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เลือกตอบตัวเลขที่ตรงและใกล้เคียงกับความเป็นจริงของผู้ถูกสัมภาษณ์มากที่สุด

คำถามปลายปิด (Close-Ended) สามารถจำแนกออกเป็นหลายรูปแบบ

2.1 Close-End Single Bid (คำถามปิดชั้นเดียว)

มีลักษณะคำถามแบบปิดโดยเสนอราคาเดียวเพื่อให้ผู้สัมภาษณ์ตอบว่าเต็มใจจ่ายหรือไม่จ่าย

ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์จากคำถามปิดชั้นเดียวมี 2 เหตุการณ์ คือ ปฏิเสธที่จะจ่าย (No) หรือ ตอบรับที่จะจ่าย (Yes) โดยความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ทั้งสองได้แก่ (สุภามาศ โกมลสิงห์.2550:14-15)

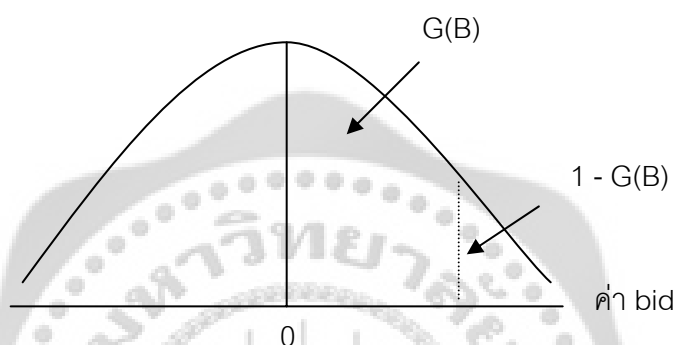
การหาค่าความเต็มใจจ่ายที่สมมติให้ $G(B)$ เป็นฟังก์ชันการกระจายสะสมของความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเต็มใจจ่ายน้อยกว่าค่าเริ่มต้นที่ผู้สัมภาษณ์เสนอ (B) หรือเป็นความน่าจะเป็นที่ผู้สัมภาษณ์ปฏิเสธค่า B เนื่องจากค่า B ที่ผู้สัมภาษณ์เสนอนั้นสูงกว่าความเต็มใจจ่ายที่ผู้ตอบสัมภาษณ์มีอยู่ ดังสมการ (1)

$$\begin{aligned} \Pr(\text{no}) &= \Pr(WTP \leq B) \\ &= G(B) \end{aligned} \quad (1)$$

โดยที่ $G(B)$ เป็นฟังก์ชันการกระจายสะสมของค่าความเต็มใจจ่าย (cumulative distribution function) ดังนั้นความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบสัมภาษณ์เต็มใจจ่ายจะมากกว่าค่า B ที่เสนอสามารถเขียนได้ดังสมการที่ (2)

$$\begin{aligned}\Pr(\text{yes}) &= \Pr(\text{WTP} \geq B) \\ &= 1 - G(B)\end{aligned}\quad (2)$$

จากสมการที่ (1) และ (2) สามารถอธิบายได้โดยภาพประกอบ 6 โดยกำหนดให้แกนตั้งแสดงค่าความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามยอมรับค่า B ที่เสนอ $\Pr(\text{yes})$ และแกนนอนแสดงค่า B ซึ่งพื้นที่ที่อยู่หลังค่า B ที่เสนอไว้คือ ค่าความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเต็มใจจ่ายหรือยอมรับค่า B ที่เสนอ

ภาพประกอบ 6 ค่าความน่าจะเป็นที่ผู้สัมภาษณ์จะสนองตอบค่า bid ที่เสนอในกรณีคำถามที่ปลายปิดขั้นเดียว

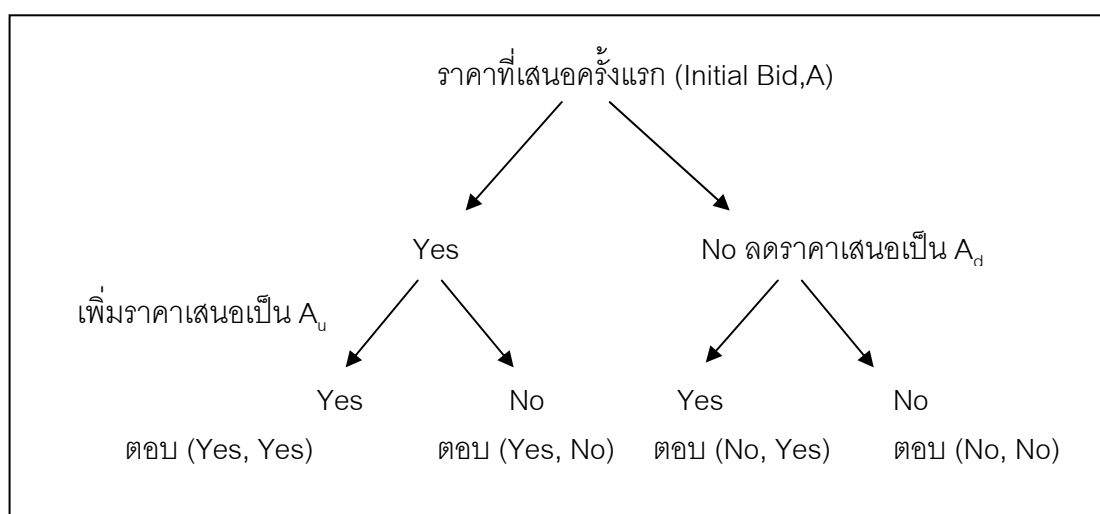
ที่มา: ไสภณ นฤชัยกุล. (2545). การประเมินค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดจากการไม่ใช้ของทรัพยากรธรรมชาติ: กรณีศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร จังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดตาก. หน้า 43

2.2 Double Bounded Close-Ended หรือวิธี Discrete-Response Format หรือ Dichotomous Referendum Format (ทั้งหมดมีความหมายเหมือนกันทั้งสิ้น)

มีลักษณะเป็นการตั้งคำถามปิดโดยการเสนอราคาสองราคาให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่ายินดีจ่ายหรือไม่ ตามราคาที่เสนอมาให้ โดยมีขั้นตอนของการเสนอราคา คือ

- ถ้าผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่าเต็มใจที่จะจ่าย ให้เพิ่มราคาที่เสนอขึ้นเป็นสองเท่า (Upper Bid) ของราคาที่เสนอครั้งแรก และถามอีกครั้งว่ายังเต็มใจที่จะจ่ายอยู่อีกหรือไม่
- ถ้าผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่าไม่เต็มใจที่จะจ่าย ให้ลดราคาที่เสนอลงครึ่งหนึ่งของราคาที่เสนอครั้งแรก (First Bid) และถามอีกครั้งว่ายังเต็มใจที่จะจ่ายอยู่อีกหรือไม่

กล่าวคือ เป็นการตั้งคำถามปลายปิดว่า เขาเต็มใจจะจ่าย A บาทเพื่อสนับสนุนโครงการ X หรือไม่ จะมีตัวเลือกให้เขาตอบเพียงแค่ “ใช่ (Yes)” หรือ “ไม่ใช่ (No)” หากผู้ตอบตอบ “ใช่” ก็ให้เพิ่มราคาเสนอเป็นสองเท่าของราคาเสนอครั้งแรก (คือราคา A_u) แล้วให้เลือกตอบว่า “ใช่ (Yes)” หรือ “ไม่ใช่ (No)” ในทางกลับกันหากเขาตอบ “ไม่ใช่” ตั้งแต่ราคาเสนอครั้งแรก ก็ให้ลดราคาเสนอลงครึ่งหนึ่งของราคาเสนอในครั้งแรก (คือราคา A_d) แล้วให้เลือกตอบว่า “ใช่ (Yes)” หรือ “ไม่ใช่ (No)” ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ผลที่เป็นไปได้ทั้ง 4 แบบจาก Double Bounded Referendum Format

ที่มา: เรณู สุขารมณ. (2541) .วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทัศน์.16(4) : 98

ดังนั้นผลที่น่าจะเป็นไปได้ทั้ง 4 แบบจาก Double Bounded Referendum Format มีดังนี้คือ

กรณีที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามยอมรับค่า B และค่า B_u

$$\begin{aligned}
 \Pr(YY) &= \Pr(WTP \geq B \text{ และ } \Pr(WTP \geq B_u)) \\
 &= \Pr(WTP \geq B_u) \\
 &= 1 - G(B_u)
 \end{aligned} \tag{3}$$

กรณีที่ 2 กรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามยอมรับค่า B แต่ปฏิเสธค่า B_u

$$\begin{aligned}
 \Pr(YY) &= \Pr(B_u \geq WTP \geq B) \\
 &= G(B_u) - G(B)
 \end{aligned} \tag{4}$$

กรณีที่ 3 กรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิเสธค่า B แต่ยอมรับค่า B_1

$$\begin{aligned}\Pr(NY) &= \Pr(B \geq WTP \geq B_1) \\ &= G(B) - G(B_1)\end{aligned}\quad (5)$$

กรณีที่ 4 กรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิเสธค่า B แต่และค่า B_1

$$\begin{aligned}\Pr(NN) &= \Pr(WTP < B \text{ และ } WTP < B_1) \\ &= \Pr(WTP \geq B_u) \\ &= 1 - G(B_1)\end{aligned}\quad (6)$$

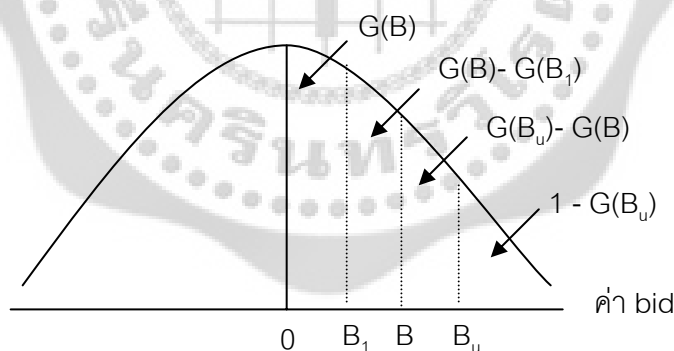
ดังภาพประกอบ 8 สามารถหาค่าความน่าจะเป็นของ

เหตุการณ์ที่ 1 หาได้โดยการรวมพื้นที่ใต้เส้นฟังก์ชันการกระจายสะสมของค่าความเต็มใจจ่ายตั้งแต่ B_u ถึงค่าอนันต์ (∞)

เหตุการณ์ที่ 2 หาได้โดยรวมพื้นที่ใต้เส้นฟังก์ชันการกระจายสะสมของค่าความเต็มใจจ่ายตั้งแต่ B ถึง B_u

เหตุการณ์ที่ 3 หาได้โดยการรวมพื้นที่ใต้เส้นฟังก์ชันการกระจายสะสมของค่าความเต็มใจจ่ายตั้งแต่ B_1 ถึง B

เหตุการณ์ที่ 4 หาได้โดยการรวมพื้นที่ใต้เส้นฟังก์ชันการกระจายสะสมของค่าความเต็มใจจ่ายตั้งแต่ 0 ถึง B_1

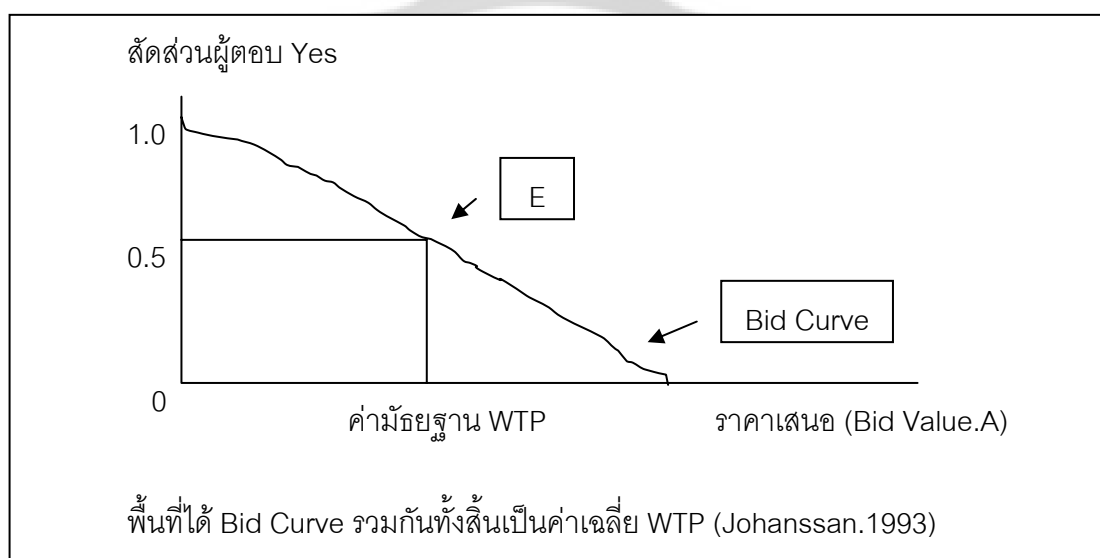
ภาพประกอบ 8 ค่าความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะสนองตอบต่อค่าเงินเริ่มต้นที่เสนอในกรณีคำถามปลายปิดสองชั้น

ที่มา: โสภณ นฤชัยกุลศล. (2545). การประเมินค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดจากการไม่ใช้ของทรัพยากรธรรมชาติ: กรณีศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร จังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดตาก. หน้า 44

2. แบบจำลองเศรษฐกิจมิติของ Contingent Valuation Method (CVM)

จากคำถามแบบ Dichotomou Referendum Format สามารถนำข้อมูลมาประมาณค่า เพื่อหารูปแบบของฟังก์ชันการแจกแจงความน่าจะเป็นสะสม (Cumulative Distribution Function: c.d.f.) แล้วนำไปคำนวณหาค่าเฉลี่ยของ WTP (Willingness to Pay) และค่าความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย WTP (Willingness to Pay) ได้ (เรณู สุขารมณ์.2541.98-99 ; อ้างอิงจาก Johansson.1993)

ถ้าให้ $G(A)$ เป็น c.d.f. ซึ่งแสดงความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบยินดีจะจ่ายน้อยกว่า A ซึ่งเป็นราคาเสนอครั้งแรก (นั่นคือ ผู้ตอบคนนี้จะ “ไม่ยินดี” ที่จะจ่าย A บาท) เพราะฉะนั้น สามารถเขียนฟังก์ชันความน่าจะเป็นที่เขาคงจะจ่าย A บาทหรือสูงกว่า A บาทได้เป็น $F(A) = 1-G(A)$ โดยอาจวาดเป็นภาพได้ดังนี้

ภาพประกอบ 9 ฟังก์ชันความน่าจะเป็นสะสมที่อธิบาย Bid Curve ของราคาเสนอ A บาทและค่ามัธยฐานของ WTP ตลอดจนค่าเฉลี่ยของ WTP

ที่มา: เรณู สุขารมณ์. (2541) .วารสารเศรษฐศาสตร์วัฒนธรรมศาสตร์.16(4) : 99

ค่ามัธยฐาน (median) ของสิ่งตัวอย่างหาได้โดยง่ายเพราะเป็นค่าที่แบ่งสิ่งตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มเท่าๆกัน (50-50) คือ กลุ่มที่ยินดีจะจ่ายน้อยกว่ากลุ่มที่ยินดีจะจ่ายมาก จากภาพประกอบที่ 9 แกนตั้งแสดงค่าสัดส่วนที่ผู้ตอบ “ยินดี” จะจ่ายเงิน A โดยมี scale ตั้งแต่ 0.0 ถึง 1.0 ตรงกลางคือค่า 0.5 เราจะลากเส้นไปหา bid curve ที่จุด E ลากลงมายังแกนนอนได้ค่ามัธยฐานของ WTP เพื่อโยงไปถึงการกำหนดนโยบายอธิบายได้ในแง่ของการออกเสียง (voting) ในกระบวนการทางการเมือง มี

ความหมายว่าร้อยละ 50 ของประชากรลงคะแนนเสียง “ยินดี” ที่จะจ่ายเงินจำนวนเท่ากับมาตรฐาน WTP เพื่อสนับสนุนโครงการที่กำลังศึกษา แต่อีกร้อยละ 50 ปฏิเสธไม่จ่ายเงินจำนวนดังกล่าว เพราะไม่เห็นด้วยกับโครงการฯ

ส่วนค่าเฉลี่ย WTP นั้นหาได้จากการรวมพื้นที่ใต้ฟังก์ชันความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบเต็มใจจะจ่าย A บาทพอดี Johansson ใช้สัญลักษณ์ $\pi(A)$ แทนค่าอนุพันธ์ที่หนึ่งของ $G(A)$

นั่นคือ $G'(A) = \pi(A)$ สมการที่ (3) จะใช้คำนวณหาค่าที่ใช้สัญลักษณ์ $E(WTP)$ ในที่นี้สมมติให้ค่า WTP ที่ได้จากการสำรวจเป็นบวกทั้งสิ้น

ค่าเฉลี่ย WTP ที่คำนวณได้ หรือ $E(WTP)$ สามารถแสดงได้ดังนี้

$$E(WTP) = \int_a^0 A\pi(A)dA \quad ; a = 0 \text{ และ } b > 0 \quad (1)$$

$$= \int_0^b [1-G(A)]dA - \int_a^0 G(A)dA \quad (2)$$

$$\text{หรือ } E(WTP) = \int_0^b [1-G(A)]dA - \int_a^0 [1-F(A)]dA \quad (3)$$

ถ้าให้ค่า WTP เป็นบวก (คือค่า $a = 0$) จะเขียนสมการใหม่ได้

$$E(WTP) = \int_0^\infty [1-G(A)]dA \quad (4)$$

แบบจำลองการวิเคราะห์การถดถอยของ Cameron (1988)

Cameron ได้มีการพัฒนาเป็นแบบจำลองที่เรียกว่า “Censored Logistic Regression Model (CLR Model)” และเนื่องจากคำถาม Double Bounded Referendum Data ให้ค่า WTP ที่แท้จริง ซึ่งไม่สามารถทราบว่าเป็นค่าใด ทราบแต่เพียงค่าที่อยู่ระหว่าง Lower bound กับค่า Upper bound ฉะนั้น ค่า WTP ที่ได้จึงเป็นตัวแปรสุ่มชนิดต่อเนื่อง ซึ่งถูกกำหนดโดยเวกเตอร์ของตัวแปรอิสระ (X_i) ในการประมาณค่า WTP ดังสมการ

$$WTP = X\beta + \mu \quad (5)$$

โดย WTP คือ $n \times 1$ เวกเตอร์

X คือ $n \times k$ matrix ของตัวแปรอิสระที่กำหนดขนาดของ WTP

β คือ $k \times 1$ เวกเตอร์ของ unknown parameter

μ คือ $n \times 1$ เวกเตอร์ของ random error term ที่สมมติให้การกระจายแบบปกติและมีค่าความแปรปรวนไม่คงที่ หรือ $N(0, \sigma^2 I)$ โดยที่ I คือ $n \times 1$ เวกเตอร์ของตัวแปรชี้วัดค่า

WTP แท้จริง จะเป็น 1 ถ้าค่า WTP แท้จริงเท่ากับหรือมากกว่าค่า threshold t_i แต่จะเป็น 0 ถ้าค่า WTP แท้จริงน้อยกว่า threshold t_i ฉะนั้นค่าความน่าจะเป็นที่ WTP จะเท่ากับหรือมากกว่า t_i จะได้สมการ

$$\begin{aligned} \Pr(I_i=1/X_i) &= \Pr(WTP_i > t_i) \\ &= \Pr(X_i' \beta + \mu_i > t_i) \\ &= \Pr(\mu_i > t_i - X_i' \beta) \end{aligned} \quad (6)$$

สมการที่ (6) หากด้วยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน σ ได้ค่าความน่าจะเป็นของสถิติมาตรฐาน z ดังสมการ (7)

$$\Pr(WTP_i \geq t_i) = \Pr[z_i > (t_i - X_i' \beta) / \sigma] \quad (7)$$

ถ้าให้ $\Phi(\bullet)$ แทนฟังก์ชันการแจกแจงความน่าจะเป็นสะสมแบบปกติมาตรฐาน ค่าความน่าจะเป็นของ z จะเขียนสมการได้ดังนี้

สำหรับผู้ตอบ “Yes”

$$\Pr(WTP_i \geq t_i / X_i) = 1 - \Phi [(t_i - X_i' \beta) / \sigma] \quad (8)$$

สำหรับผู้ตอบ “No”

$$\Pr(WTP_i < t_i / X_i) = \Phi [(t_i - X_i' \beta) / \sigma] \quad (9)$$

จากสมการ (6) และ (7) นำมาประมาณค่าความน่าจะเป็นของค่า WTP ออกมาจาก n ชุด เมื่อประมาณค่า Maximum likelihood ของสมการ $\ln L$ ดังนี้

$$\ln L = \sum_{i=1}^n [I \ln \{1 - \Phi [A_i - X_i' \beta] / \sigma\} + (1 - I) \ln \{ \Phi [A_i - X_i' \beta] / \sigma \}] \quad (10)$$

เมื่อประมาณค่า Maximum likelihood ของสมการ $\ln L$ จะได้ค่า β และ σ ซึ่งจะนำไปคำนวณหาค่าเฉลี่ยของ WTP และค่ามัธยฐานของ WTP ต่อไป

ข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์แท็กซี่

ในการจัดตั้งสหกรณ์แท็กซี่ นายทะเบียนสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบและออกข้อบังคับสหกรณ์ให้แก่กลุ่มสหกรณ์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกในการช่วยตัวเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (เตือนใจ เมธินาพิทักษ์ . 2548 : 42-43 ; อ้างอิงจาก สหกรณ์ เอส.เอ็ม.ดี.แท็กซี่มีเตอร์จำกัด. 2547)

หลักการของสหกรณ์

เป็นผู้ประกอบการเดินรถรับจ้างบรรทุกโดยสาร โดยใช้รถแท็กซี่ของสหกรณ์ตามใบอนุญาตที่ได้รับการจดทะเบียนจากกรมขนส่ง รวมทั้งการตั้งศูนย์วิทยุสื่อสารภายในรถยนต์

- เป็นผู้จัดหารถแท็กซี่ให้สมาชิกผู้ขับรถแท็กซี่ ให้เป็นเจ้าของรถไม่เกินคนละ 3 คันที่จะเข้าร่วมวิ่งได้ในนามของสหกรณ์

- เป็นผู้จัดหารถแท็กซี่ให้กับสมาชิกผู้ขับรถแท็กซี่ ให้เป็นเจ้าของรถไม่เกินคนละ 3 คันโดยวิธีเช่าซื้อ

- เป็นผู้ส่งเสริมการออมเงินของสมาชิกเพื่อความมั่นคงในชีวิต และการให้เงินกู้แก่สมาชิกการรับเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ ให้สมาชิกรับรถของตนเองเข้ามาอยู่ในสหกรณ์โดยมีวัตถุประสงค์ในการรับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสาร และใช้ป้ายทะเบียนของสหกรณ์ การขอใช้ป้ายทะเบียนรถยนต์ของสหกรณ์จะต้องขอโดยตรงจากคณะกรรมการสหกรณ์เป็นผู้พิจารณาอนุญาตหากสมาชิกที่ประสงค์จะให้สหกรณ์หารถยนต์ให้จะต้องส่งเงินฝากสะสมติดต่อกันอย่างน้อย 1 ปี หรือถือหุ้นอย่างน้อย 200 หุ้นติดต่อกันเป็นเวลา 6 เดือน

คุณสมบัติของสมาชิก

1. ต้องเป็นผู้มีใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ หรือมีชื่อแสดงความเป็นเจ้าของรถที่เดินรถอยู่ในสหกรณ์ ซึ่งไม่ขาดการต่ออายุ และต้องประกอบอาชีพรถยนต์รับจ้างสาธารณะ

2. ต้องเป็นผู้เห็นชอบในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์นี้

3. ต้องเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ และมีสัญชาติไทย

4. ต้องมีความประพฤติและนิสัยดีงาม

5. ต้องไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

6. ต้องไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถตามคำสั่งศาล

7. ต้องไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

8. ต้องมิได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์บริการอื่นซึ่งมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับสหกรณ์นี้

การเข้าเป็นสมาชิก ผู้สมัครจะต้องเข้าเป็นสมาชิกตามข้อบังคับ ต้องยื่นใบสมัครต่อคณะกรรมการดำเนินการตามแบบที่กำหนดไว้ โดยมีสมาชิกคนหนึ่งลงชื่อรับรอง

ในการรับเข้าเป็นสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการอาจมอบอำนาจให้ผู้จัดการหรือพนักงานของสหกรณ์เรียกเก็บค่าหุ้น ค่าธรรมเนียมแรกเข้า และดำเนินการอื่นๆ อันจำเป็น แล้วนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความเต็มใจจ่ายเงินสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ กรณีศึกษากลุ่มผู้ชั้บรณสทกรณแท็กซีในกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาที่ตั้งบนพื้นฐานของพฤติกรรมกรเลือกรูปแบบการการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ ซึ่งศึกษากรณีกลุ่มผู้ชั้บรณแท็กซีในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนั้นในการศึกษาในครั้งนี้จึงเน้นไปที่การศึกษางานทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเลือกรูปแบบการออมเพื่อการชราภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในทฤษฎีความเต็มใจจ่าย (Willingness To Pay)

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความเต็มใจจ่าย

คุณาลักษณ์ คันธาราชฎ (2539) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินต้นทุนทางเศรษฐกิจของโรคมะเร็งปอดที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ในประเทศไทย โดยใช้วิธีการหลักการลงทุนมนุษย์ (human capital) และการสำรวจความเต็มใจจ่าย (willingness to pay) จากผู้ป่วยตัวอย่างในโรงพยาบาลศิริราช จำนวน 228 ราย และสถาบันมะเร็งแห่งชาติเป็นจำนวน 78 ราย รวมเป็น 306 ราย ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ซึ่งในส่วนของการสำรวจความเต็มใจจ่ายใช้วิธีการคอนทินเจนทีในรูปแบบคำถามแบบ Iterative bid game ด้วยวิธีการใช้วิธีการบัตรรายจ่าย (Payment Card) ประกอบการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับโรคมะเร็งปอดตั้งแต่ธรรมชาติของโรค อาการเริ่มแรก อาการทั่วไป อาการในระยะรุนแรงและวิธีการรักษา และถามผู้ป่วยถึงอาการหลังการรักษาในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา ตลอดจนค่าใช้จ่ายที่เสียไป ผู้ป่วยคิดว่าได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงใดและถามถึงความยินดีจ่ายของผู้ป่วยเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบจากโรคที่ได้รับในหนึ่งปีที่ผ่านมา

ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนการเป็นโรคมะเร็งปอด จากการสำรวจค่าความยินดีจ่ายมีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1,028,349 บาทต่อคนต่อปี ต้นทุนตั้งแต่เริ่มวินิจฉัยและรักษาจนกระทั่งหายหรือเสียชีวิตเท่ากับ 1,930,496 บาทต่อราย โดยต้นทุนตามหลักความเต็มใจจ่ายที่ประมาณได้จากสมการความสัมพันธ์ที่ค่า 2,691,208 บาทต่อราย

ชิตศุภางค์ ดัจฉนีกุล (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจสุขภาพและความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลสำหรับโรคติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบนของผู้ป่วยในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการ Standard Gamble และ Time Trade Off ในการวัดค่าความพึงพอใจในสุขภาพ วัดค่าความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลโดยวิธีเกมส์ต่อรอง (Bidding games) และหาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลโดยใช้สมการเชิงเส้น จากการสำรวจภาคตัดขวางในระยะเวลา 12 สัปดาห์ ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดเป้าหมายจากผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 170 ราย

ผลการศึกษาพบว่า ในการสอบถามความเต็มใจจ่ายใช้คำถามปลายเปิด เพื่อหาค่าเริ่มต้นที่เหมาะสมก่อนใช้คำถามต่อรอง (bidding game) ด้วยการเพิ่มราคาเสนอครั้งต่อไปหลังจากผู้ตอบเต็มใจจ่ายครั้งละ 50 % ของราคาเสนอเริ่มต้น ในกรณีผู้ตอบไม่ยินดีจ่ายในราคาก่อนหน้าก็จะละราคาเสนอครั้งละ 50 % ของราคาเสนอเริ่มต้นเช่นกัน และพบว่ามูลค่าประโยชน์ที่ได้รับจากการหายจากโรคมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 301.47 บาท และมูลค่าสูงสุดของความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 489.30 บาท โดยมูลค่าความเต็มใจจ่ายและมูลค่าประโยชน์ได้รับจะสูงขึ้นเมื่อความรุนแรงของโรคเพิ่มขึ้น ทั้งนี้พบว่า ความเต็มใจจ่ายจะมากขึ้นเมื่อรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้น ขนาดครัวเรือนเล็กลงมีความเร่งรีบที่ต้องการหายสนิทจากโรคภายใน 1 วันและค่ารักษาพยาบาลจริงทั้งหมดที่ผู้ป่วยรับทราบสูง

ดลัด แก้วบัวพันธ์ (2545) ได้ศึกษาความเต็มใจจ่ายสำหรับการจ่ายร่วมค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยที่มารับบริการรักษา ณ ศูนย์สุขภาพชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความเต็มใจจ่ายและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายสำหรับการจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยที่มารับบริการรักษา ณ ศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลเชียงใหม่ รวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเต็มใจจ่ายสำหรับการจ่ายร่วมค่ารักษาพยาบาลกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาล เช่น เพศ ขนาดครัวเรือน อายุ ระดับรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา ความพึงพอใจในสุขภาพของตนเอง ความพึงพอใจในบริการที่ได้รับ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้ป่วยที่มารับบริการรักษาแบบผู้ป่วยนอก ณ ศูนย์สุขภาพชุมชน ในเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาราชเชียงใหม่จำนวน 267 คน ระหว่าง วันที่ 28 มีนาคม ถึง 30 เมษายน 2545 และวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สำหรับข้อมูลทั่วไป และวิเคราะห์ข้อมูลความเต็มใจจ่าย โดยใช้สมการถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression)

ผลการศึกษาว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเต็มใจจ่ายสำหรับการจ่ายร่วมค่ารักษาพยาบาลมากกว่า 30 บาท และการพัฒนาประสิทธิภาพของการให้บริการให้สูงขึ้นจะทำให้ผู้มารับบริการมีความเต็มใจจ่ายเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและการพัฒนาคุณภาพบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนในเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ต่อไป

ฐิติมา น้อยวินิจ (2546) ได้ศึกษาความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยนอกในโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า ที่มารับบริการที่โรงพยาบาลหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาล และปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยนอก ในโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า ที่มารับบริการที่โรงพยาบาลหางดง

จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยนอก ในโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า ที่มารับบริการที่โรงพยาบาลหางดง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 300 ราย

ผลการศึกษาพบว่า ในความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้มารับบริการ ผู้มารับบริการมีความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลในระดับราคา 30 บาทมากที่สุด และในกรณีที่โรงพยาบาลหางดงได้มีการพัฒนาระบบการบริการจนเป็นที่พึงพอใจแล้ว ผู้มารับบริการมีความเต็มใจจะจ่ายค่ารักษาพยาบาลในราคา 50 บาทมากที่สุด และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้มารับบริการ ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษาของผู้มารับบริการ รวมทั้งปัจจัยความใส่ใจให้บริการของเจ้าหน้าที่และกิริยา วาจา มารยาทของเจ้าหน้าที่ที่แสดงออก ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความพึงพอใจในสุขภาพของผู้มารับบริการ รวมทั้งปัจจัยด้านความสะดวกในการเดินทางมารับบริการที่โรงพยาบาลหางดง ความสะดวก ความรวดเร็วในการให้บริการ และความสามารถในการรักษาพยาบาล

อาเภศ บุษบากร (2547) ได้ทำการประเมินต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของผลกระทบทางด้านสุขภาพเนื่องจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกผัก ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์และผลกระทบทางด้านสุขภาพ เนื่องจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกผัก โดยการประยุกต์วิธีการทุนมนุษย์และวิธีการสำรวจความเต็มใจจ่ายเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบทางด้านสุขภาพ คือการสอบถามเกษตรกรผู้ปลูกผัก ใน พ.ศ. 2546 จำนวน 223 ครัวเรือน และใช้การประเมินต้นทุนสุขภาพตามหลักทุนมนุษย์ ซึ่งพิจารณาจากค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลและต้นทุนค่าเสียโอกาสเมื่อเกษตรกรมีอาการป่วยเนื่องจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร แล้วนำผลที่ได้เปรียบเทียบกับประเมินต้นทุนสุขภาพ โดยความเต็มใจจ่ายในการศึกษาความเต็มใจจ่ายใช้วิธีคอนทินเจนท์แบบบัตรรายจ่าย (Payment Card) โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรที่มีอาการเจ็บป่วยโดยตรงจำนวน 74 ครัวเรือนเริ่มจากการถามเกี่ยวกับอาการของโรค ค่าใช้จ่ายที่เสียไปและผลกระทบอื่นๆ จากโรคแล้วจึงถามถึงการสนับสนุนโครงการดูแลสุขภาพถ้าผู้ตอบเห็นด้วยก็จะถามว่าเห็นด้วยหรือไม่ ถ้าต้องเสียค่าใช้จ่ายให้กับโครงการนี้ทุกปี โดยเสนอระดับราคา 5 ระดับ สำหรับเกษตรกรที่เป็นผู้ป่วยนอกเสนอลำดับจำนวนเงินเป็น 300 400 500 600 และ 700 บาท ส่วนของเกษตรกรที่เป็นผู้ป่วยในหรือเป็นทั้งผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอก เสนอระดับราคา 3,000 3,500 4,000 4,500 และ 5,000 บาท และให้ทางเลือกแก่ผู้ตอบ 5 ทางเลือก ได้แก่ ยอมรับ ค่อนข้างยอมรับ ไม่ทราบ ค่อนข้างคัดค้านและคัดค้าน ดังนั้นค่าเฉลี่ยในความเต็มใจจ่ายจะถูกประมาณออกมาโดยค่าความเต็มใจจ่ายจะเป็นช่วงระดับกึ่งกลางจำนวนเงินสูงสุดที่ผู้เลือกยอมรับกับจำนวนเงินต่ำที่สุดที่ผู้ตอบไม่เลือกสนับสนุนโครงการ และการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายเพื่อ

หลีกเลี่ยงผลกระทบทางด้านสุขภาพเนื่องจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีต้นทุนหลักการลงทุนมนุษย์โดยเฉลี่ย 1,326.67 บาทต่อคนต่อปี และมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายโดยเฉลี่ย 1,978 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งสูงกว่าต้นทุนตามหลักการลงทุนมนุษย์เนื่องจากการในการสำรวจความเต็มใจจ่ายได้รวมมูลค่าความพึงพอใจของบุคคล ได้แก่ ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ความไม่สบายใจ ตลอดจนความต้องการหลีกเลี่ยงการเจ็บป่วยไว้ด้วย นอกจากมูลค่าทางการเงิน โดยความเต็มใจจ่ายของผู้ป่วยขึ้นอยู่กับจำนวนปีที่ได้รับการศึกษาค่าใช้จ่ายในการรักษาในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา พื้นที่ปลูกผักและจำนวนปีที่ปลูกผัก

นิโรจน์ สิ้นณรงค์ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินความเต็มใจจ่ายของผู้ดูแลผู้ป่วยสำหรับโครงการส่งเสริมความรู้แก่ผู้ดูแลผู้ป่วยที่เป็นโรคอันเนื่องมาจากการสูบบุหรี่ กรณีศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ เฉพาะผู้ดูแลผู้ป่วยเพียงอย่างเดียว โดยทำการประเมินความเต็มใจจ่ายของผู้ดูแลผู้ป่วย สำหรับโครงการส่งเสริมความรู้แก่ผู้ดูแลผู้ป่วยที่เป็นโรคอันเนื่องมาจากการสูบบุหรี่ กรณีศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการสัมภาษณ์ผู้ดูแลผู้ป่วยจำนวน 300 ราย ที่นำญาติมารักษาโรคต่างๆ ที่เนื่องมาจากการสูบบุหรี่คือ กลุ่มโรคมะเร็ง กลุ่มระบบทางเดินหายใจ และกลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือด การวัดมูลค่าความเต็มใจจ่ายใช้วิธี Dissonance minimizing format

ผลการศึกษาทางเลือกของรูปแบบการจ่ายเงิน 2 รูปแบบคือ ค่าภาษีรายได้อัตโนมัติและค่าประกันสุขภาพต่อเดือนพบว่า โดยผู้ดูแลผู้ป่วยยินดีจ่ายเงินเมื่อเชื่อว่ารัฐบาลมีทุนดำเนินการไม่เพียงพอ โดยมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปภาษีรายได้อัตโนมัติต่อปีเท่ากับ 815.07 บาท ส่วนมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าประกันสุขภาพเฉลี่ยต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 287.47 บาท หรือเท่ากับ 3,449.64 บาทต่อปี สำหรับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความเต็มใจจ่ายสำหรับโครงการส่งเสริมความรู้แก่ผู้ดูแลผู้ป่วยพบว่า ปัจจัยที่มีผลเชิงบวก ได้แก่ รายได้ครอบครัว ระดับการศึกษา การมีญาติป่วยในกลุ่มโรคที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ 3 กลุ่มโรค ระยะเวลาการป่วยของผู้ป่วย ผลกระทบจากการเจ็บป่วยต่อคนรอบข้างในครอบครัว และความยากลำบากในการดูแลผู้ป่วย ส่วนปัจจัยที่มีผลในเชิงลบ ได้แก่ ระยะเวลาการเลิกสูบบุหรี่ของผู้ป่วย และความคิดเห็นว่าความเจ็บป่วยของผู้ป่วยนั้นเกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่

รัชฎาภรณ์ ศรีตันชัย (2548) ศึกษาความเต็มใจจ่ายของผู้ป่วยสำหรับโครงการที่สามารถวินิจฉัยโรคอันเนื่องมาจากการสูบบุหรี่ได้ในระยะเริ่มแรก กรณีศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อหา และเปรียบเทียบความเต็มใจจ่ายของผู้ป่วย สำหรับโครงการที่สามารถวินิจฉัยโรคอันเนื่องมาจากการสูบบุหรี่ได้ในระยะเริ่มแรก โดยได้ประยุกต์ใช้วิธีการประเมินมูลค่าเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบทางด้านสุขภาพ ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปช่วยพัฒนางานการแพทย์ในด้านการ

วินิจฉัยโรคอันเนื่องมาจากสุมบุนหรี โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสอบถามผู้ป่วยในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 300 คน แบ่งเป็นผู้ป่วยจากโรงพยาบาลรัฐบาลจำนวน 205 คน และผู้ป่วยจากโรงพยาบาลเอกชน จำนวน 95 คน

ผลการศึกษาพบว่า จากการศึกษามูลค่าความเต็มใจจ่าย สามารถกำหนดเป็นนโยบายสำหรับเป็นแนวทางให้แก่รัฐบาลในการดำเนินโครงการที่สามารถวินิจฉัยโรคอันเนื่องมาจากการสุมบุนหรีได้ในระยะเริ่มแรกได้ 3 ประการ คือ ประการแรก โครงการที่สามารถวินิจฉัยโรคอันเนื่องมาจากการสุมบุนหรีได้ในระยะเริ่มแรกมีความเป็นไปได้ที่จะดำเนินโครงการในจังหวัดเชียงใหม่ เพราะมีผู้ป่วยร้อยละ 70 ให้การสนับสนุนโครงการโดยมีความเต็มใจจ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 2,686.56 บาทต่อคนต่อปี ประการที่สองรัฐบาลสามารถนำมูลค่าความเต็มใจจ่ายที่ได้รับจากผู้ป่วยนำมาเป็นงบประมาณในการดำเนินงาน คือ กลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากโรคที่เป็นอยู่มาก เสียค่ารักษาพยาบาลเป็นจำนวนมาก และประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง ประการสุดท้าย การแก้ปัญหาโรคที่เกิดจากการสุมบุนหรีควรจะดำเนินการในเชิงรุกด้วยความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในการส่งเสริมและรณรงค์อย่างต่อเนื่องให้ประชาชนไม่สุมบุนหรี ซึ่งเป็นการการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

สร้าสรรค์ รักษาษฎ์ (2549) ศึกษาความเต็มใจจ่ายค่าบริการทางด้านจิตเวชของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อหามูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปตัวเงินในการรับบริการด้านจิตเวชของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่าย และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นในการยินยอมจ่ายค่าบริการทางด้านจิตเวช เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการเสนอแนวทางที่จะจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการให้บริการด้านจิตเวชที่เหมาะสม โดยการวัดมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายด้วยวิธี Bidding Games และวิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับปัจจัยที่มีอิทธิพลใช้วิธีสมการถดถอยและวิเคราะห์ความน่าจะเป็นในการที่จะยินยอมจ่ายค่าบริการด้วยแบบจำลองโพรบิต

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปตัวเงินของการรับบริการด้านจิตเวช เท่ากับ 98.86 บาทโดยปัจจัยที่มีความน่าเชื่อถือทางสถิติ และมีอิทธิพลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปตัวเงินของการรับบริการด้านจิตเวช ได้แก่ ปัจจัยเรื่องอายุ การประเมินฐานะตนเองว่ามีฐานะที่สามารถหาความสุขทางด้านอื่นๆได้ การเคยผ่านประสบการณ์อันเลวร้ายมาก่อน และมีการมีอาชีพลูกจ้างระดับต้น โดยที่บุคคลที่มีอายุที่มีอายุมากขึ้นยินดีที่จะจ่ายค่าบริการมากขึ้นบุคคลที่ประเมินตนเองว่ามีฐานะที่ดีพอจะมีความพอใจที่จะจ่ายมากกว่าบุคคลที่คิดว่าตนเองมีฐานะที่ไม่ดี บุคคลที่เคยผ่านประสบการณ์ที่เลวร้ายจะมีความพอใจที่จะจ่ายมากขึ้น และบุคคลที่มีอาชีพลูกจ้างระดับต้นจะมีความยินดีจ่ายมากกว่าบุคคลที่มีอาชีพอื่นๆ สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าจะเป็นของการยินยอมที่จะตัดสินใจจ่ายค่าบริการทางด้านจิตเวช ได้แก่ อายุ ผลต่างรายได้กับค่าใช้จ่าย การเคยผ่าน

ประสบการณ์อันเลวร้ายมาก่อนการมีผู้ป่วยที่ต้องดูแลเป็นพิเศษอยู่ในครัวเรือน และทัศนคติที่มีต่อเรื่องทางด้านจิตเวช โดยบุคคลที่มีอายุมากขึ้น จะมีความน่าจะเป็นที่ยินยอมที่จะจ่ายอัตราค่าบริการในการดูแลรักษาสุขภาพจิตมากขึ้น บุคคลที่มีผลต่างของรายได้และค่าใช้จ่ายมากขึ้นจะมีความน่าจะเป็นที่ยินยอมจ่ายอัตราค่าบริการที่มากขึ้น บุคคลที่เคยผ่านประสบการณ์ที่เลวร้ายจะมีความน่าจะเป็นที่ยินยอมที่จะจ่ายอัตราค่าบริการมากกว่าบุคคลที่ไม่ผ่านประสบการณ์อันเลวร้าย

ศิริินทร์ ญฐนันท์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินความเต็มใจจ่ายต่อปีสุขภาพะโดยใช้สถานการณ์ตามอด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเต็มใจจ่ายต่อปีสุขภาพะของประชากรไทยในบริบทของการ ป้องกันและการรักษาโรค โดยใช้สถานการณ์ตามอดเป็นสถานการณ์สมมติ การศึกษาครั้งนี้เป็นการสำรวจแบบ ภาคตัดขวาง (Cross sectional survey) ในประชากรทั่วไปอายุ 15 – 65 ปี จากทุกภูมิภาคของประเทศ 9 จังหวัด รวมถึงกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ, การวัด อรรถประโยชน์สุขภาพของสถานะสุขภาพปัจจุบัน,ตามอด1ข้างและตามอด 2 ข้าง ด้วยวิธี Visual Analog Scale (VAS) และ Time Trade Off (TTO) และการวัดค่าความเต็มใจจ่ายสำหรับการป้องกันและการรักษาตามอดโดย วิธีการต่อรองราคา และการถามคำถามปลายเปิดซึ่งคำตอบที่ได้รับจะนำมาใช้คำนวณค่าความเต็มใจจ่ายต่อปีสุขภาพะ ในสถานการณ์ป้องกันและรักษาโรคโดยใช้อัตราปรับลดร้อยละ 3

ผลการศึกษาพบว่า ความเต็มใจจ่ายสำหรับการรักษาตามอดมีค่ามากกว่าความเต็มใจจ่ายสำหรับการ ป้องกันตามอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความเต็มใจจ่ายสำหรับการรักษาและป้องกันตามอด 1 ข้างมีค่าน้อยกว่า สำหรับตามอด 2 ข้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการวิเคราะห์ตัวแปรเดียวพบว่า ความเต็มใจจ่ายต่อปีสุขภาพะ มีค่าตั้งแต่ 113,471.95 บาท 136,900.79 บาท 184,716.56 บาท และ 285,331.00 บาทจากสถานการณ์การป้องกันตามอด 2 ข้าง สถานการณ์การป้องกันตามอด 1 ข้าง สถานการณ์การรักษาตามอด 2 ข้าง และสถานการณ์การรักษาตามอด 1 ข้าง ตามลำดับ อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์หลายตัวแปรพร้อมกัน พบว่า ความเต็มใจจ่ายต่อปีสุขภาพะ สำหรับสถานการณ์การรักษาตามอด มีค่า 70,571 บาท ภายหลังจากการควบคุมตัวแปรร่วมอื่นๆ ได้แก่ เพศ รายได้ ครอบครัว และ ที่ตั้งของครัวเรือน อย่างไรก็ตามไม่พบว่าความเต็มใจจ่ายในสถานการณ์ป้องกันมี ความสัมพันธ์กับจำนวนปีสุขภาพะที่เพิ่มขึ้น การศึกษาในเบื้องต้นนี้พบว่า ความเต็มใจจ่ายต่อปีสุขภาพะใน ประชากรไทยมีค่าต่ำกว่าค่าที่องค์การอนามัยโลกแนะนำคือสามเท่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว ประชากร อย่างไรก็ตามยังคงต้องมีการศึกษาต่อไปอีกหากต้องการทราบค่าความเต็มใจจ่ายต่อปีสุขภาพะเพื่อใช้ เป็นพาดานในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกระจายทรัพยากรในระบบสุขภาพ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความเต็มใจจ่าย

โอ ไบรอัน และ กาฟินี. (O'Brien; & Gafini. 1996) ได้ศึกษาเรื่อง ความคุ้มค่าของการจ่ายเงิน โดยทำการศึกษาเพื่อหากรอบแนวคิดสำหรับการประเมินค่าในการดูแลสุขภาพ ซึ่งจะใช้รูปแบบการประเมินต้นทุนผลได้ (cost benefit analysis) โดยใช้เทคนิคการประเมินความเต็มใจจ่าย ค่ารักษาพยาบาล ประกอบด้วย 1) รายได้มีผลต่อค่าความเต็มใจจ่ายโดยผู้ที่มีรายได้มากจะมีความเต็มใจจ่ายมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย 2) สถานภาพของผู้ถูกศึกษา (Risk Status) จะมีผลต่อค่าความเต็มใจจ่ายโดยผู้ที่กำลังป่วยเป็นโรคอยู่ขณะที่ถูกถาม และไม่มีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคเลย จะมีการประเมินค่าความเต็มใจจ่าย (Willingness to pay: WTP) ลดลงตามลำดับ 3) ความพึงพอใจในสถานะสุขภาพ (Health Status) ผู้ที่มีความพึงพอใจในสถานะสุขภาพต่ำ มีแนวโน้มจะให้ค่าความเต็มใจจ่ายสูงเพื่อแก้ไขสถานะสุขภาพของตนเองให้ดีขึ้นซึ่งตรงข้ามกับผู้ที่มีความพึงพอใจในสุขภาพของตนเองอยู่แล้วย่อมมีการให้ค่าความเต็มใจจ่ายที่น้อยกว่าความพึงพอใจในสุขภาพของตนเองอยู่แล้วย่อมมีการให้ค่าความเต็มใจจ่ายที่น้อยกว่าความพึงพอใจในสุขภาพขณะเจ็บป่วย ยังแสดงให้เห็นความรุนแรงของโรคที่ผู้ป่วยรู้สึกอีกด้วย โรคที่รุนแรง(มีความพึงพอใจในสุขภาพต่ำ) จะมีค่าความเต็มใจจ่ายสูงกว่าโรคที่มีอาการรุนแรงน้อย 4) ราคาเสนอเริ่มต้น (Starting Bid) ถ้าราคาเสนอเริ่มต้นสูงก็จะได้ค่าความเต็มใจจ่ายที่สูงขึ้นด้วย

บลูเมนเชิน และคณะ (Blumenschein ; et al. 2001) ได้ศึกษาเรื่อง ความเต็มใจที่จะจ่ายเงินเพื่อดูแลสุขภาพ กรณีศึกษาผู้ป่วยโรคหอบหืด โดยทำการศึกษาในผู้ป่วยโรคหอบหืด ที่อาศัยอยู่ในมลรัฐเคนตักกี ประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวน 172 คน ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างความเต็มใจจ่ายของผู้ที่อยู่ในสถานการณ์ที่ต้องจ่ายเงินจริงกับผู้ที่มีสมมติเหตุการณ์ว่าต้องจ่ายเงิน เพื่อสินค้า คือ โปรแกรมควบคุมโรคหอบหืดโดยเภสัชกร ประเมินค่าความเต็มใจจ่ายด้วยวิธีการวัดหรือตีมูลค่าความยินดีที่จะจ่ายด้วยวิธีการแบบคอนติเจนท์ (Contingent valuation Method: CVM) ใช้คำถามแบบสองทางเลือก และมีการให้ราคาอ้างอิง 3 ระดับคือ 15,40 และ 80 ดอลลาร์สหรัฐ

ผลการศึกษาพบว่า ในกลุ่มผู้ที่อยู่ในสถานการณ์สมมุติร้อยละ 59 ยินดีที่จะจ่าย 15 ดอลลาร์สหรัฐ ร้อยละ 29 ยินดีที่จะจ่าย 40 ดอลลาร์สหรัฐ และร้อยละ 17 ยินดีที่จะจ่าย 80 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับโปรแกรมควบคุมโรคหอบหืด ในกลุ่มสถานการณ์จริง ร้อยละ 16 ยินดีที่จะจ่าย 15 ดอลลาร์สหรัฐ ร้อยละ 14 ยินดีที่จะจ่าย 40 ดอลลาร์สหรัฐ และไม่มีใครยินดีที่จะจ่าย 80 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับโปรแกรมควบคุมโรคหอบหืดดังกล่าว จะเห็นได้ว่าในกลุ่มสถานการณ์จริงจะมีความยินดีจ่ายที่น้อยกว่ากลุ่มสถานการณ์สมมุติ

แฮมมาร์ และ โกรธเบิร์ก (Hammar; & Goteborg. 2003) ทำการทดสอบผู้ที่สูบบุหรี่ถึง ความเต็มใจที่จะจ่ายในการที่จะมีบุหรี่ที่ไม่มีผลเสียกับสุขภาพ โดยศึกษาความสัมพันธ์ของค่าใช้จ่าย

กับตัวแปรอื่นๆ เช่น เพศ อายุ จำนวนปีที่สูบบุหรี่ การอยู่กับบุคคลอื่นที่สูบบุหรี่ และมุมมองต่อการสูบบุหรี่กับความเสี่ยงต่อสุขภาพ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบไม่สนใจที่จะบริโภคบุหรี่ประเภทนี้ โดยความเต็มใจจ่ายของผู้หญิงจะมีอัตราที่สูงกว่าผู้ชาย ผู้ที่มีคู่สมรสจะมีความเต็มใจที่จะจ่ายสูงกว่า ผู้ที่มีอายุการสูบบุหรี่มานานจะสนใจในการที่จะจ่ายการบริโภคบุหรี่ประเภทนี้น้อย ผู้ที่มีมุมมองด้านปัญหาสุขภาพจะมีความเต็มใจที่จะจ่ายการบริโภคบุหรี่ประเภทนี้น้อย ผู้ที่มีมุมมองด้านปัญหาสุขภาพจะมีความเต็มใจที่จะจ่ายสูง โดยผู้ที่ไม่มีความเต็มใจที่จะจ่ายนั้นเป็นผู้ที่เคยผ่านการรักษาทางด้านสุขภาพมาก่อน ทั้งนี้น่าจะมาจากการที่เป็นผู้ที่สูบบุหรี่จัดซึ่งไม่สนใจที่จะเปลี่ยนแปลงการบริโภค

ลิซ่า เอ. โพลเซอร์, จี. โทมัส เรย์ และคณะ (Lisa A. Prosser, G. Thomas Ray; et al. 2004) ได้ศึกษาความเต็มใจจ่ายในการเป็นรัฐสวัสดิการ เกี่ยวกับการฉีดวัคซีนชนิดคอนจูเกต โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะประเมินต้นทุนของโรคที่เกี่ยวกับการติดเชื้อโรคปอดอักเสบออกมาเป็นตัวเงิน หลักการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย เกี่ยวกับการผลิตวัคซีนชนิดคอนจูเกต การสำรวจความเต็มใจจ่ายเพื่อลดความเสี่ยงต่อการเป็นโรค ซึ่งการฉีดวัคซีนชนิดคอนจูเกต สามารถลดความเสี่ยงต่อการเป็นโรคได้ 6 ชนิด ได้แก่โรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ การติดเชื้อในกระแสเลือด โรคปอดอักเสบ โรคหุ้ชั้นกลางอักเสบ โรคทางเดินหายใจส่วนบนและโรคไซนัสอักเสบ เป็นต้น และ อาการที่เกิดขึ้นหลังจากการฉีดวัคซีน (อาการเป็นไข้หลังจากได้รับวัคซีน) โดยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถาม 2 กลุ่ม คือกลุ่มแรกเป็นผู้ปกครองของเด็กที่มีประสบการณ์ในการฉีดวัคซีน (n = 101) และ กลุ่มที่สองจากการตอบแบบสอบถามของประชากรกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนในประเทศสหรัฐอเมริกา (n = 109) เป็นเวลา 30 นาทีโดยการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เกี่ยวกับข้อมูล ต้นทุน ค่าใช้จ่ายและความเต็มใจจ่าย ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำมาวิเคราะห์ต้นทุนและประสิทธิผลที่ได้จากการฉีดวัคซีนชนิดคอนจูเกตให้กับกลุ่มเด็กที่เกิดใหม่

ผลจากการศึกษาพบว่า ทั้งกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มมีความเต็มใจที่จะจ่ายในสัดส่วนที่สูง ในการลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเพื่อป้องกันโรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ โรคเกี่ยวกับการติดเชื้อในกระแสเลือด โรคปอดอักเสบ โรคหุ้ชั้นกลางอักเสบ ฯลฯ โดยการวิเคราะห์มูลค่าทางในเชิงเศรษฐศาสตร์วัคซีนชนิดคอนจูเกต เป็นวัคซีนที่ทำให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุดในการป้องกันโรคให้กับเด็ก

ทรูดี แอนน์ คาเมรอน และคณะ (Trudy Ann Cameron; et al. 2008) ได้ศึกษาความเต็มใจจ่ายด้านสุขภาพเพื่อลดปัญหาความเสี่ยงในการเกิดโรค ความแตกต่างกันตามประเภทของโรค โดยได้ศึกษาความเต็มใจจ่ายสำหรับการลดปัญหาด้านสุขภาพแตกต่างกันตามประเภทของโรค เพื่อใช้ในการสอบถามข้อมูลจากความยินดีจ่ายสำหรับการลดความเสี่ยงด้านสุขภาพในรูปแบบที่แตกต่างกันตาม

ประเภทของโรคที่ร้ายแรง ห้าประเภท เช่น โรคมะเร็ง (มะเร็งเต้านม มะเร็งต่อมลูกหมาก มะเร็งลำไส้ใหญ่ มะเร็งปอด และโรคมะเร็งผิวหนัง) โรคหัวใจเรื้อรัง (รวมทั้งหัวใจวายเฉียบพลัน) โรคทางเดินหายใจ โรคการเกิดภาวะบกพร่องของระบบประสาทเฉพาะที่อย่างฉับพลันทันใด โรคเบาหวาน โรคสมองเสื่อม และอุบัติเหตุ

ผลจากการศึกษาพบว่า ไม่พบอรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มของโรคแต่ละประเภทที่เราคาดการณ์ว่ามีความแตกต่างกันไปของการเจ็บป่วย (หรือการได้รับบาดเจ็บ) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรคแต่ละประเภทมีความเสี่ยงพอกันไม่ควรประเมินมูลค่าให้มีความแตกต่างกันไป เพราะจากข้อมูลพบว่าประชาชนมีความยินดีที่จะจ่ายเพื่อลดความเสี่ยงทางด้านสุขภาพทุกประเภทในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน

อาร์ตูโร วาร์กัส บัสตาเมนท์ และคณะ (Arturo Vargas Bustamante; et al. 2008) ศึกษาความเต็มใจสำหรับการประกันสุขภาพข้ามแดนระหว่างประเทศสหรัฐกับประเทศเม็กซิโก โดยการประมาณการความต้องการเพื่อวางแผนสุขภาพระหว่างสองประเทศ ซึ่งประกอบด้วยการดูแล ป้องกัน และการพยาบาลในประเทศสหรัฐและดูแลครอบคลุมไปในประเทศเม็กซิโก

ผลการศึกษาพบว่า 62 เปอร์เซ็นต์ของประชากรที่สำรวจมีความสนใจในผลิตภัณฑ์และ 57 เปอร์เซ็นต์มีความเต็มใจที่จะจ่ายตั้งแต่ 75 ดอลลาร์ ถึง 125 ดอลลาร์ ต่อเดือน เพื่อให้ได้รับบริการในโรงพยาบาลของรัฐของประเทศเม็กซิโก เพียงร้อยละ 23 และเต็มใจที่จะจ่าย 150 ถึง 200 ดอลลาร์ ต่อเดือน ในช่วงเวลาเดียวกันเพื่อให้ได้รับบริการในโรงพยาบาลเอกชนที่ประเทศเม็กซิโก โดยสามารถคาดการณ์ได้ว่าประชากรส่วนใหญ่มีความเต็มใจที่จะจ่ายเงินได้ที่มีอยู่เพื่อให้ได้รับความดูแลเมื่อผู้ประกันตนอยู่ในประเทศในเม็กซิโก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในทฤษฎีเกี่ยวกับการออมของแรงงานนอกระบบ

เดือนใจ เมธินาพิทักษ์ (2548) ศึกษาการขยายความคุ้มครองการประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ความพร้อมของกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในการเข้าสู่ระบบประกันสังคม โดยเป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เก็บข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลภาคสนาม ใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชากรตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 210 คน โดยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่มีความรู้ความเข้าใจในการขยายความคุ้มครองไปสู่แรงงานนอกระบบซึ่งแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ด้านคือ ความหมายของการประกันสังคมหลักการประกันสังคม เงื่อนไขการใช้สิทธิ และการเกิดสิทธิ สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ ในภาพรวมกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่มีความรู้ ความเข้าใจในระดับสูง มีความรู้ ความเข้าใจมากที่สุด คือด้านความหมายของการประกันสังคม รองลงมาคือด้านหลักการประกันสังคม เงื่อนไขการใช้สิทธิและการเกิดสิทธิ และมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดคือ ด้าน

สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อเข้าสู่ระบบประกันสังคม มีความพร้อมในการเข้าสู่ระบบประกันสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความปรารถนาในการเข้าร่วมประกันสังคม ด้านการตกลงใจจ่ายเงินสมทบ ด้านความสามารถในการจ่ายเงินสมทบพบว่า ความพร้อมของกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ด้านความปรารถนามีมากที่สุด คือ ให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องในการขยายความคุ้มครองประกันสังคม รองลงมาความพร้อมในด้านการตกลงใจที่จะจ่ายเงินสมทบ และความสามารถในการจ่ายเงินสมทบและความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่กับความรู้และความพร้อมในการขยายความคุ้มครองประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบพบว่าความแตกต่างด้านการศึกษาโดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษาสูงมีความรู้และความพร้อมในการเข้าสู่ระบบประกันสังคมมากกว่า ส่วนลักษณะข้อมูลทั่วไปที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และความพร้อมได้แก่ผู้ขับรถแท็กซี่ที่ขับรถเกิน 7-8 ชั่วโมงขึ้นไป มีความรู้และความพร้อมในการเข้าสู่ระบบประกันสังคมมากกว่ากลุ่มอื่น

สุภามาศ โกมลสิงห์ (2550) การศึกษาแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบ กลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาถึงรูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ ลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการและจำนวนเงินสมทบที่เต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 3 กรณี ได้แก่ ทุพพลภาพ ชราภาพ เสียชีวิต 4 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ เสียชีวิต 5 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ ชราภาพ เสียชีวิต และประเมินค่าความเต็มใจที่จ่ายจำนวนเงินค่าเบี้ยประกันสังคม ของแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอย จากกลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานครทั้งหมด 400 คน

จากการศึกษาพบว่า รูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการมากที่สุดได้แก่ รูปแบบที่ 3 สิทธิประโยชน์ที่ได้รับมี 5 กรณีได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ ชราภาพ และเสียชีวิต เหตุผลที่เลือกชุดสิทธิประโยชน์นี้มากที่สุดได้แก่ต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของโครงการประกันสังคม มีการออมเงินไว้ใช้จ่ายยามชรา และมีหลักประกันความเสี่ยงของรายได้ไว้ใช้จ่ายยามเจ็บป่วย ทุพพลภาพ และการมีบุตร ตลอดจนมีเงินเป็นค่าทำศพเมื่อเสียชีวิต รูปแบบการซื้อชุดสิทธิประโยชน์ที่กลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการมากที่สุดได้แก่แบบประกันสังคมปัจจุบัน คือ ต้องจ่ายเงินสมทบรายเดือนด้วยตนเอง ณ สถานที่ที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด และได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด สถานที่สำหรับกลุ่มหาบเร่แผงลอยที่สะดวกมากที่สุดในการจ่ายเงินสมทบได้แก่ ร้านสะดวกซื้อ รองลงมาคือธนาคาร และระยะเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่สะดวกในการจ่ายเงินสมทบเป็นรายปีมากที่สุดรองลงมาเป็นรายเดือน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายได้แก่ ระดับรายได้ อายุ การศึกษาและสถานภาพสมรส

ประณีต นาคคล้าย (2551) ศึกษาความรู้และความต้องการต่อการประกันสังคมของแรงงานนอกระบบ กลุ่มผู้ขับรถสามล้อเครื่องรับจ้างในจังหวัดนนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการประกันสังคม ความต้องการด้านสิทธิประโยชน์และศักยภาพในการเข้าสู่ระบบประกันสังคมใช้การศึกษาเชิงวิจัยเชิงพรรณนา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือกลุ่มผู้ขับรถสามล้อเครื่องรับจ้างในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 201 คน

ผลการศึกษา กลุ่มผู้ขับรถสามล้อเครื่องรับจ้าง ซึ่งขับรถสามล้อเครื่องรับจ้างน้อยกว่า 3 ปี และขับรถสามล้อเครื่องเป็นอาชีพหลัก เข้าขับเป็นรายวัน และการเข้าขับเป็นรายเดือน รวมทั้งรถของตนเองปลอดภาระหนี้แล้ว มีความรู้เกี่ยวกับการประกันสังคม ด้านความหมายการประกันสังคม ด้านหลักการประกันสังคม ด้านเงื่อนไขการเกิดสิทธิประโยชน์และสิทธิประโยชน์ที่ได้รับในระดับสูง ยกเว้นความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์กรณีตายที่มีความรู้ในระดับต่ำ พบว่ามีความต้องการประโยชน์ทดแทนกรณีเจ็บป่วยในระดับสูง มีความสามารถจ่ายเงินสมทบผ่านศูนย์บริการ เมื่อเข้าสู่ระบบประกันสังคมโดยภาพรวมกลุ่มผู้ขับรถสามล้อเครื่องรับจ้างมีความรู้และความต้องการต่อการประกันสังคมในระดับสูง จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้และการทำงานอาชีพอื่นกับความรู้เกี่ยวกับการประกันสังคม พบว่ามีการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับความรู้เกี่ยวกับการประกันสังคม ด้านสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ

เอกวลี คณาวงษ์ (2551) โดยศึกษาถึงผลตอบแทน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอัตราเงินสะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของสมาชิกที่เป็นพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค 2) ศึกษาผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของสมาชิกที่เป็นพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และ 3) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดอัตราเงินสะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของสมาชิกที่เป็นพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคกลุ่มตัวอย่างคือ พนักงานที่เป็นสมาชิกในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพในสำนักงานใหญ่และส่วนภูมิภาค 12 เขต

ผลการศึกษา พบว่า 1) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีการพัฒนาการที่สูงขึ้นในด้านจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้น จำนวนเงินกองทุนเพิ่มขึ้น และกองทุนของบริษัทผู้จัดการกองทุนได้นำเงินไปลงทุนในตลาดเงินเพิ่มขึ้น 2) ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของสมาชิกที่เป็นพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มากกว่าผลตอบแทนจากการลงทุนด้วยตนเอง โดยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพจะมีมูลค่าเงินในอนาคต (Future Value) มากกว่าการลงทุนด้วยตนเองโดยการฝากเงินประเภทเงินฝากประจำกับธนาคารพาณิชย์ และ 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดเงินสะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของสมาชิกที่เป็นพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้แก่ อายุ อายุงาน การศึกษา

ปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการกำหนดอัตราสะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ แต่อัตราเพียงอย่างเดียวมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการกำหนดอัตราสะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

คเน พชรกมล (2551) ศึกษาพฤติกรรมในการซื้อสลากออมทรัพย์ทวีสินของลูกค้ายุทธศาสตร์เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสลากออมทรัพย์ทวีสินและพฤติกรรมการซื้อสลากออมทรัพย์ทวีสินของลูกค้ายุทธศาสตร์เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยประชาชนทั่วไป 114 ราย เกษตรกร 76 ราย ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสลากออมทรัพย์ทวีสิน มี 5 ปัจจัยหลัก ดังนี้คือ ด้านราคา ได้แก่ สลากออมทรัพย์ทวีสินมีราคาต่อหน่วยเหมาะสม ด้านผลตอบแทนที่ได้รับประกอบด้วย ดอกเบี้ยต่อหน่วยที่ได้รับสมเหตุสมผล สลากมีรางวัลจำนวนมากและมีมูลค่ารางวัลสูง ด้านผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย การขายคืนสลากได้โดยไม่เสียค่าปรับหรือหักเงินต้น รางวัลและดอกเบี้ยได้รับการยกเว้นภาษี สลากออมทรัพย์ทวีสินใช้เป็นหลักประกันเงินกู้ ใช้ประกันตัวผู้ต้องหาหรือสัญญาจัดซื้อจัดจ้างได้ ด้านผู้ซื้อที่มีความชอบในการลงทุนในสลากออมทรัพย์ทวีสิน ด้านการส่งเสริมการขายของ ธ.ก.ส. ซึ่งประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อพนักงาน ธ.ก.ส. มีการแนะนำและชี้แจง และมีการชิงโชค

ผลการศึกษาพบว่า ในการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสลากออมทรัพย์ทวีสิน ระหว่างกลุ่มผู้ซื้อที่เป็นประชาชนทั่วไป และเกษตรกร พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้ง 5 ปัจจัย กล่าวคือ กลุ่มประชาชนทั่วไปมีความเห็นว่า ปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัย มีผลต่อการซื้อสลากออมทรัพย์ทวีสินมากกว่ากลุ่มเกษตรกร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ กรณีศึกษาจากผู้ขับรถจักรยานยนต์แท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้มีแนวทางในการดำเนินงานวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญๆ 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร และการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แรงงานนอกระบบ เฉพาะกลุ่มผู้ขับรถจักรยานยนต์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่งแรกที่มีจำนวนรถแท็กซี่มากที่สุดจาก สหกรณ์รถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมดจำนวน 44 แห่ง ได้แก่ 1) สหกรณ์ปทุมวันแท็กซี่ จำกัด 2) สหกรณ์สหมิตรแท็กซี่ จำกัด 3) สหกรณ์บวรแท็กซี่ จำกัด 4) สหกรณ์แท็กซี่ไทย จำกัด และ 5) สหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนสหกรณ์ร่วแท็กชีในเขตกรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2553

ลำดับที่	ชื่อผู้ประกอบการ	สีธง	จำนวนร่ว(คัน)
1	สหกรณ์ปทุมวันแท็กชี จำกัด	ชมพูคาดขาว	9,525
2	สหกรณ์สหมิตรแท็กชี จำกัด	ชมพู	9,443
3	สหกรณ์บวรแท็กชี จำกัด	ส้ม	8,015
4	สหกรณ์แท็กชีไทย จำกัด	ชมพูคาดน้ำเงิน	6,227
5	สหกรณ์แท็กชีสุวรรณภูมิ จำกัด	เขียว	2,877
6	สหกรณ์แท็กชีอิสระ จำกัด	ชมพูคาดแดง	2,678
7	สหกรณ์ภูมิพลังแท็กชี จำกัด	แดง	2,468
8	สหกรณ์แท็กชีอาสาสมัคร จำกัด	ชมพูคาดเขียว	2,336
9	สหกรณ์เจริญเมืองแท็กชี จำกัด	แดง-เทา	1,738
10	สหกรณ์แท็กชีสามัคคีธรรม จำกัด	เหลือง	1,361
11	สหกรณ์แท็กชีรวมมิตร จำกัด	แดงคาดส้ม	1,353
12	สหกรณ์แท็กชีธนาสยาม จำกัด	ม่วง - ส้ม	1,007
13	สหกรณ์แท็กชีกาญจนาภิเษก จำกัด	ส้มคาดขาว	935
14	สหกรณ์แท็กชีกรุงเทพ จำกัด	ม่วงคาดฟ้า	778
15	สหกรณ์ราชพฤกษ์แท็กชี จำกัด	ขาว-ชมพู	672
16	สหกรณ์แท็กชีสยาม จำกัด	เหลือง	351
17	สหกรณ์แท็กชีเพชรเกษม จำกัด	ขาวคาดแดง	346
18	สหกรณ์แท็กชีลาดพร้าว จำกัด	เหลือง	341
19	สหกรณ์แท็กชีมหานคร จำกัด	ชมพูคาดดำ	330
20	สหกรณ์แหลมทองแท็กชี จำกัด	ม่วง	315
21	สหกรณ์แท็กชีเหลืองทอง จำกัด	เหลือง	275
22	สหกรณ์แท็กชีพลังไทย จำกัด	ชมพู-แดง	185
23	สหกรณ์บางกอกแท็กชี จำกัด	เหลือง	157
24	สหกรณ์พรพัฒนาแท็กชี จำกัด	ชมพูคาดฟ้า	126
25	สหกรณ์บัวทองแท็กชี จำกัด	เหลือง	123

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อผู้ประกอบการ	สีรถ	จำนวนรถ(คัน)
27	สหกรณ์แท็กซี่พลังประชาชน จำกัด	เหลือง	98
28	สหกรณ์แท็กซี่พรมงคลแท็กซี่ จำกัด	เหลือง	73
29	สหกรณ์นครนนท์แท็กซี่ จำกัด	เหลือง	66
30	สหกรณ์แท็กซี่สนามบินดอนเมือง จำกัด	แดง-ฟ้า	64
31	สหกรณ์แท็กซี่กรุงเทพ จำกัด	แดง-ฟ้า	59
32	สหกรณ์ไทยแลนด์แท็กซี่ จำกัด	เหลือง	48
33	สหกรณ์แท็กซี่นวมินทร์ จำกัด	เหลือง	47
34	สหกรณ์แท็กซี่แอร์พอร์ต จำกัด	เหลือง	33
35	สหกรณ์แท็กซี่อุดมสุข จำกัด	เหลือง	26
36	สหกรณ์แท็กซี่ฟรีเมียร์ จำกัด	เหลือง	20
37	สหกรณ์แท็กซี่ตำบลท่าไผ่ จำกัด	เหลือง	19
38	สหกรณ์แท็กซี่วิภาวดี จำกัด	เหลือง	9
39	สหกรณ์แท็กซี่สวัสดี จำกัด	เหลือง	8
40	สหกรณ์แท็กซี่ประชาสงเคราะห์ จำกัด	แดง-ฟ้า	4
41	สหกรณ์แท็กซี่ภูมิไไทยอิสาน จำกัด	เหลือง	3
42	สหกรณ์มิตรแท้แท็กซี่ จำกัด	เหลือง	3
43	สหกรณ์ร่วมด้วยช่วยกัน จำกัด	แดง-ฟ้า	1
44	สหกรณ์แท็กซี่หมอชิต จำกัด	เหลือง	1
รวม			54,645

ที่มา: ส่วนการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถประจำทางโดยสาร.กรมการขนส่งทางบก.
(2553).ข้อมูลจำนวนสหกรณ์รถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร.

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มผู้ขับรถจักรยานยนต์แท็กซี่ ในเขตกรุงเทพมหานคร จากสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่งแรกที่มีจำนวนรถแท็กซี่มากที่สุด ซึ่งมีรถแท็กซี่รวมทั้งสิ้นจำนวน 36,084 คัน โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 90% ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.1 เมื่อ นำไปแทนค่าในสูตรการสุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (Yamane,: 326:1969)

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดย n = จำนวนหรือขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนผู้ขับรถจักรยานยนต์แท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร จากสหกรณ์แท็กซี่ 5 แห่งที่มีรถแท็กซี่มากที่สุดในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีสหกรณ์แท็กซี่ ทั้งหมด 44 แห่ง

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดให้เท่ากับ 0.1

$$n = \frac{36,084}{1 + 36,084 (0.1)^2}$$

= 99.72 ชุด

ดังนั้น ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เท่ากับ 100 ตัวอย่าง (ชุดเตรียมสำรองไว้อีก 25 ชุด กรณีที่แบบสอบถามไม่สมบูรณ์รวมทั้งสิ้นเป็น 125 ชุด จากนั้นจึงทำการแจกจ่ายแบบสอบถามให้แก่ผู้ขับรถจักรยานยนต์แท็กซี่จากทั้ง 5 แห่ง โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งได้แจกจ่ายแบบสอบถามให้แก่สมาชิกจนครบจำนวน 125 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร ตำรา วารสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามและนำไปใช้กับกลุ่มประชากรตัวอย่าง ซึ่งเป็นคนขับรถจักรยานยนต์แท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 125 คน จากสหกรณ์แท็กซี่ จำนวน 5 แห่ง โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีทั้งลักษณะปลายปิด (Double Bound Close-Ended) มาใช้ในการตั้งคำถาม

โดยได้กำหนดคำตอบไว้หลายคำตอบ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เลือกตอบตามต้องการ และแบบสอบถามปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ ซึ่งเนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายปิดให้เลือกตอบ ได้แก่ สถานภาพสมรส ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรอมนเพื่อการชราภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความเต็มใจจะจ่ายโดยใช้เทคนิคแบบ Double Bound Close-Ended ในการตั้งคำถาม

การทดสอบเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อหาความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาในข้อมูลของแบบสอบถาม

2. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามประเมินความคิดเห็นที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ขับรถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานครโดยการสุ่ม จำนวน 20 ชุด และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alfa-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970:202-204) ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

α	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
K	คือ	จำนวนข้อของเครื่องมือ
S_i^2	คือ	ค่าความแปรปรวนรายข้อ
S_t^2	คือ	ค่าความแปรปรวนของทุกข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 จะถามถึงจำนวนเงินที่แรงงานนอกระบบ กลุ่มผู้ขับรถสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร เต็มใจที่จะจ่ายเมื่อได้รับเงินสทบเพิ่มเติมจากรัฐบาล โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 125 ตัวอย่าง เพื่อให้ได้ค่าฐานนิยม (Mode) จำนวน 4 ค่า ซึ่งจะนำมาตั้งเป็น Bid แรกของคำถามปลายปิดที่มีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด

ชุดที่ 2 เป็นชุดที่ใช้เพื่อทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pretest Survey) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงในส่วนที่บกพร่องที่เกิดขึ้นในการออกแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามที่ทำการทดสอบจำนวน 20 ชุด

ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่นำผลที่ได้จากแบบสอบถามชุดที่ 1 และ 2 มาทำการออกแบบสอบถามโดยนำค่าฐานนิยม (Mode) ที่ได้จำนวน 4 ค่า มาใช้ในแบบสอบถามปลายปิด 2 ชั้นอีกครั้งเพื่อหาค่าความเต็มใจจ่าย (WTP) สูงสุด โดยสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ขับรถสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 100 ชุด

4. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนแรก การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการออม และประโยชน์ที่ได้จากการจัดเก็บเงินสมทบเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ซึ่งอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 125 ชุด จากโปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel และ SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่สอง การวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายเพื่อสมทบกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ(กอช.) จะทำการสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายปิด 2 ชั้น (Double Bound Close-Ended) เพื่อหาค่าความเต็มใจจ่ายสูงสุด และต่ำสุดของผู้ขับรถสหกรณ์แท็กซี่จากหลักการประมาณค่าความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimation (MLE)) และนำค่าที่ได้ไปวิเคราะห์จากโปรแกรมสำเร็จรูปในคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าความน่าจะเป็นของจำนวนเงินของความเต็มใจจ่ายต่ำสุด และสูงสุด และค่าเฉลี่ยต่อไป

และใช้ชุดคำสั่งของ LIFERG จะต้องนำข้อมูลที่เป็นค่า lower bound กับค่า upper bound ของแต่ละคนมาใส่ในคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการคำนวณหาค่าตัวแปรต่างๆ (Parameters) ด้วยวิธี Maximum Likelihood ซึ่งรูปแบบในการเขียนสมการ LIFERG Model จะเขียนได้ว่า

ดั่งสมการ

$$\text{LOG}(\text{LOW}_i, \text{UP}_i) = \text{Distribution Function:} \quad (1)$$

$$\text{LOG}(\text{LOW}_i, \text{UP}_i) = f(x_i) / \text{Distribution Function:} \quad (2)$$

โดยกำหนดให้

LOW_i คือ ค่าขอบเขตล่างของความเต็มใจจ่ายของผู้ตอบแบบสอบถามคนที่ i

UP_i คือ ค่าขอบเขตล่างของความยินดีจ่ายของผู้ตอบแบบสอบถามคนที่ i

$f(x_i)$ คือ ฟังก์ชันของตัวแปรที่ Characteristic ของผู้ตอบแบบสอบถามคนที่ i

x_i คือ เวกเตอร์ของตัวแปร Characteristic ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ i

Cameron (1987) กล่าวว่า ควรกำหนดให้ค่า upper เป็นค่าอนันต์ (∞) และค่า lower เป็นศูนย์ (0) เนื่องจากเราไม่ทราบว่าค่าความเต็มใจจ่ายสูงสุดและต่ำสุดที่แท้จริงนั้นเป็นเท่าไร จึงคาดว่าอยู่ระหว่างค่าอนันต์และค่าศูนย์ อย่างไรก็ตาม Johanson (1993) แนะนำว่า ความเต็มใจจ่ายสูงสุดของผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่ควรเกินระดับรายได้ที่มีอยู่ ฉะนั้น Upper Bound ในกรณีที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบ “Yes Yes” น่าจะเป็นความเต็มใจจ่ายสูงสุด (Max WTP) และค่า Lower Bound ในกรณีที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบ “No No” อาจไม่เท่ากับ 0 การที่เขาปฏิเสธทั้งค่า bid เริ่มต้นและค่า bid ครั้งที่สองนั้นเนื่องมาจาก ค่าความเต็มใจจ่ายต่ำสุด (Min WTP) ของเขาซึ่งอยู่น้อยกว่าค่า bid ครั้งที่สองแต่มากกว่า 0 ก็เป็นไปได้

เมื่อได้ค่าฟังก์ชันความเต็มใจจ่าย (ค่า WTP) สามารถประมาณค่าด้วยวิธี MLE (Maximum Likelihood Estimation) และค่า WTP ของแต่ละคนมาแจกแจงความน่าจะเป็นของค่าความเต็มใจจ่าย ซึ่งสามารถหาค่าความเต็มใจจ่าย โดยวิธีการแบบ Lognormal Distribution ที่มีค่ามากที่สุดเพื่อหาค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่าย และด้วยวิธี MLE ผลจากคอมพิวเตอร์จะแสดงค่าพารามิเตอร์ β และ σ ออกมาให้ ก็จะนำไปคำนวณหาค่าเฉลี่ยของความเต็มใจจ่ายและค่ามัธยฐานของความเต็มใจจ่ายได้ในที่สุด

ลักษณะฟังก์ชันการแจกแจงความน่าจะเป็นของความเต็มใจจ่าย จะอาศัยแบบจำลองที่เรียกว่า Censored Logistic Regression Models (CLR Model) ซึ่งเป็นวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของแบบจำลองของ Cameron ซึ่งมีรูปแบบสมการดังนี้

$$\text{WTP}_i = X_i \beta + \mu_i \quad (3)$$

โดยที่ WTP_i คือ มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้บริโภคประเภทที่ i ในเขต กรุงเทพมหานคร สำหรับการยอมกับกองทุนการยอมเพื่อการชราภาพ

X_i คือ เวกเตอร์ของคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามคนที่ i มีขนาดเท่ากับ $k \times 1$ เป็นเวกเตอร์ของตัวแปรอิสระที่กำหนดค่าความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้ถูกสัมภาษณ์คนที่ i

β คือ เวกเตอร์ของค่าพารามิเตอร์ มีขนาดเท่ากับ $k \times 1$

μ_i คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของค่าสังเกต i โดยที่ $\mu_i \sim N(0, \sigma^2)$

จากสมการที่ (3) สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ในรูปทั่วไปที่เป็น Full Model ที่ประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตามดังนี้

$$WTP_i = f(GENDER_i + AGE_i + STATUS_i + INCOME_i) \quad (4)$$

ค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจ (R^2) สูงที่สุดและเลือกสมการที่เป็นไปตามข้อกำหนดของสมการถดถอยเชิงเส้น (linear regression) ที่จะทำให้สมการที่เลือกมาเป็นสมการที่เหมาะสมมากที่สุดและไม่เบี่ยงเบนไปจากความจริง ซึ่งสามารถแสดงสมการให้อยู่ในรูปของแบบจำลองเชิงประจักษ์ได้ เป็นสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression analysis) แบบสมการกึ่งล็อก (Semi-log) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} WTP &= e^{\beta_x} \cdot \epsilon \\ \ln WTP &= \beta X + \ln \epsilon \end{aligned} \quad (5)$$

จากสมการที่ (4) สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ที่เป็น Full Model ได้ดังนี้

$$\ln WTP = \beta_0 + \beta_1 GENDER_i + \beta_2 AGE_i + \beta_3 STATUS_i + \beta_4 INCOME_i \quad (6)$$

โดยที่

1. WTP_i คือ มูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย (บาท/เดือน) ของผู้ตอบแบบสอบถามคนที่ i
2. $\beta_0 + \beta_1 \dots + \beta_4$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์
3. $GENDER_i$ คือ เพศของผู้ตอบแบบสอบถามคนที่ i
4. AGE_i คือ อายุ (ปี) ของผู้ตอบแบบสอบถามคนที่ i
5. $STATUS_i$ คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามคนที่ i โดยกำหนดให้ MAR

= 1 คือสมรสแล้ว และ MAR = 0 คือโสด

6. $INCOME_i$ คือ รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามคนที่ i (บาท/เดือน) ซึ่งรายได้จะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจที่จะยอมกับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) ในปริมาณจำนวนเงินที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ที่รายได้ต่อเดือนสูงจะมีความต้องการในการออมในจำนวนเงินที่สูงกว่า

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ในการศึกษาข้อมูล มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป จะวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

2. กรณีที่มีการแจกแจงแบบ Lognormal จะได้ว่า

$$\text{Mean WTP} = e^{(\beta + 0.5\sigma^2)}$$

$$\text{Median WTP} = e^{\beta}$$

$$\text{CI of Mean WTP} = \text{Mean WTP} \pm 1.96 (\text{SD of Mean WTP})$$

$$\text{CI of Median WTP} = \text{Median WTP} \pm 1.96 (\text{SD of Median WTP})$$

$$3. \text{ค่า Pseudo } R^2 = 1 - \frac{\ln L}{\ln L_0}$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ กรณีกลุ่มผู้ขั้บรณสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์ปทุมวันแท็กซี่ จำกัด จำนวน 25 ตัวอย่าง สหกรณ์สหมิตรแท็กซี่ จำกัด จำนวน 25 ตัวอย่าง สหกรณ์บวรแท็กซี่ จำกัด จำนวน 25 ตัวอย่าง สหกรณ์แท็กซี่ไทย จำกัด จำนวน 25 ตัวอย่าง สหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด จำนวน 25 ตัวอย่าง และได้กำหนดสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ขั้บรณแท็กซี่

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการออม และพฤติกรรมการออมเพื่อการชราภาพ และลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบของผู้ขั้บรณแท็กซี่

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลความเต็มใจจ่ายของผู้ขั้บรณแท็กซี่ ในแบบสอบถามครั้งแรก เพื่อหาค่ามัธยฐานและนำค่ามัธยฐานที่ได้มาใช้เป็นค่าเงิน Bid แรกในแบบสอบถามปลายปิดและวิเคราะห์แบบสอบถามซึ่งใช้เทคนิคสัมภาษณ์แบบ Double Bound Close-Ended และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหา ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ย จากสถานการณ์ที่สมมติขึ้นตามทฤษฎีและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่าย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ขั้บรณแท็กซี่

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ซึ่งกำหนดตัวอย่างทั้งหมด 125 ตัวอย่าง จากการสำรวจภาคสนามสามารถเก็บตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม และสามารถนำไปวิเคราะห์ผลการศึกษได้จริงจำนวน 100 ตัวอย่าง มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 4 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ขับรถจักรยานยนต์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	93	93
หญิง	7	7
2.อายุ		
21-30 ปี	12	12
31-40 ปี	30	30
41-50 ปี	45	45
51 ปีขึ้นไป	13	13
3.ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	51	51
มัธยมศึกษาตอนต้น	34	34
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	11	11
อนุปริญญา / ปวส.	3	3
ปริญญาตรี	1	1
4.สถานภาพสมรส		
โสด	29	29
สมรส	56	56
หม้าย / หย่าร้าง	15	15
อื่นๆ	11	11
5.สาเหตุเลือกอาชีพขับรถแท็กซี่		
สามารถสร้างรายได้	19	19
ไม่ชอบงานประจำ	32	32
มีความเป็นอิสระ	76	76
อื่นๆ	11	11

ตาราง 4 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. ชั่วโมงการขับรถแท็กซี่ต่อวัน		
5 – 6 ชั่วโมง	2	2
7 – 8 ชั่วโมง	16	16
9 – 10 ชั่วโมง	37	37
มากกว่า 10 ชั่วโมง	45	45
7. จำนวนวันการขับรถแท็กซี่ในหนึ่งเดือน		
น้อยกว่า 15 วัน	5	5
16 – 20 วัน	6	6
21 – 25 วัน	33	33
26 – 30 วัน	56	56
8. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	1	1
3,001 - 6,000 บาท	10	10
6,001 – 9,000 บาท	21	21
9,001 – 12,000 บาท	42	42
12,001 – 15,000 บาท	14	14
15,001 – 18,000 บาท	5	5
มากกว่า 18,000 บาทขึ้นไป	7	7

ที่มา : จากการสำรวจ

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ขับรถสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

เพศ ผู้ขับรถสหกรณ์แท็กซี่ที่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 93 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 7

อายุ ส่วนใหญ่ผู้เข้ารับรถสหรณัแท็กซีมีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาอายุระหว่าง 31- 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13 และที่เหลือมีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

การศึกษา ผู้เข้ารับรถสหรณัแท็กซีส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 34 และศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 11 และศึกษาระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. คิดเป็นร้อยละ 3 และที่เหลือมีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1 ตามลำดับ

สถานภาพสมรส ผู้เข้ารับรถสหรณัแท็กซีส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมา มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 29 และที่เหลือมีสถานภาพเป็นหม้ายหรือหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 15

สาเหตุในการเลือกอาชีพขับรถแท็กซี ผู้เข้ารับรถสหรณัแท็กซีส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเลือกอาชีพขับรถแท็กซีเพราะเป็นอาชีพที่มีความเป็นอิสระ คิดเป็นร้อยละ 76 รองลงมาคือไม่ชอบงานประจำ คิดเป็นร้อยละ 32 และเพราะสามารถสร้างรายได้ คิดเป็นร้อยละ 19 และที่เหลืออาจมาจากสาเหตุเพราะ อายุมากเกินไป หรืออยู่ในช่วงระหว่างว่างงาน คิดเป็นร้อยละ 11 ตามลำดับ

ชั่วโมงการขับรถแท็กซีต่อวัน ผู้เข้ารับรถสหรณัแท็กซีส่วนใหญ่ขับรถมากกว่า 10 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาขับรถ 9-10 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 37 และขับรถ 7-8 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 16 และที่เหลือขับรถ 5-6 ชั่วโมงต่อวันคิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับ

จำนวนวันการขับรถแท็กซีในหนึ่งเดือน ผู้เข้ารับรถสหรณัแท็กซีส่วนใหญ่ขับรถ 26 – 30 วันคิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมาคือขับรถ 21 – 25 วันคิดเป็นร้อยละ 33 และขับรถ 16 – 20 วันคิดเป็นร้อยละ 6 และที่เหลือขับรถน้อยกว่า 15 วันคิดเป็นร้อยละ 5 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้เข้ารับรถสหรณัแท็กซีส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 9,001 – 12,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมา มีรายได้อยู่ระหว่าง 6,001 – 9,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 21 และมีรายได้อยู่ระหว่าง 12,001 – 15,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 14 และมีรายได้อยู่ระหว่าง 3,001 - 6,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 10 และมีรายได้มากกว่า 18,000 บาทขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 7 มีรายได้อยู่ระหว่าง 15,001 – 18,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 5 และที่เหลือมีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเพื่อการชราภาพและลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบ

ตาราง 5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเพื่อการชราภาพและลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบของผู้บรรลุนิติภาวะที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเพื่อ การชราภาพ และลักษณะการจัดเก็บ เงินสมทบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.การออมในปัจจุบัน		
มี	84	84
ไม่มี	16	16
2.วิธีการออมเงิน		
ฝากสถาบันการเงิน	47	47
ฝากผ่านระบบประกันชีวิต	26	26
กองทุนเพื่อการเลี้ยงชีพ หน่วยลงทุนใน	2	2
กองทุนรวม	2	2
พันธบัตร หุ้น หุ้นกู้ สลากออมสิน	2	2
อื่นๆ	32	32
3.วัตถุประสงค์การออมเงิน		
เก็บไว้ใช้หลังเกษียณ	37	37
เก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย	60	60
เป็นเงินทุนในการศึกษาของครอบครัว	40	40
ต้องการดอกเบี้ยย	9	9
อื่นๆ ไปรตระนุ	24	24
4.เงินออมเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายหลังเกษียณ		
เพียงพอ	23	23
ไม่เพียงพอ	77	77

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเพื่อ การชราภาพ และลักษณะการจัดเก็บ เงินสมทบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5.แหล่งความช่วยเหลือหรือความคุ้มครองในอนาคตกรณีชราภาพ		
เบี้ยยังชีพรัฐบาล 500 บาทต่อเดือน	53	53
บริษัทประกันชีวิต	38	38
ดอกเบี้ยเงินฝากจากสถาบันการเงิน	37	37
อื่นๆ	25	25
6.ความเต็มใจจ่ายเงินสมทบกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.)		
เต็มใจจ่าย	93	93
ไม่เต็มใจจ่าย	7	7
7.ระยะเวลาที่ท่านสะดวกในการจ่ายเงินสมทบ		
รายเดือน	54	54
ราย 3 เดือน	21	21
ราย 6 เดือน	11	11
รายปี	7	7
อื่นๆ	7	7

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเพื่อการชราภาพและลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบของผู้ขั้บรณสหรณั้แท้กั้ในกรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 100 คนพบว่า

ในเรื่องของการออมในปัจจุบันของผู้ขั้บรณแท้กั้ พบว่า ผู้ขั้บรณส่วนใหญม่ีการออม คิดเป็นร้อยละ 84 และม่ีการออมคิดเป็นร้อยละ 6 ตามลำดับ

วิธีการออมเงินหรือรูปแบบการออมเงินของผู้ขั้บรณแท็กซี พบว่า ผู้ขั้บรณแท็กซีมีความต้องการที่จะออมเงินโดยการฝากสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 47 เป็นลำดับแรก จะออมในรูปแบบอื่นๆ ได้แก่ เล่นแชร์ ให้แม่บ้านเก็บ เป็นต้น ร้อยละ 32 เป็นลำดับสอง และลำดับที่สามออมผ่านระบบประกันชีวิต คิดเป็นร้อยละ 26 และออมโดยผ่านกองทุนเพื่อการเลี้ยงชีพ หน่วยลงทุนในกองทุนรวม และออมจากการซื้อพันธบัตร หุ้น หุ้นกู้ สลากออมสิน ในสัดส่วนที่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 2 เป็นลำดับสุดท้าย

วัตถุประสงค์การออมเงินของผู้ขั้บรณแท็กซี พบว่า ผู้ขั้บรณแท็กซีส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ออมเงินเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย คิดเป็นร้อยละ 60 เป็นลำดับแรก ลำดับที่สอง จะออมเงินเพื่อเป็นเงินทุนในการศึกษาของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 40 และลำดับที่สาม จะออมเพื่อเก็บไว้ใช้หลังเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 37 ลำดับที่สี่ ออมเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ เช่น ออมเงินไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 24 และลำดับสุดท้าย คือ ออมเพราะต้องการดอกเบี้ยจากสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 9

เงินออมเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายหลังเกษียณของผู้ขั้บรณแท็กซี พบว่า ผู้ขั้บรณแท็กซีส่วนใหญ่มีเงินออมซึ่งไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายหลังจากการที่เกษียณ คิดเป็นร้อยละ 77 และที่เหลือคิดว่าเงินที่ออมอยู่ในปัจจุบันเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายหลังเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 23

แหล่งความช่วยเหลือหรือให้ความคุ้มครองในอนาคตเมื่อผู้ขั้บรณแท็กซีชราภาพ พบว่า ผู้ขั้บรณแท็กซีส่วนใหญ่ คาดว่าจะได้รับความคุ้มครองหรือความช่วยเหลือจากเบี้ยยังชีพรัฐบาล 500 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 53 เป็นลำดับแรก ลำดับที่สอง คาดว่าจะได้รับความบริษั้ประกันชีวิต คิดเป็นร้อยละ 38 ลำดับที่สาม คาดว่าจะได้รับดอกเบี้ยเงินฝากจากสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 37 และลำดับสุดท้ายคาดว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากแหล่งช่วยเหลืออื่นๆ เช่น จากครอบครัว หรือจากเงินที่ได้เก็บออมไว้เอง เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 25

ระยะเวลาที่สะดวกในการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) ของผู้ขั้บรณแท็กซี พบว่า ผู้ขั้บรณแท็กซีส่วนใหญ่สะดวกที่จะจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน โดยจ่ายแบบเป็นรายเดือน คิดเป็นร้อยละ 54 รองลงมาสะดวกที่จ่ายเป็นแบบราย 3 เดือน คิดเป็นร้อยละ 21 และสะดวกที่จะจ่ายแบบเป็นราย 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 11 และที่เหลือสะดวกจ่ายแบบเป็นรายปี หรือสะดวกจ่ายแบบอื่นๆ เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์ จ่ายแบบปีเว้นปี เป็นต้น ในสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 7

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลความเต็มใจจ่าย โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดครั้งแรกเพื่อหาค่าฐานนิยมที่ได้มาใช้เป็นค่าเงิน bid แรกของแบบสอบถามปลายปิดและวิเคราะห์แบบสอบถามซึ่งใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบ Double Bound Closed-Ended โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหา ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ย จากสถานการณ์ที่สมมติขึ้นตามทฤษฎี

ตาราง 6 ผลการสำรวจจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 100 ตัวอย่างจากแบบสอบถามชนิดปลายเปิด

มูลค่าที่ยินดีจ่าย (บาท/เดือน)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ	ลำดับความนิยม
0	7	5	
50	4	6	4
100	29	29	2
150	7	7	3
200	42	42	1
300	5	5	
350	1	1	
500	5	5	
รวม	100	100	

ที่มา: จากการสำรวจ

ผลจากแบบสอบถามปลายเปิดครั้งแรกจากผู้ขับรถสหกรณ์รถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานครจำนวน 100 ตัวอย่าง จากสหกรณ์แท็กซี่ 5 แห่งแรกที่มีจำนวนรถแท็กซี่มากที่สุด ได้แก่ 1) สหกรณ์ปทุมวันแท็กซี่ จำกัด 2) สหกรณ์สหมิตรแท็กซี่ จำกัด 3) สหกรณ์บวรแท็กซี่ จำกัด 4) สหกรณ์แท็กซี่ไทย จำกัด และ 5) สหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด โดยนำผลที่ได้จากการออกแบบสอบถามปลายเปิดครั้งแรกมาออกแบบสอบถามเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์หาข้อมูลความเต็มใจจ่าย ซึ่งจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 100 ตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 4 ชุด คือ ชุด 50 บาทต่อเดือน

ชุด 100 บาทต่อเดือน ชุด 150 บาทต่อเดือน และชุด 200 บาทต่อเดือน จำนวนชุดละ 25 ตัวอย่าง ดังตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนตัวอย่างที่สำรวจได้จำแนกตามราคาเสนอเริ่มต้นและประเภทของความเต็มใจจ่าย

ราคาเสนอเริ่มต้น (บาทต่อเดือน)	ประเภทของความเต็มใจจ่าย (ร้อยละ)			
	Yes,Yes	Yes,No	No,Yes	No,No
Bid 1 (50)	15	7	2	1
Bid 2 (100)	12	9	4	0
Bid 3 (150)	7	9	5	4
Bid 4 (200)	2	7	10	6
รวมผู้ตอบทั้งหมด 100 คน	36	32	21	11

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ ประเภทของความเต็มใจจ่าย เป็นการตอบสนองการเสนอราคาสองครั้งของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

(Yes,Yes) หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเต็มใจที่จะจ่ายทั้งสองราคา โดยกรณีแรกราคาเสนอเริ่มต้น และกรณีที่สองเป็นการเสนอราคาเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าของราคาเริ่มต้น

(Yes,No) หมายถึง กรณีผู้ตอบแบบสอบถามเต็มใจที่จะจ่ายเฉพาะราคาที่ได้อ้างอิงราคาเริ่มต้น แต่ไม่เต็มใจที่จะจ่ายกรณีที่มีการเสนอราคาเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าจากที่ราคาเริ่มต้น

(No,No) หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เต็มใจที่จะจ่ายทั้งสองราคา กรณีแรกราคาเสนอเริ่มต้น และกรณีที่สองเป็นการเสนอราคาเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าของราคาเริ่มต้น

(No,Yes) หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเต็มใจที่จะจ่ายเฉพาะกรณีที่ได้อ้างอิงราคาครั้งที่สอง ซึ่งจะไม่เต็มใจจ่ายกรณีแรกในราคาเสนอเริ่มต้น ส่วนกรณีที่สองเป็นการเสนอราคาลดลงครึ่งหนึ่งจากราคาเริ่มต้น

(No,No) หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เต็มใจที่จะจ่ายจำนวนเงินที่เสนอทั้งสองราคา ซึ่งในกรณีแรกเป็นการราคาเสนอเริ่มต้น ส่วนกรณีที่สองเป็นการเสนอราคาลดลงครึ่งหนึ่งจากราคาเริ่มต้น

จากการสำรวจผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามยอมรับจำนวนเงินเสนอราคาเริ่มต้น ผู้สัมภาษณ์จะเพิ่มจำนวนเงินขึ้นสองเท่าของจำนวนเงินเสนอราคาเริ่มต้นที่เสนอไป พบว่า ราคาที่เพิ่มขึ้นจะทำให้มูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้น แต่โอกาสที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะยอมรับจำนวนเงินขั้นที่สอง (Yes, Yes) จะลดลงเมื่อจำนวนเงินเสนอราคาเริ่มต้นเพิ่มขึ้น กล่าวคือ เมื่อจำนวนเงินเสนอราคาเริ่มต้นเท่ากับ 50 บาทต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามจะยอมรับจำนวนเงินขั้นที่สอง คิดเป็นร้อยละ 15 และเมื่อเทียบจำนวนเงินเสนอที่ราคาเริ่มต้นเป็น 100, 150 และ 200 บาทต่อเดือน กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามจะมีการตอบสนองจำนวนเงินขั้นที่สองลดลงเหลือเพียงร้อยละ 12, 7 และ 2 ตามลำดับ และ อีกกรณีคือกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิเสธจำนวนเงินเสนอราคาเริ่มต้น เมื่อจำนวนเงินเสนอราคาเริ่มต้นมีจำนวนมากขึ้นจะมีแนวโน้มทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิเสธจำนวนเงินขั้นที่สองมากกว่าที่จะยอมรับจำนวนเงินขั้นที่สองเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1, 4 และ 6 ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าขอบเขตบนและขอบเขตล่างที่ใช้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ความเต็มใจจ่ายจำแนกตามราคาเสนอเริ่มต้น	ขอบเขตล่าง	ขอบเขตบน
Bid 1 (50 บาทต่อเดือน)		
Yes,Yes	100	∞ , Max WTP
Yes,No	50	100
No,Yes	25	50
No,No	0	25
Bid 2 (100 บาทต่อเดือน)		
Yes,Yes	200	∞ , Max WTP
Yes,No	100	200
No,Yes	50	100
No,No	0	50
Bid 3 (150 บาทต่อเดือน)		
Yes,Yes	300	∞ , Max WTP
Yes,No	150	300
No,Yes	75	150
No,No	0	75
Bid 4 (200 บาทต่อเดือน)		
Yes,Yes	400	∞ , Max WTP
Yes,No	200	400
No,Yes	100	200
No,No	0	100

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตาราง 8 เป็นราคาที่เสนอ 50 บาทต่อเดือน 100 บาทต่อเดือน 150 บาทต่อเดือน และ 250 บาทต่อเดือน ค่าขอบเขตบนและขอบเขตล่างของความเต็มใจที่จะจ่าย โดยหากตอบว่าเต็มใจที่จะจ่ายทั้งสองครั้งจะมีค่าขอบเขตบนคือ ∞ (Infinity) หรือ Max WTP และหากตอบว่าไม่เต็มใจที่จะจ่ายทั้งสองครั้งค่าขอบเขตบนจะเป็นศูนย์

ตัวแปรอิสระที่ใช้อธิบายความยินดีจ่ายของผู้ขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่าย (WTP) ได้แก่

1. เพศ (GENDER)

ตัวแปรเพศ เพศชายอาจให้ค่าความยินดีจ่ายมากกว่าเพศหญิง เพราะมีหน้าที่การงานต้องรับผิดชอบมาก อีกทั้งยังเป็นกำลังหลักของครอบครัว และคนที่เป็นผู้ขับรถแท็กซี่ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง จึงมีโอกาสที่เพศชายอาจจะยินดีที่จะจ่ายมากกว่าเพศหญิง โดยในการวิเคราะห์กำหนดให้ผู้ตอบที่เป็นเพศชายเป็น 1 และเพศหญิงเป็น 2

2. อายุ (AGE)

อายุ กลุ่มผู้ที่มีอายุมากขึ้นย่อมต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นหลักประกันให้กับตนเองในอนาคต โดยกำหนดตัวแปรสำหรับอายุตามช่วง ซึ่งผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีค่าเป็น 1 อายุ 21-30 ปี มีค่าเป็น 2 อายุ 31-40 ปี มีค่าเป็น 3 อายุ 41-50 ปี มีค่าเป็น 4 และอายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไป มีค่าเป็น 5

3. สถานภาพสมรส (STATUS)

กลุ่มผู้ที่สมรสแล้วอาจมีค่าความยินดีที่จะจ่ายมากกว่าผู้ที่เป็นโสดเนื่องจากว่าอาจมีความต้องการที่จะมีหลักประกันทางด้านรายได้ให้แก่ตนเองในยามชราภาพ เพื่อไม่ให้เป็นการภาระให้กับครอบครัว โดยในการวิเคราะห์กำหนดให้ผู้โสด มีค่าเป็น 1 ผู้ที่สมรสแล้วมีค่าเป็น 2 และผู้ที่เป็นหม้าย / หย่าร้าง มีค่าเป็น 3

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (INCOME)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงอาจมีความยินดีที่จะจ่ายในจำนวนเงินที่สูงกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย โดยในการวิเคราะห์ได้กำหนดช่วงของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดให้ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท มีค่าเป็น 1 ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 3,001 - 6,000 บาทมีค่าเป็น 2 ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 6,001 - 9,000 บาท มีค่าเป็น 3 ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 9,001 - 12,000 บาท มีค่าเป็น 4 ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 12,001 - 15,000 บาท มีค่าเป็น 5 ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย

ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 15,001 – 18,000 บาท มีค่าเป็น 6 ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 18,000 บาทขึ้นไป มีค่าเป็น 7

เนื่องจากเรายังไม่ทราบรูปแบบลักษณะการแจกแจงความน่าจะเป็นของมูลค่าความเต็มใจจ่ายว่ามีการกระจายแบบใด ดังนั้น จึงกำหนดให้ลักษณะการแจกแจงความน่าจะเป็นของมูลค่าความเต็มใจจ่ายเป็น 3 แบบ คือ Lognormal (Inormal), Weibull และ Log logistic (II Logistic) แล้วจึงเลือกฟังก์ชันการแจกแจงแบบสะสมในรูปแบบที่เหมาะสมที่สุด โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Log-Likelihood ที่มีค่ามากที่สุด หรือมีค่าติดลบน้อยที่สุด

รูปแบบชุดคำสั่งของแบบจำลองในการประมาณค่าความเต็มใจจ่ายโดยใช้ LIFEREG Proeder ของชุดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สามารถเขียนได้ดังนี้

- 1) แบบจำลองที่มีการแจกแจงความน่าจะเป็นของ WTP เป็นแบบ Lognormal

$$\text{LOG}(\text{LOWA}_i, \text{UPA}_i) = / \text{dist} = \text{Inormal};$$

$$\text{LOG}(\text{LOWA}_i, \text{UPA}_i) = \beta_0 + \beta_1 \text{GENDER}_i + \beta_2 \text{AGE}_i + \beta_3 \text{STATUS}_i + \beta_4 \text{INCOME}_i$$

$$/ \text{dist} = \text{Inormal}; \quad (7)$$

- 2) แบบจำลองที่มีการแจกแจงความน่าจะเป็นของ WTP เป็นแบบ Weibull

$$\text{LOG}(\text{LOWA}_i, \text{UPA}_i) = / \text{dist} = \text{Weibull};$$

$$\text{LOG}(\text{LOWA}_i, \text{UPA}_i) = \beta_0 + \beta_1 \text{GENDER}_i + \beta_2 \text{AGE}_i + \beta_3 \text{STATUS}_i + \beta_4 \text{INCOME}_i$$

$$/ \text{dist} = \text{Weibull}; \quad (8)$$

- 3) แบบจำลองที่มีการแจกแจงความน่าจะเป็นของ WTP เป็นแบบ Log-Logistic

$$\text{LOG}(\text{LOWA}_i, \text{UPA}_i) = / \text{dist} = \text{Log-Logistic};$$

$$\text{LOG}(\text{LOWA}_i, \text{UPA}_i) = \beta_0 + \beta_1 \text{GENDER}_i + \beta_2 \text{AGE}_i + \beta_3 \text{STATUS}_i + \beta_4 \text{INCOME}_i$$

$$/ \text{dist} = \text{Log-Logistic}; \quad (9)$$

โดยรูปแบบสมการทั้ง 3 แบบนี้จะนำไปใช้ในการประมาณค่าความเต็มใจจ่ายโดยคัดเลือกเอาแบบจำลองที่มีการแจกแจงความน่าจะเป็นของ WTP ที่มีความเหมาะสมที่สุดไปใช้ในการสรุปผลและการวิเคราะห์ว่าตัวแปรใดบ้างที่มีอิทธิพลกับค่าความเต็มใจจ่ายที่ได้ต่อไป

การตรวจสอบว่ารูปแบบการแจกแจงความน่าจะเป็นของมูลค่าความเต็มใจจ่ายใดที่เหมาะสมที่สุดนั้น ทำได้โดยพิจารณาค่า Maximum Log – Likelihood ที่มีค่ามากที่สุดของแบบจำลองที่ยังไม่ได้ใส่ตัวแปรอิสระ LnL_0 พบว่า การแจกแจงที่มีความเหมาะสมที่สุดคือ lognormal เนื่องจากให้ค่า Maximum Log-Likelihood มากที่สุด ดังตาราง 9

ตาราง 9 ค่าสถิติ Likelihood ของแบบจำลองที่ใช้ศึกษาค่าเฉลี่ยของค่าความเต็มใจจ่ายโดยแยกตามประเภทฟังก์ชันการกระจายสะสม จากการประมาณค่าโดย LIFEREG Model ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ

ฟังก์ชันการแจกแจงของ WTP	รูปแบบการวิเคราะห์	
	(Up _{yy}) = ∞	(Up _{yy}) = Max WTP
	Model 1	Model 2
Lognormal	-88.38	-97.85
Log-Logistic	-88.03	-98.29
Weibull	-92.63	-101.2

ที่มา : จากการสำรวจ

จากผลการศึกษาพบว่า แบบจำลองค่าความเต็มใจที่จะจ่ายของฟังก์ชันการแจกแจงสะสมแบบ Lognormal แบบที่ 1 ซึ่งใช้ค่า Max WTP แทนค่าขอบบน และใช้ค่าศูนย์ (0) แทนค่าขอบล่าง ซึ่งมีความเหมาะสมที่สุด เนื่องจากให้ค่าสถิติ Maximum Likelihood Estimation มากที่สุดหรือติดลบน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับแบบจำลองของฟังก์ชันการแจกแจงสะสมแบบสะสมแบบ Log-Logistic และ Weibull ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จะเลือกใช้แบบจำลองค่าความเต็มใจที่จะจ่ายของฟังก์ชันการแจกแจงแบบสะสม แบบ Lognormal ซึ่งใช้ค่า Max WTP แทนค่าขอบบน และใช้ค่าศูนย์ (0) แทนค่าขอบล่าง เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่าย และ เพื่อใช้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอส.) ของกลุ่มผู้ขับรถสาธารณะแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร

การประมาณค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของความเต็มใจจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.)

ตาราง 10 ค่าสถิติ log likelihood ของแบบจำลองที่ใช้ค่าเฉลี่ยของความเต็มใจจ่าย ค่าประมาณเฉลี่ยของ WTP และค่ามัธยฐานของ WTP ในแบบจำลองประมาณค่าความเต็มใจจ่ายที่มีการแจกแจงแบบ Lognormal

ค่าสถิติ	ผลการประมาณค่าได้
Intercept (β)	5.1887
Scale (σ)	0.6206
ค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่าย (Mean of WTP)	217
ค่ามัธยฐานของความเต็มใจจ่าย (Median of WTP)	179
Pseudo R^2 (%)	2.2222

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ สูตรการคำนวณ Mean of WTP = Mean WTP = $e^{(\beta+0.5\sigma^2)}$

$$\text{Median WTP} = e^{\beta}$$

$$\text{CI of Mean WTP} = \text{Mean WTP} \pm 1.96 (\text{SD of Mean WTP})$$

$$\text{CI of Median WTP} = \text{Median WTP} \pm 1.96 (\text{SD of Median WTP})$$

$$\text{ค่า Pseudo } R^2 = 1 - \frac{\ln L}{\ln Lo}$$

(อ้างอิงจาก เรณู สุขารมณ์. (2541). วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ ปีที่ 16 (4) : 99

ในการศึกษาครั้งนี้จะเลือกใช้แบบจำลองค่าความเต็มใจจ่ายของฟังก์ชันการกระจายสะสมแบบ Lognormal แบบที่ 1 จากการประมวลผลในโปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้คำสั่ง Lifereg Procedure ซึ่งจากการประมวลผลให้ค่า β คือ ค่า Intercept และ σ คือค่า Scale เมื่อแทนค่า β และ σ ในสมการเพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐาน พบว่า สามารถหาค่าเฉลี่ยของความเต็มใจจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) เท่ากับ 217 บาทต่อเดือน สำหรับค่ามัธยฐานของความเต็มใจจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) เท่ากับ 179 บาทต่อเดือน

ส่วน Pseudo R^2 เมื่อแทนค่าในสมการมีค่าเท่ากับ 2.2222 แสดงว่า ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านทัศนคติ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถอธิบายตัวแปรตาม คือ มูลค่าของความเต็มใจจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) ได้ร้อยละ 2.2222 ที่เหลืออาจจะเป็นตัวแปรอิสระอื่นๆ นอกเหนือไปจากที่ไม่ได้ทำการศึกษา

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.)

ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) มี ดังนี้ จำนวนเงินเริ่มต้น เพศ อายุ สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายละเอียดดังตาราง 11

ตาราง 11 ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.)

ตัวแปรที่ศึกษา	ค่าสัมประสิทธิ์	Standard Error.	ค่า P-Value
Intercept	3.5265	0.4469	< .0001
Bid	0.0044	0.0012	0.0001**
Gender	0.2683	0.2842	0.3451
Age	0.1113	0.0726	0.1252
Status	0.0191	0.0989	0.8471
Log Income	0.0847	0.0519	0.1026

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ ** แทนการมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นอย่างน้อยร้อยละ 95

จะสามารถสร้างแบบจำลองของ WTP ได้จากปัจจัยที่มีนัยสำคัญ 4 ปัจจัย คือ เพศ (Gender) อายุ (Age) สถานภาพสมรส (Status) และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Log Income) ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้ดังสมการ

$$\begin{aligned} \text{WTP} = & 3.5265 + 0.2683 (\text{Gender}) + 0.1113 (\text{Age}) + 0.0191 (\text{Status}) \\ & + 0.0847 (\text{Log Income}) + (0.0044) \text{Bid} \end{aligned}$$

จากตาราง 11 พบว่า ปัจจัยทางด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์ทางเชิงบวกกับค่าความเต็มใจจ่าย แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) คือ ราคาเสนอเริ่มต้น (Bid) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเชิงบวกกับค่าความเต็มใจจ่าย และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 สามารถอธิบายเพิ่มเติมได้ว่า ความยินดีจ่ายจำแนกตามราคาเสนอเริ่มต้น (Bid) ในที่นี้ได้กำหนดราคาเริ่มต้นในราคาต่อเดือนจำนวน 4 ราคา ได้แก่ 50 ,100,150 และ 200 บาท พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ราคาเสนอเริ่มต้น (Bid) เมื่อพิจารณา ค่า P-Value มีค่าเท่ากับ 0.0001 พบว่า ราคาเสนอเริ่มต้นมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับค่าความเต็มใจจ่าย และสามารถอธิบายเพิ่มเติมได้ว่า ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นค่ายินดีจ่ายทั้งสองครั้ง (Yes, Yes) นั้น ถ้าในแบบสอบถามมีการเสนอราคาเพิ่มมากขึ้น จะส่งผลทำให้ระดับราคาที่จะจ่ายเพิ่มขึ้น แต่โอกาสความน่าจะเป็นของผู้ตอบแบบสอบถามเต็มใจที่จะจ่ายทั้งสองครั้งในกรณีที่มีการเพิ่มของระดับราคามีแนวโน้มลดลง

จากแบบจำลองจะพบว่า การเปลี่ยนแปลงของ WTP จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของ เพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพสมรส และ ราคาเสนอเริ่มต้น ของผู้ตอบแบบสอบถาม แต่จะมีเพียง ราคาเสนอเริ่มต้น เท่านั้น ที่จะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้บริโภคแท้ๆ ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ว่า เมื่อราคาเสนอเริ่มต้นที่สูงขึ้นในการทำแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายปิดสองราคา จะทำให้จำนวนเงินเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าจากราคาเสนอเริ่มต้น ย่อมมีผลต่อค่าความเต็มใจจ่ายน้อยลง หรือราคาเสนอเริ่มต้นน้อยลงจะส่งผลต่อความเต็มใจจ่ายที่จะจ่ายมากขึ้น นั่นเป็นเพราะ จำนวนที่เพิ่มขึ้นนี้ จะส่งผลต่อค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตลดลง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาคำความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) สำหรับแรงงานนอกระบบ กลุ่มผู้ขั้บรณสหกรณ์แท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการใช้แบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างผู้ขั้บรณสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 ตัวอย่าง ซึ่งผลการศึกษสามารถสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคำความเต็มใจที่จะจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) อันเป็นการออมภาคสมัครใจ ของผู้ขั้บรณสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเลือกที่จะออมเพื่อการเกษียณอายุของผู้ขั้บรณสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร กับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงจำนวนเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบกลุ่มผู้ขั้บรณสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร เต็มใจจะจ่ายเงินกับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ อันเป็นการออมภาคสมัครใจ
2. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลในการเลือกที่จะออมเพื่อการเกษียณอายุของผู้ขั้บรณสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร กับ กองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.)

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากร และการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แรงงานนอกระบบ เฉพาะกลุ่มผู้ขั้บรณสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่งแรกที่มีจำนวนรถแท็กซี่มากที่สุดจาก สหกรณ์รถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมดจำนวน 44 แห่ง ได้แก่ 1) สหกรณ์ปทุมวันแท็กซี่ จำกัด 2) สหกรณ์สมมิตรแท็กซี่ จำกัด 3) สหกรณ์บวรแท็กซี่ จำกัด 4) สหกรณ์แท็กซี่ไทย จำกัด และ 5) สหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด มีทั้งหมด 36,087 คัน โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ในการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 0.1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร ตำรา วารสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามและนำไปใช้กับกลุ่มประชากรตัวอย่าง ซึ่งเป็นคนขับรถบรรทุกแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน จากสหกรณ์แท็กซี่ จำนวน 5 แห่ง โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีทั้งลักษณะปลายปิด (Double Bound Close - Ended) มาใช้ในการตั้งคำถาม โดยได้กำหนดคำตอบไว้หลายคำตอบ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เลือกตอบตามต้องการ และแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ ซึ่งเนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายปิดให้เลือกตอบ ได้แก่ สถานภาพสมรส ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพฤติกรรมการยอมเพื่อการชราภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความเต็มใจจะจ่ายโดยใช้เทคนิคแบบ Double Bound Close-Ended ในการตั้งคำถาม

การทดสอบเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อหาความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาในข้อมูลของแบบสอบถาม

2. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามประเมินความคิดเห็นที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ขับรถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานครโดยการสุ่ม จำนวน 20 ชุด และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alfa-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970:202-204)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะอาศัยข้อมูลที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลในการศึกษาดังนี้

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 จะถามถึงจำนวนเงินที่แรงงานนอกระบบ กลุ่มผู้ขับรถบรรทุกแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร เต็มใจที่จะจ่ายเมื่อได้รับเงินสทบเพิ่มเติมจากรัฐบาล โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 125 ตัวอย่าง เพื่อให้ได้ค่าฐานนิยม (Model) จำนวน 4 ค่า ซึ่งจะนำมาตั้งเป็น Bid แรกของคำถามปลายปิดที่มีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด

ชุดที่ 2 เป็นชุดที่ใช้เพื่อทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pretest Survey) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงในส่วนที่บกพร่องที่เกิดขึ้นในการออกแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามที่ทำการทดสอบจำนวน 20 ชุด

ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่นำผลที่ได้จากแบบสอบถามชุดที่ 1 และ 2 มาทำการออกแบบสอบถามโดยนำค่าฐานนิยม (Mode) ที่ได้จำนวน 4 ค่า มาใช้ในแบบสอบถามปลายปิด 2 ชั้นอีกครั้งเพื่อหาค่าความเต็มใจจ่าย (WTP) สูงสุด โดยสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ขับรถสภรณัฏ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 100 ชุด

การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนแรก การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของคุณข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการออม และประโยชน์ที่ได้จากการจัดเก็บเงินสมทบเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กช.) เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ซึ่งอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 125 ชุด จากโปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel และ SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่สอง การวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายเพื่อสมทบกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ(กช.) จะทำการสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายปิด 2 ชั้น (Double Bound Close-Ended) เพื่อหาค่าความเต็มใจจ่ายสูงสุด และต่ำสุดของผู้ขับรถสภรณัฏ์แท็กซี่จากหลักการประมาณค่าความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimation (MLE)) และนำค่าที่ได้ไปวิเคราะห์จากโปรแกรมสำเร็จรูปในคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าความน่าจะเป็นของจำนวนเงินของความเต็มใจจ่ายต่ำสุด และสูงสุด และค่าเฉลี่ยต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ ด้วยเทคนิคการสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่า หรือ Contingent Valuation Method (CVM) และศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายเงินสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กช.) ของแรงงานนอกระบบ กรณีศึกษากลุ่มผู้ขับรถสภรณัฏ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ขับรถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ขับรถแท็กซี่เกือบทั้งหมดเป็นเพศชาย อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41- 50 ปี และระดับการศึกษาของผู้ขับรถแท็กซี่ พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา และเป็นผู้ที่มีสถานภาพสมรสแล้ว ส่วนรายได้สุทธิสำหรับกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ส่วนใหญ่จะมีรายได้อยู่ระหว่าง 9,001 – 12,000 บาทต่อเดือน

2. การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเพื่อการชราภาพ และลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเพื่อการชราภาพ และลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบของแรงงานนอกระบบ กลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ในปัจจุบันการออมเงินของผู้ขับรถแท็กซี่ เกือบทั้งหมดจะมีเงินออมเก็บไว้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเลือกใช้วิธีการออมเงินในรูปแบบของการฝากเงินไว้กับสถาบันการเงิน เช่น ธนาคาร เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักของการออมเงินของผู้ขับรถแท็กซี่ คือ ออมเงินเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย รองลงมาจะออมเพื่อเป็นทุนการศึกษาบุตร และส่วนใหญ่มองว่าเงินออมที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้จ่ายในยามเกษียณ ซึ่งผู้ขับแท็กซี่ส่วนใหญ่คาดว่าจะได้รับความช่วยเหลือหรือความคุ้มครองในอนาคตกรณีชราภาพ จากแหล่งความช่วยเหลือจากเบี้ยยังชีพรัฐบาล 500 บาทต่อเดือนเป็นอันดับแรก รองลงมาคาดว่าจะได้รับจากบริษัทประกันชีวิต และหลังจากกำหนดสถานการณ์สมมุติในแบบสอบถามในกรณีเมื่อต้องมีการจัดเก็บเงินสมทบสองส่วนโดยส่วนหนึ่งเก็บจากผู้ให้ข้อมูลและอีกหนึ่งส่วนรัฐบาลจะช่วยสมทบเข้าสู่กองทุนให้กองทุนมีจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นเพื่อให้มีเงินออมไว้ใช้ในยามชราภาพ ผู้ขับรถแท็กซี่เกือบทั้งหมดมีความเต็มใจจ่ายเงินเข้ากองทุน และส่วนผู้ที่ไม่มีความเต็มใจจ่าย อาจเป็นเพราะเหตุผลที่ไม่มีความเต็มใจจ่ายเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามให้เหตุผลว่า ไม่สนใจที่จะออมเงินเข้ากองทุน และเห็นว่ามีการที่จำเป็นจะต้องใช้เงินมากกว่าที่จะนำมาจ่ายเงินเข้ากองทุน

3. การศึกษาข้อมูลความเต็มใจจ่าย โดยใช้สถานการณ์สมมุติด้วยวิธีการประเมินมูลค่าด้วยการสอบถามแรงงานนอกระบบ กลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่โดยตรง (Contingent Valuation Method)

ผลการศึกษาจากการประมาณค่าแบบจำลอง Censored Regression Model ด้วยวิธีการ Maximum Likelihood Estimation (MLE) โดยลักษณะของการแจกแจงความน่าจะเป็นของความเต็มใจจ่าย (WTP) ที่เหมาะสมที่สุด ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบ Lognormal โดยใช้ค่าอนันต์ (∞) แทนค่าขอบบน และใช้ ศูนย์ (0) แทนค่าขอบล่าง ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าเฉลี่ยของความเต็มใจจ่ายเงินเข้า

กองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) เท่ากับ 217 บาทต่อเดือน สำหรับค่ามัธยฐานของความเต็มใจจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) เท่ากับ 179 บาทต่อเดือน

ส่วน Pseudo R^2 เมื่อแทนค่าในสมการมีค่าเท่ากับ 2.2222 แสดงว่า ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านทางเศรษฐกิจและสังคม และด้านทัศนคติ ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ สามารถอธิบายตัวแปรตาม คือ มูลค่าของความเต็มใจจ่ายค่าความเต็มใจจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) ได้คิดเป็นร้อยละ 2.2222 ที่เหลืออาจเป็นตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่ไม่ได้ทำการศึกษา

จากการประมวลผล พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ กรณีศึกษากลุ่มผู้ช้บัตรสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีเพียงตัวเดียว คือ จำนวนเงินเริ่มต้น ส่วนปัจจัยอื่นๆ เช่น เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน และ สถานภาพสมรส นั้นพบว่ามีความสัมพันธ์กับค่าความเต็มใจจ่ายแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

การอภิปรายผล

ในงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ กรณีศึกษากลุ่มผู้ช้บัตรสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร” ด้วยวิธีสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า หรือ Contingent Valuation Method (CVM) โดยใช้คำถามแบบเสนอราคาแบบปิดสองราคา (Double Bounded Close-End) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่าย และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) ของผู้ช้บัตรสหกรณ์แท็กซี่ ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้ คือ

การศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเลือกที่จะออมเพื่อการเกษียณอายุ และมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) ของแรงงานนอกระบบ กรณีศึกษากลุ่มผู้ช้บัตรสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร กับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.)

จากการประมวลผล พบว่า การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายโดยการสอบถามจากแรงงานนอกระบบ กลุ่มผู้ช้บัตรสหกรณ์แท็กซี่ ด้วยวิธีการใช้สถานการณ์สมมติ (Contingent Valuation Method) เพื่อวัดค่าความเต็มใจจ่าย (Willingness to pay) เมื่อรัฐบาลจะสมทบเงินให้อีกส่วนหนึ่ง ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอย (Censored Logistic Regression) และรูปแบบจำลอง Life Regression Model และผลที่ได้จากการศึกษาค้างนี้เลือกใช้แบบจำลองค่าความเต็มใจจ่ายของฟังก์ชันการกระจายสะสมแบบ Lognormal ที่เป็นแบบจำลองที่เหมาะสมที่สุดกับข้อมูลที่ได้ทำการสำรวจ พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของความเต็มใจที่จะจ่ายเงินสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) เท่ากับ 217 และ 179 บาทต่อเดือนตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) อย่างมีนัยสำคัญมีเพียงตัวแปรเดียว คือ ราคาเสนอเริ่มต้น (Bid) โดยที่ค่า

ความยินดีจะจ่ายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ตามที่ได้มีการเสนอราคาเพิ่มขึ้น แต่โอกาสของความน่าจะเป็นในการที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะตอบว่ายินดีที่จะจ่ายทั้งสองครั้งนั้นค่อนข้างน้อย อธิบายเพิ่มเติมได้ว่าความยินดีจะจ่ายจำแนกตามราคาเสนอเริ่มต้น มีความสัมพันธ์กับค่าความเต็มใจจ่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยที่นี้มีการกำหนดราคาเริ่มต้นในราคาต่อเดือนจำนวน 4 ราคา ได้แก่ 50 ,100,150 และ 200 บาท และพบว่าในผู้ตอบแบบสอบถามจะยินดีจ่ายทั้งสองครั้ง (Yes Yes) เมื่อมีการเสนอราคาเริ่มต้นเพิ่มมากขึ้น ระดับราคาเสนอซื้อจะเพิ่มขึ้น แต่มูลค่าความเต็มใจจ่ายลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภามาศ โกมลสิงห์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบ กลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร โดยในการสำรวจจะทำการตั้งคำถามโดยกำหนดราคาเสนอเริ่มต้น จำนวน 4 ราคา ได้แก่ 100,170,250 และ 300 บาทต่อเดือน และพบว่า ในราคาเสนอเริ่มต้นที่ต่ำๆ ผู้ตอบจะมีการตอบยินดีจ่ายทั้งสองครั้งมากและจะตอบยินดีจ่ายทั้งสองครั้งลดลงเมื่อราคาเสนอสูงขึ้น ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายเงินประกันสังคม ได้แก่ ระดับรายได้ อายุ การศึกษา และสถานภาพสมรส และวิธีการหามูลค่าความเต็มใจจ่ายจะใช้สถานการณ์สมมติด้วยแบบสอบถามแรงงานนอกระบบ กลุ่มหาบเร่แผงลอยโดยตรง (Contingent Valuation Method) เพื่อวัดค่าความเต็มใจจ่าย (Willingness to pay) ในเรื่องความเต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ สงเคราะห์บุตร เสียชีวิต ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของความเต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณี เท่ากับ 324 และ 301 บาทต่อเดือน ตามลำดับ เช่นเดียวกับการศึกษาของ ชิด ศุภางค์ ดัจฉนิกุล (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจสุขภาพและความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลสำหรับโรคติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบนของผู้ป่วยในจังหวัดเชียงใหม่ โดยในการสอบถามความเต็มใจจ่ายใช้คำถามปลายเปิด เพื่อหาค่าเริ่มต้นที่เหมาะสมก่อน ใช้คำถามต่อรองด้วยการเพิ่มราคาเสนอครั้งต่อไปหลังจากผู้ตอบเต็มใจจ่ายครั้งละ 50 % ของราคาเสนอเริ่มต้น ในกรณีผู้ตอบไม่ยินดีจ่ายในราคาก่อนหน้าก็จะลดราคาเสนอครั้งละ 50 % ของราคาเสนอเริ่มต้นเช่นกัน และพบว่ามูลค่าประโยชน์ที่ได้รับจากการหายจากโรคมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 301.47 บาท และมูลค่าสูงสุดของความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 489.30 บาท โดยมูลค่าความเต็มใจจ่ายและมูลค่าประโยชน์ได้รับจะสูงขึ้นเมื่อความรุนแรงของโรคเพิ่มขึ้น ทั้งนี้พบว่า ความเต็มใจจ่ายจะมากขึ้นเมื่อรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้น ขนาดครัวเรือนเล็กลงมีความเร่งรีบที่ต้องการหายสนิทจากโรคภายใน 1 วันและค่ารักษาพยาบาลจริงทั้งหมดที่ผู้ป่วยรับทราบสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อา เกศ บุษบากร (2547) ได้ทำการประเมินต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของผลกระทบทางด้านสุขภาพเนื่องจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกผัก ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรที่มีอาการเจ็บป่วยโดยตรงจำนวน 74 ครัวเรือนเริ่มจากการถาม

เกี่ยวกับอาการของโรค ค่าใช้จ่ายที่เสียไปและผลกระทบอื่นๆ จากโรคแล้วจึงถามถึงการสนับสนุนโครงการดูแลสุขภาพถ้าผู้ตอบเห็นด้วยก็จะถามว่าเห็นด้วยหรือไม่ ถ้าต้องเสียค่าใช้จ่ายให้กับโครงการนี้ทุกปี โดยเสนอระดับราคา 5 ระดับ สำหรับเกษตรกรที่เป็นผู้ป่วยนอกเสนอลำดับจำนวนเงินเป็น 300 400 500 600 และ 700 บาท ส่วนของเกษตรกรที่เป็นผู้ป่วยในหรือเป็นทั้งผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอกเสนอระดับราคา 3,000 3,500 4,000 4,500 และ 5,000 บาท และให้ทางเลือกแก่ผู้ตอบ 5 ทางเลือก ได้แก่ ยอมรับ ค่อนข้างยอมรับ ไม่ทราบ ค่อนข้างคัดค้านและคัดค้าน ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีต้นทุนหลักการลงทุนมนุษย์โดยเฉลี่ย 1,326.67 บาทต่อคนต่อปี และมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายโดยเฉลี่ย 1,978 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งสูงกว่าต้นทุนตามหลักการลงทุนมนุษย์เนื่องจากในการสำรวจความเต็มใจจ่ายได้รวมมูลค่าความพึงพอใจของบุคคล ได้แก่ ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ความไม่สบายใจ ตลอดจนความต้องการหลีกเลี่ยงการเจ็บป่วยไว้ด้วย

ในเรื่องของข้อมูลการออม และพฤติกรรมการออมรวมถึงลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) ของผู้ขับรถสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากในการศึกษายังไม่พบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องนี้ ทำให้ไม่สามารถนำเกณฑ์มาเปรียบเทียบได้ และไม่สามารถเปรียบเทียบกับการออมกับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) ในปีก่อนหน้านี้ เนื่องจากไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับการออมกับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) ไว้แต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงความเต็มใจจ่ายเงินสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ กรณีศึกษากลุ่มผู้ขับรถสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

จากผลการศึกษาครั้งนี้ที่เสนอถาม (Bid) ให้กลุ่มตัวอย่างตอบ พบว่าค่าเฉลี่ยของความเต็มใจจ่าย (median WTP) เท่ากับ 179 บาทต่อเดือน และระดับของราคาเสนอเริ่มต้น เป็นปัจจัยในการกำหนดความเต็มใจที่จะจ่ายเงินเพื่อออมกับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช) ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ราคา จะเป็นตัวสะท้อนถึงกรณีที่มีการสมมติประกอบกับการตั้งราคาอัตราการออมที่จะต้องอยู่ในขอบเขตของความสามารถในการจ่ายเงินของกลุ่มตัวอย่างในแง่ของการสำรวจ ซึ่งส่วนใหญ่กลุ่มผู้ขับรถสหกรณ์แท็กซี่ที่มีความสามารถจ่ายเงินเข้ากองทุน จะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วงระหว่าง 9,001 ถึง 12,000 บาท มีความสามารถจ่ายเงินเพื่อออมเงินกับกองทุนในระดับราคาตั้งแต่ 179 บาท

ต่อเดือน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จะสามารถทำให้การดำเนินนโยบายประสบความสำเร็จได้ ดังนั้น ภาครัฐควรมีนโยบายของการกำหนดช่วงระดับของอัตราการออม รวมถึงการกำหนดอัตราผลตอบแทน หรือสิทธิประโยชน์เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถในการจ่ายเงินเข้ากองทุน เพื่อเป็นอัตราที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจที่จะออมกับกองทุนเพื่อการชราภาพเพิ่มขึ้น

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าช่วงระหว่าง 9,001 ถึง 12,000 บาท แต่มีความต้องการที่จะออมกับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอส.) หรือกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เต็มใจที่ออมกับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอส.) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนหรือมีการชดเชยเงินสมทบให้บางส่วนแก่บุคคลเหล่านี้เพื่อให้บุคคลกลุ่มนี้สามารถเข้าร่วมกองทุนได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. วิธีการ CVM หรือเทคนิค Referendum format นี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต้องใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เฉพาะทางซึ่งหาซื้อไม่ได้ทั่วไป ในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะต้องเลือกศึกษาโดยใช้เทคนิคอื่น
2. ผู้ประกอบธุรกิจให้เช่าแท็กซี่น่าที่จะเข้ามามีส่วนร่วม หรือ มีแนวทางเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการออมสำหรับผู้ขับรถแท็กซี่ หรือมีกองทุนที่สำหรับให้ความช่วยเหลือ คุ่มครองสมาชิกภายหลังเกษียณ
3. ควรศึกษาความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอส.) ของแรงงานนอกระบบกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ประเภทอื่น เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนทางและกำหนดรูปแบบอัตราการออมให้เหมาะสมต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการขนส่งทางบก. (2553). *บัญชีจำนวนรถแท็กซี่มีเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2553*. กรุงเทพฯ: หน่วยงานส่วนการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถประจำทางโดยสาร.
- กรรณิการ์ ชัยวิรัช. (2542). *การศึกษาถึงความยินดีที่จะจ่ายค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมต่างๆของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในกรณีที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จะปรับเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2534). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐิติมา น้อยวินิจ. (2546). *ความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยนอกในโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่ได้รับบริการที่โรงพยาบาลหางดง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐจรี สุวรรณภัก. (2546). “แท็กซี่ : กระบวนการเข้าสู่อาชีพและประสบการณ์ชีวิตประจำวัน.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดลัด แก้วบัวพันธ์. (2545). *ความเต็มใจจ่ายสำหรับการจ่ายร่วมค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยที่มารับบริการรักษา ณ ศูนย์สุขภาพชุมชนในเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ส.ม.(สาธารณสุขศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2540). *การประยุกต์วิธีการประเมินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. คู่มือการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และ พรเพ็ญ วิจักษ์ประเสริฐ. (2538). *วิธีประมาณการคุณค่าสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่*. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปีของสมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- เตือนใจ เมธินาพิทักษ์. (2548). *การขยายความคุ้มครองการประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบศึกษากรณีเฉพาะกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(สังคมสงเคราะห์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต. (2546). *เศรษฐศาสตร์น่ารู้*. สืบค้นเมื่อ 14 กันยายน 2553, จาก <http://www.fpo.go.th/s-i/Source/ECO/ECO6.htm>.

- เทียนฉาย กิรันนัท. (2526). *เศรษฐศาสตร์ประชากร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิศ นาชัยเวียง. (2544). *การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของความสูญเสียจากการจลาจลคั้ง
ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ วศ.บ.(วิศวกรรมศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.
- ธีระ เกียรติมานะโรจน์. (2549). *ความเต็มใจจ่ายค่ามัดจำแบบเตอริโทรคัพที่มีถือในระบบมัดจำ-คืน
เงิน*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ถ่ายเอกสาร.
- นราทิพย์ ชุตินวงศ์. (2544). *ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกาย ธีระวัฒนากุล. (2550). *การศึกษาความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอากาศใน
กรุงเทพมหานคร โดยเทคนิคการสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า: กรณีศึกษาเขตจตุจักร.
วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.
- ปิยะพงษ์ ภูมิประพัทธ์. (2552). *การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายเพื่อโครงการแก้มลิง ห่งทะเลหลวง
จังหวัดสุโขทัย*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.ถ่ายเอกสาร.
- เรณู สุขารมณ์. (2541,4 ธันวาคม). การใช้แบบจำลองของ คาเมรอน (Cameron) ประเมินค่าความเต็ม
ใจจะจ่ายเพื่อลดมลพิษในน้ำใต้ดิน รัฐเนบราสกา ประเทศสหรัฐอเมริกา. *วารสาร
เศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ ปีที่ 16 ฉบับที่ 4*. หน้า 98-106.
- รัชฎาภรณ์ ศรีตัญชัย. (2548). *ความเต็มใจจ่ายของผู้ป่วยสำหรับโครงการที่สามารถวินิจฉัยโรคอัน
เนื่องมาจากการสูบบุหรี่ได้ในระยะเริ่มแรก กรณีศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่*. ศ.ม.
(เศรษฐศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.ถ่ายเอกสาร.
- วันรักษ์ มีมณีนาคิน. (2550). *หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค*. พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สร้างสรรค์ รักราชภูรี. (2549). *ความเต็มใจจ่ายค่าบริการทางด้านจิตเวชของประชาชนในเขตอำเภอ
เมือง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สุภามาศ โกมลสิงห์. (2550). *การศึกษาแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบ
กลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เสกสรรค์ สังกวิสุทธิ. (2547). การศึกษาความต้องการของกลุ่มผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์ชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ต่อการเข้าสู่ประกันสังคมของแรงงานนอกระบบ ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.

เสนห์ สุพุทธิ. (2541). ความรู้และพฤติกรรมของผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 : ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.ถ่ายเอกสาร.

โสภณ นฤชัยกุล. (2545). การประเมินค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดจากการไม่ใช้ของทรัพยากรธรรมชาติ: กรณีศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.ถ่ายเอกสาร

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2553). การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร. สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2553, จาก <http://www.nso.go.th>.

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2553). กองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.). สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2553, <http://www.moneyandbanking.co.th>

อดิสร อิศรางกูร ณ อยุธยา.(2541,ธันวาคม). การประมาณคุณค่าสิ่งแวดลอม: คืออะไร ทำอย่างไร และทำเพื่อใคร. วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ 16 (4) : 67-71.

อดิสร อิศรางกูร ณ อยุธยา; เรณู สุขารมณ์ ;& โสมสกา เพชรานนท์. (2543). การประเมิน non-use value ของป่าสักในเขตบริเวณอุทยานแห่งชาติแม่ยมที่จะสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น จังหวัดแพร่. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

อุตสาห์ แซ่มสุวรรณ. (2544). ปัจจัยกำหนดการออมครัวเรือนในประเทศไทย พ.ศ. 2527-2541.

วิทยานิพนธ์ วท.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- Cameron, Trudy; & James, Michelle. (1987). Efficient Estimation Methods for "Closed-Ended" Contingent Valuation Surveys. *Northeastern Journal of Agricultural and Resource Economics* 61:125-31.
- Cameron, T.A. (1988, December). A New Paradigm for valuing non-Market Goods Using Referendum Data : Maximum Likelihood Estimation by Censored Logistic Regression. *Journal of Environmental and Management*. 15(3) : 335.
- Chilton, Susan. (2004). *Value of health benefits associate with reductions of air pollution*. London: University of Newcastle Upon Tyne.
- Freeman, A. Myrick. (1993). *The Measurement of Environmental and Resource Values: Theory and Methods, Resources for the Future*. Washington, D.C. Resources for the Future.
- Johansen, P.O.; Kristrom, B.; & Maler, K.G. (1989, November). Welfare Evaluations in Contingent Valuation Experiments with Discrete Responses Data: Comment. *American Journal of Agricultural Economics*.
- Hanemann; W. Loomis J. ; & Kannien B. (1991, November). Statistical Efficiency of Double-Bounded Dichotomous Choice Contingent Valuation. *American Agricultural Economics*.
- Michell ;& Carson. (1989). *Using Surveys to Value Public Goods. The Contingent Valuation Method*. Washington, D.C. : Resources for the Future.
- Sukharomand Renu. (1998). *Willingness to Pay for Water Quality Improvement : Differences Between Contingent Valuation and Averting Expenditure Methods*. Nebraska: Unpublished Ph.D. Dissertation, University of Nebraska Lincoln. Photocopied.
- Yamane Taaro. (1973). *Statistics : an Introduction Analysis*. 3rd ed New York : Harper and Row.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความเต็มใจจ่ายสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ
กรณีศึกษากลุ่มผู้ขั้บรตสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานวิจัยเรื่องความเต็มใจจ่ายเงินสำหรับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ กรณีศึกษากลุ่มผู้ขั้บรตสหกรณ์แท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ขั้บรตสหกรณ์แท็กซี่ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลความรู้เรื่องการออม และพฤติกรรมการออมเพื่อการชรา ภาพของผู้ขั้บรตสหกรณ์แท็กซี่ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลความเต็มใจจะจ่าย

ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์ วิจัยและนักศึกษาจะได้นำข้อมูลจากการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับการออมของแรงงานนอกระบบ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพื่อความสมบูรณ์ของผลการศึกษา ข้อมูลของท่านถือเป็นความลับ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้นและจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดียิ่ง

นางสาวปิยะนุช บุญแท้

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

( ) 1. ชาย

( ) 2. หญิง

2. อายุ

( ) 1. ต่ำกว่า 20 ปี

( ) 2. 21-30 ปี

( ) 3. 31-40 ปี

( ) 4. 41-50 ปี

( ) 5. มากกว่า 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

( ) 1. ประถมศึกษา

( ) 2. มัธยมศึกษาตอนต้น

( ) 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

( ) 4. อนุปริญญา / ปวส.

( ) 5.ปริญญาตรี

( ) 6. อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. สถานภาพ

( ) 1. โสด

( ) 2. สมรส

( ) 3. หม้าย / หย่าร้าง

( ) 4. อื่นๆ.....

5. ท่านขับรถแท็กซี่วันละกี่ชั่วโมง

( ) 1. 5 – 6 ชั่วโมง

( ) 2. 7 – 8 ชั่วโมง

( ) 3. 9 – 10 ชั่วโมง

( ) 4. มากกว่า 10 ชั่วโมง

6. ท่านขับรถแท็กซี่จำนวนประมาณกี่วันในหนึ่งเดือน

( ) 1. น้อยกว่า 15 วัน

( ) 2. 16 – 20 วัน

( ) 3. 21 – 25 วัน

( ) 3. 26 – 30 วัน

7. ท่านเช่ารถแท็กซี่เป็นรายวันหรือรายเดือน

( ) 1. เช่าเป็นรายวัน วันละ ..... บาท

( ) 2. เช่าเป็นรายเดือน วันละ ..... บาท

8. รายได้ต่อวันหลังหักค่าใช้จ่าย (ค่าเช่ารถ ค่าแก๊ส) ประมาณ ..... บาท / วัน

9. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

( ) 1. ต่ำกว่า 3,000 บาท

( ) 2. 3,001 - 6,000 บาท

( ) 3. 6,001 - 9,000 บาท

( ) 4. 9,001 - 12,000 บาท

( ) 5. 12,001 - 15,000 บาท

( ) 6. 15,001 - 18,000 บาท

( ) 7. มากกว่า 18,000 บาทขึ้นไป (โปรดระบุ) .....

10. ท่านขับรถแท็กซี่เป็นอาชีพหลักหรืออาชีพรอง

( ) 1. อาชีพหลัก

( ) 2. อาชีพรอง

2.1 อาชีพหลักของท่านคือ .....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เรื่องการออม และพฤติกรรมการออมเพื่อการชราภาพและลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบ

11. ปัจจุบันท่านมีการออมเงินด้วยวิธีใดบ้าง

- ( ) 1. ฝากสถาบันการเงิน เช่น ธนาคาร สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นต้น
- ( ) 2. ฝากผ่านระบบประกันชีวิต
- ( ) 3. กองทุนเพื่อการเลี้ยงชีพ หน่วยลงทุนในกองทุนรวม
- ( ) 4. พันธบัตร หุ้น หุ้นกู้ สลากออมสิน
- ( ) 5. อื่นๆ โปรดระบุ .....

12. ปัจจุบันท่านออมเงินโดยเฉลี่ยประมาณเดือนละ ..... บาท หรือ ปีละ ..... บาท
(ตอบอย่างใดอย่างหนึ่งได้)

13. วัตถุประสงค์ที่ท่านออมเงิน

- ( ) 1. เก็บไว้ใช้หลังเกษียณ
- ( ) 2. เก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย
- ( ) 3. เป็นเงินทุนในการศึกษาของครอบครัว
- ( ) 4. ต้องการดอกเบี้ยย
- ( ) 5. อื่น ๆ โปรดระบุ .....

14. ท่านคิดว่าเงินที่ท่านออมเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายหลังเกษียณหรือไม่

- ( ) 1. เพียงพอ
- ( ) 2. ไม่พอ

15. ในอนาคตหากท่านชราภาพ ท่านได้รับความคุ้มครองหรือได้รับความช่วยเหลือจากแหล่งใด

- ( ) 1. เบี้ยยังชีพรัฐบาล 500 บาทต่อเดือน
- ( ) 2. บริษัทประกันชีวิต
- ( ) 3. จากดอกเบี้ยเงินฝากสถาบันการเงิน เช่น ธนาคาร สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นต้น
- ( ) 4. อื่นๆ โปรดระบุ.....

16. หากมีการจัดเก็บเงินสมทบสองส่วนโดยหนึ่งส่วนเก็บจากท่านและอีกหนึ่งส่วนรัฐบาลจะช่วยเหลือเป็นเงินสมทบเข้าสู่กองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.) ของแรงงานนอกระบบท่านเต็มใจหรือไม่

( ) 1. เต็มใจจ่าย

( ) 2. ไม่เต็มใจจ่าย

เหตุผลที่ท่านไม่เต็มใจจ่ายเพราะ .....

17. ระยะเวลาที่ท่านสะดวกในการจ่ายเงินสมทบ

( ) 1. รายเดือน

( ) 2. ราย 3 เดือน

( ) 3. ราย 6 เดือน

( ) 4. รายปี

( ) 5. อื่นๆ โปรดระบุ .....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความเต็มใจจะจ่าย

ข้อมูลเบื้องต้น

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการร่างพระราชบัญญัติกองทุนและการออมแห่งชาติ (กอช.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหลักประกันด้านรายได้ในวัยสูงอายุให้แก่แรงงานนอกระบบ โดยเป็นการออมภาคสมัครใจ (Voluntary Saving) และมีการกำหนดอัตราการจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน (Defined Contribution) ซึ่งผู้ที่สมัครสมาชิกได้ต้องเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย อายุไม่เกิน 60 ปี และไม่เป็นผู้ที่ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมกรณีชราภาพตามกฎหมายอื่นที่มีการให้เงินสทบจากรัฐหรือนายจ้าง เช่น กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) หรือประกันสังคม เป็นต้น

หลักเกณฑ์ของ กอช. จะมีการกำหนดให้จ่ายเงินเข้ากองทุนของทั้งสองฝ่ายคือ สมาชิก และรัฐ โดยสมาชิกจะต้องจ่ายสะสมเดือนละ 100 บาทขึ้นไปและรัฐจะจ่ายสะสมตามช่วงอายุแต่หากผู้ออมอายุต่ำกว่า 20 ปี รัฐจะไม่จ่ายสมทบให้ ผู้ออมอายุตั้งแต่ 20-30 ปี รัฐจ่ายสมทบเดือนละ 50 บาท ผู้ออมอายุมากกว่า 30-50 รัฐจ่ายสมทบเดือนละ 80 บาท ผู้ออมอายุมากกว่า 50-60 ปี รัฐจ่ายสมทบเดือนละ 100 บาท ในการจ่ายเงินสะสม สมาชิกสามารถจ่ายเป็นรายเดือนหรือรายงวดก็ได้และอัตราเงินสะสมและเงินสมทบจะมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจดังตาราง

ตาราง เปรียบเทียบบำนาญระหว่างออมอัตราขั้นต่ำ และออมอัตราที่แนะนำ

ช่วงอายุ ผู้ออม (ปี)	ผู้ออมจ่ายสะสม (บาท)/เดือน		รัฐบาลสมทบ (บาท/เดือน)	บำนาญที่คาดว่าจะได้รับเมื่อออมถึงอายุ 60 ปี (บาท)			
	อัตรา ขั้นต่ำ	อัตราที่ แนะนำ		อัตรา ขั้นต่ำ	อัตราขั้นต่ำ + เบี้ยยังชีพ	อัตราที่ แนะนำ	อัตราที่ แนะนำ + เบี้ยยังชีพ
20-30	100	100	50	1,710	2,210	2,260	3,260
31-50	100	250	80	992	1,492	2,042	2,542
51-60	100	500	100	192	692	576	1,076

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.2553

18. ภายใต้ระดับรายได้ที่ท่านมีอยู่ หากกำหนดให้ท่านต้องชำระเงินเป็นจำนวน A บาทต่อเดือน เข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ เพื่อได้รับเงินสมทบทุนจากรัฐบาล ท่านเต็มใจที่จะจ่ายเงินเข้าสู่กองทุนการออมเพื่อการชราภาพหรือไม่

( ) เต็มใจ ↓ ที่ราคา $A \times 2$ บาทท่านเต็มใจหรือไม่ ( ) เต็มใจ ( ) ไม่เต็มใจ ↓ จำนวนเงินสูงสุดที่ท่านเต็มใจจ่าย .....บาท	( ) ไม่เต็มใจ ↓ ที่ราคา $A/2$ บาทท่านเต็มใจหรือไม่ ( ) เต็มใจ ( ) ไม่เต็มใจ ↓ เหตุผลที่ท่านไม่เต็มใจจ่ายอัตราใดๆเลย โปรดระบุ ( ) เต็มใจจ่ายเพียง.....บาท ( ) ไม่จ่ายเงินเข้าร่วมโครงการ (โปรดตอบคำถามข้อ) ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

19. เหตุผลสำคัญที่ทำให้ท่านตัดสินใจชำระเงินสมทบเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.)

- ( ) 1. เพื่อความมั่นคงทางการเงินภายหลังเกษียณ
- ( ) 2. เพื่อให้ได้รับเงินสมทบหรือสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากกองทุน
- ( ) 3. อื่นๆ โปรดระบุ.....

20. เหตุผลที่สำคัญที่ทำให้ท่านตัดสินใจไม่ชำระเงินเข้าสมทบเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพ (กอช.)

- ( ) 1. เพราะไม่สนใจที่จะจ่ายเงินเข้ากองทุน
- ( ) 2. เพราะเห็นว่าเงินสมทบหรือสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากกองทุนยังไม่น่าสนใจ
- ( ) 3. อื่นๆ โปรดระบุ.....

ขอขอบคุณที่กรุณาใช้เวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสอบถามที่เป็นประโยชน์ในครั้งนี้

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวปิยะนุช บุญแท้
วันเดือนปีเกิด	23 ตุลาคม 2522
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลพระพุทธชินราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 178 หมู่ที่ 10 ตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร 66230

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2539	ประถมศึกษา จากโรงเรียนเขาทราย จังหวัดพิจิตร
พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
พ.ศ. 2548	นิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2553	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ